

# ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἔτος ΙΓ΄. 1937

Ἀπρίλιος—Ἰούλιος

## Ἐκ τῶν Κωδίκων, τῆς Μητροπόλεως Κιτίου

### Α΄.

#### Ὁ Πάφου Ἰωακείμ, ἐπιβάτης τοῦ θρόνου Κιτίου

Εἰς τὴν ἐν Λάρνακι ἱερὰν Μητρόπολιν Κιτίου διασώζεται, εἰς κάλλη κατάστασιν, ἀριθμὸς τῶν κωδίκων, οἱ ὅποιοι, καθὼς ἐκ πολλῶν καταφαίνεται, ἔχουσιν ἐπισύρη κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὴν προσοχὴν τῶν οἰκείων Μητροπολιτῶν, εἴτε καὶ ἄλλων διανοουμένων, ὡς δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἐκ τοῦ ὅτι ἕκαστος τῶν κωδίκων τούτων εἶναι σεσημασμένος μὲ περισσώτερα τοῦ ἐνὸς ψηφία τοῦ ἀλφαβήτου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρίθμησιν τὴν ὁποίαν ἡ μελέτη τούτων ὑπέβαλλεν ὡς κατάλληλον εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν μελετητῶν.

Τοὺς κώδικας τούτους εἶχομεν καὶ ἄλλοτε συμβουλευθῆ προχειρῶς, προστρέξαντες εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ συλλέξωμεν πληροφορίας τινὰς καὶ λεπτομερείας, ἀπαραιτήτους διὰ θέματα ἐνδιαφέροντα τοὺς σκοποὺς τῶν «Κυπρ. Χρονικῶν». Οὕτω εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμέν πως καὶ εἰς γενικὰς γραμμὰς τὸ περιεχόμενον τῶν κωδίκων τῆς Μητρ. Κιτίου, ὥστε νὰ κρίνομεν ἐπιβαλλομένην τὴν ἐπασχόλησίν μας μὲ τούτους διὰ νὰ ἀντιγράψωμεν πᾶν ὅ,τι ἠθέλομεν κρίνῃ ἀπαραίτητον νὰ δημοσιευθῇ πρὸς διαφώτισιν τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας ἔχομεν ἤδη ἀποθησαυρίσῃ κάθε ἐνδιαφέρουσαν ἐν αὐτοῖς πληροφορίαν.

Μεταξὺ τῶν σελίδων τῶν κωδίκων τούτων εἰς τὸν ὑπὸ τὸ ψηφίον Α΄. καὶ εἰς τὴν 79ην αὐτοῦ σελίδα συνηγήσαμεν σημεῖωμά τι, τὸ ὁποῖον, ποικιλοτρόπως κακογραμμéνον καὶ μὲ ἄθλιον γρα-



φικόν χαρακτήρα, ζωηρότερον άλλων επέσυρε τήν προσοχήν μας. Ἐν ἀρχῇ συνηγήσαμεν πολλήν τήν δυσκολίαν ὥστε νά ἀπελιπθώμεν διὰ τὸ δυνατόν τῆς ἀναγνώσεώς του, κατόπιν ἔμως ἐπιμόνου μελέτης κατωρθώσαμεν νά κατανοήσωμεν τήν γραφήν καί νά ἐπιτύχομεν τήν ἀνάγνωσιν τοῦ σημειώματος, πολλαχῶς ἐνδιαφέροντος. Ἡ δυσκολία τῆς ἀναγνώσεως τούτου δὲν ὤφειλετο μόνο εἰς τὸ γεγονός ὅτι εἶναι πολὺ κακογραμμένο καὶ πλήρες ἀνορθογραφίων, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ λέξεις διχάζονται πολλάκις καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἂν μὴ προβληματικὴ νά εἶναι πολὺ ἐπίπονος καὶ νά χρήζη μαντικῆς ἢ ὀρθῆς ἀνάγνωσις, ὡς τοῦτο γίνεται καταφανές καὶ ἀπὸ τὴν κατωτέρω παράθεσιν τοῦ κειμένου κατὰ πιστὴν πῶς αὐτοῦ ἀντιγραφήν.

Εἰς τὰς ἄλλας σελίδας τοῦ κώδικος τούτου, ὅπως ἄλλως τε καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων τοιούτων, περιλαμβάνονται κείμενα μὲ ἔρθογραφικὰ καὶ συντακτικὰ λάθη, τὰ ὅποια ἔμως εἶναι καθαρογραμμένα, μὲ καλὴν καὶ γενικῶς ἐπιμελημένην γραφήν, ἐπιλομένην εἰς ἐγγράμματόν πῶς χεῖρα μητροπολίτου, εἶτε καὶ ἱερωμένου τινὸς ἐπιτελοῦντος γραμματέως χρέη. Ἡ τοῦ σημειώματος τούτου γραφή ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ἀνορθογραφίας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν φέρει ὑπογραφήν δικαίως γεννάται ἢ ἀπορία καὶ διερωτᾶται ὁ ἀναγνώστης ὑπὸ τίνος χεῖρὸς ἐγράφη τὸ σημείωμα. Ἀπὸ τὴν καθόλου μελέτην τοῦ σημειώματος δεδχιούμεθα ὅτι θὰ ἐγράφη τῇ ἐμπνεύσει τοῦ Πάφου Ἰωακείμ—ἐπιδότην δὲ Κιτίου, πιθανότερον δὲ μάλιστα ὅτι ἐγράφη ἰδίᾳ αὐτοῦ χεῖρὶ ἂν λάβομεν ὑπ' ἔψιν ἡμῶν τὰς ἐξῆς τοῦ σημειώματος περιόδους 1)... καὶ αἰμέναν. τὸν Πάφου. κὺρ ἰωακείμ.—2)... τὸν Πάφου κὺρ Ἰωακείμ καὶ Κερηνείας κὺρ Νικηφόρον ἐφέραν μας... 3)... καὶ ἐμέναν τὸν Πάφου εἰς τὴν αὐτὴν Μητρόπολιν.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ σημείωμα ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Πάφου—Κιτίου ἰδιοχείρως, τούτου ἀποδεικνυμένου πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ ὡς ἀγραμμάτου, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δικαιολογίας του διὰ τὰ ἐπισυμβάντα. Τὸ σημείωμα ἐνδιαφέρει καὶ κατὰ τοῦτο διότι ἐξ αὐτοῦ κχταμνηθάνομεν διαφόρους ἐνδιαφερούσας πληροφορίας καὶ λεπτομερείας, ἀναφερόμενας εἰς γεγονότα ἐπισυμβάντα κατὰ τὴν εἰς Κπολιν μετάβασιν τῶν ἀρχιερέων, εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ μητροπολίτου Κιτίου Ἰωαννικίου καὶ τὴν κατάληψιν τῶν θρόνων τούτων, οἵτινες ἀπέδιδον πολὺ περισσότερα παρὰ οἱ ἄλλοι, ὑπὸ τοῦ Πάφου καὶ Κερηνείας, ἐπιτροπικῶς δῆθεν.

Οἱ λόγοι τῆς εἰς Κπολιν μεταβάσεως τῶν ἀρχιερέων εἶναι γνωστοί. Κατὰ τὸν Κυπριανὸν (1) οὔτοι «πρὶν ἢ ἐπειτα τοῦ 1730» ἀπῆλθον εἰς Κπολιν διὰ ζητήματα τοῦ τόπου, διὰ πρόσκλασιν δηλαδὴ περὶ τῶν δυσαναπαντήτων χρεῶν τοῦ τόπου. Δὲν φαίνεται ὅμως καθόλου ἀπίθανον νά συνέβαλον εἰς τοῦτο καὶ ἄλλοι τινὲς λόγοι, πολιτικαὶ ὑποθέσεις, σύκοφανταί καὶ ραδιουργίαι συνήθεις κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, λόγοι πιθανότεροι καθιστάμενοι ἀπὸ τὴν θεαίωσιν ποῦ περιέχεται εἰς τὰς πρώτας γραμμάς τοῦ ὑπ' ἔψιν μας σημειώματος, ὅτι δηλαδὴ «χριστιανοὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν ἔστειλαν ἄνθρωπον βασιλικὸν καὶ ἐπῆραν τοὺς 4 ἀρχιερεῖς», πρὸς ἀπολογία ἐνώπιον τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως. Ὅπως δῆποτε χρόνον τινὰ βραδύτερον τῆς εἰς Κπολιν ἀφίξεώς των ὁ μὲν ἀρχιεπίσκοπος Σίλβεστρος καὶ ὁ Κιτίου Ἰωαννικίος συνελαμβάνοντο καὶ ἐστέλλοντο ἐξόριστοι εἰς τὸ Ἄβρατ ἀτασί (2) ἔ δὲ Πάφου καὶ ὁ Κερηνείας, ἐπανερχόμενοι εἰς Κύπρον, ἐγίνοντο Κιτίου ὁ πρῶτος, καὶ ἀρχιεπίσκοπος ὁ δεύτερος, ἐπιτροπικῶς δῆθεν καὶ κατ' ἀνάγκην, τῇ βοήθειᾳ δὲ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν. Διὰ τὴν ἐξορίαν τῶν δύο ἀρχιερέων δὲν κρίνονται ἀνεύθυνοι οἱ δύο ἄλλοι ἀρχιερεῖς. Ὁ Κυπριανὸς (3) γράφει: «Οἱ δὲ Πάφου Ἰωακείμ καὶ Κερηνείας Νικηφόρος οὐκ οἶδα πῶς ρυσθέντες τοῦ ἐξορισμοῦ, ἐλθόντες εἰς Κύπρον... ἐπανέλαβον τοὺς αὐτοὺς θρόνους καὶ ἡ σκηνὴ δισκεδάσθη τῆς κατὰ τινὰ τρόπον ὑποπευθείσης μεταξὺ τῶν καλῶν τούτων ἀρχιερέων διαφωνίας ἐν Κπόλει». Ὁ πατριάρχης ὅμως Κπόλεως καθαρώτερον γράφει (4) ἐν τῇ καθαιρέσει τῶν μητροπολιτῶν «...ἔκαμαν ὄλα τὰ ἐναντία, γενόμενοι μιμηταὶ καὶ μαθηταὶ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐδοήθησαν ἀλλὰ καὶ ἔσον ἠδυνήθησαν ἐκατάτρεξαν». Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ σημειώματος Πάφου—Κιτίου δὲν κάταλείπει ἀμφιβολίας ὅτι ἀπὸ σκοποῦ ἐγράφη διὰ νά διασκεδάσῃ ὑπονοίας καὶ νά παραστήσῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ Κερηνείας συμπαθόντα καὶ δεινοπαθήσαντα χάριν τῆς ἐκκλησίας.

1) σελ. 468. Βλέπε Hackett—Παπαϊωάννου 286α.

2) Ἡ μεταξὺ Τριπόλεως καὶ Λασοδικείας νῆσος τῆς Συρίας Ἄραδος, τουρκιστὶ Avrat Adasi.

3) Κυπριανὸς β'. ἔκδ. σελ. 463.

4) Ἐγγραφα πατρ. ἐκκλησιῶν, σελ. 576—580. Βλέπε Hackett—Παπαϊωάννου 286—287α.



Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ σημειώματος τοῦ Πάφου—Κιτίου ἐξάγουμεν καὶ τὰς ἀκολούθους λεπτομερείας, διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας μας.

Ἀναφέρεται (Hackett 286α) ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς μετέβησαν εἰς Κπολιν «πρὶν ἢ ἐπειτὰ τοῦ 1730». Στηριζόμενοι εἰς τὸ σημείωμα Πάφου—Κιτίου, γραμμένον τῆν 15 Μαρτίου 1730, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς ἀνεχώρησαν ἐκ Κύπρου ὄχι βραδύτερον τῶν ἀρχῶν τοῦ Νοεμβρίου 1729 διὰ τὴν Κπολιν. Κατὰ τὸ σημείωμα τοῦ Ἰωακείμ, χρόνον τινὰ ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς Κπολιν ἀφιξίαν των, ὄλοι ἑμοῦ οἱ ἀρχιερεῖς διετέλεσαν ἐπὶ 45 ἡμέρας ἐν φυλακῇ πρὶν ἢ ἀκόμη ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Κιτίου συλληφθέντες ἀποσταλῶσιν εἰς ἐξορίαν εἰς τὴν νῆσον Ἀβράτ—ἄτασί. Ἄν ὑπολογίσωμεν εἰς δύο τοῦλάχιστον μῆνας τὸ ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν εἰς Κπολιν μετάβασιν τῶν ἀρχιερέων, καὶ τὴν εἰς τὰ ἴδια ἐπιστροφὴν τῶν δύο ἐλευθέρων ἀφεθέντων μητροπολιτῶν, ἐπανακκμψάντων δι' ἰστιοφόρου, μόνου τότε μέσου συγκοινωνίας, ἕνα δὲ μῆνα διατριβῆν τῶν ἀρχιερέων εἰς Κπολιν, πρὸ καὶ μετὰ τὴν φυλάκισιν αὐτῶν κατ' ἐξορίαν καὶ προπαρασκευῆν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν ἄλλων μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπου τοῦ ἐνός, καὶ Κιτίου τοῦ ἐτέρου, ἂν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον προσθέσωμεν καὶ τὰς 45 ἡμέρας φυλακῆς καὶ τῶν τεσσάρων, ἐδρῖσκομεν ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσωσι πρὸ τοῦ Νοεμβρίου 1729, διὰ νὰ ἔχῃ τὸν καιρὸν ὁ Πάφου—Κιτίου νὰ γράψῃ τὸ σημείωμα του, τὴν 15 Μαρτίου 1730, πάντως χρόνον τινὰ ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀνάρρησίν του εἰς τὸν πλοῦσιον θρόνον Κιτίου.

Οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ ἀρχιεπίσκοπος δηλαδὴ Σίλβεστρος καὶ ὁ Κιτίου Ἰωαννίκιος, εἶναι ἐκ τῆς ἱστορίας γνωστὸν ὅτι διετέλεσαν μῆνας τινάς, ἄγνωστον ἐπακριβῶς πόσους, ἐξόριστοι εἰς τὸ Ἀβράτ—ἄτασί. Ἐκ τοῦ σημειώματος ἕμως τοῦ Πάφου—Κιτίου πληροφορούμεθα ἐπὶ πλέον ὅτι ἐπὶ 45 ἡμέρας ἐτέθησαν ἐν φυλακῇ καὶ οἱ τέσσαρες ὁμοῦ ἀρχιερεῖς, ἴσως κατὰ τοὺς μῆνας Δεκεμβρίου—Ἰανουαρίου. Ἐξελθόντες ἕμως τῆς φυλακῆς ταύτης, τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰωακείμ ἀναφερομένης, ὁ μὲν ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Κιτίου ὠδηγήθησαν εἰς τὴν νέαν των φυλακὴν, ὁ Πάφου δὲ καὶ ὁ Κερηνεῖας εἰς Κύπρον, τῇ συνοδείᾳ δύο τραπεζάδων, ὡς κατὰ δικαίον κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πάφου, διὰ νὰ ἐπιβῶσι τῶν θρόνων ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Κιτίου.

Πόσον χρόνον κατεῖχον οἱ ἐπιβῆται τοὺς οὓς ἐσπετερίσθησαν

ἐπιτροπικῶς τάχα θρόνους, συνεπῶς πόσον χρόνον διήρκεσεν ἡ ἐξορία τοῦ Σίλβεστρου καὶ τοῦ Ἰωαννικίου ἀγνωστοί. Ὑποτίθεται ἕμως γενικότερον ὅτι αὕτη δὲν διήρκεσεν παρὰ μῆνας τινάς. Τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἀπὸ παράγραφον ἐκ τοῦ σημειώματος τοῦ Ἰωακείμ λέγοντος : «... ἐστάθημεν ἐπιτροπικῶς διὰ τὴν ἀγάπην τοὺς ἀδελφοὺς μῆνας...» χωρὶς ἕμως νὰ σημειοῖ τὸν ἀριθμὸν τῶν μηνῶν. Ἴσως ἀφήκε τὸ κενὸν διὰ νὰ σημειώσῃ τὸν χρόνον βραδύτερον διότι τὸ σημείωμά του ἐγράφη τῆν 15 Μαρτίου 1730. Εἰς τὸν κώδικα Α' σελ. 13, ἀνεῦ ὑπογραφῆς, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς χρονολογίας φαίνεται ἐπὶ μητροπολίτου Κιτίου Ἰωαννικίου, ἀναγράφονται γενόμενα ἔξοδα κατὰ τὰ ἔτη 1734—1736. Ἐν ἀρχῇ σημειοῦται ἡ χρονολογία 1737 Δεκεμβρίου 25. Κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν αὐτὴν ἀντεγράφησαν ὄσα σημειοῦνται ἐξοδευθέντα κατὰ προηγουμένους χρόνους ἢ πρόκειται περὶ λάθους, περὶ τοῦ 1731 καὶ ὄχι τοῦ 1737 ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πότε ἦλθον εἰς Κύπρον οἱ ἐξόριστοι Σίλβεστρος καὶ Ἰωαννίκιος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μαντευθῇ. Ἀσφαλῶς οἱ ἀρχιερεῖς πολὺ βραδύτερον ἀπηλλάγησαν διαλαμψάσης τῆς ἀθωότητος αὐτῶν. Λαβόντες νέα βεράττια ἐπέστρεψαν εἰς Κύπρον καὶ κατέλαβον τοὺς θρόνους των, ἐκθρονισθέντων τῶν ἐπιβητῶν, καθαιρεθέντων συγχρόνως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κπόλεως. Ἐπὶ Φιλοθέου ἕμως κατέχουσι τοὺς οἰκειοὺς θρόνους, διότι μετανόησαντες συνεχωρήθησαν.

Ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ σημειώματος ἀναφερόμενος ἱερεὺς εἶναι ὁ λατινόφωνος Βαρνάβας Βίκος, προκαθηγημένος. Οὗτος πρὸ τοῦ 1730 συνώμοσε μετὰ τῶν ἐπιτοπιῶν ἀρχῶν πρὸς ἀρπαγὴν τοῦ θρόνου Κιτίου. Ἡ ἀπόπειρά του ἕμως αὕτη ἀπέτυχε τῇ προθύμῃ συνοδρομῇ τοῦ κλήρου καὶ τῶν πολιτῶν Λάρνακος, ὡς καὶ πολλῶν Λευκοσιατῶν. Ἡ Μ. Ἐκκλησία θασίζομένη εἰς ἐκθέσεις ληφθείσας ἐκ Κύπρου, καὶ εἰς προφορικὰς καταγγελίας τῶν ἀρχιερέων, ἐπισκεφθέντων τὴν Κπολιν, καθήρεσε συνοδικῶς τὸν Βίκον.

Τὸ σημείωμα τοῦ Πάφου Ἰωακείμ ἔχει ὡς ἀκολούθως κατὰ πιστὴν ἀντιγραφὴν :

\* \*

1730 Μαρτίου 15 (5).

Οἷς τὰ δάσανα ὁποῦ.... (6) εἶχον... (7) τοὺς ἀρχιερεῖς τοῖς αὐτοῖς νοῖσου διαι τοῖαις τὸν τιμιότερων μας. χριστοὶ ἀνδρ ὠποῦ

5) Μία γραμμὴ ψαλλιδισμένη, μὴ δυναμένη νὰ ἀναγνωσθῇ.

6) Λέξις δυσανάγνωστος. 7) Δυσανάγνωστος.



εφύγαν και έποϊγαν, οίς τήν πώλην και έστοίλαν ανθρώπων θασιλικών, και έ ποϊραν τούς τέσσεροις άρχιεροις τόν μακαριώτατον κών κύρ σιλθεστρον και αιμέναν. τόν Πάφον. κύρ. Ίωακειμ Και κυροινείας κύρ νοικιφόρον. και κυταίων Κύρ Ίωαννίκιον, (8)... έξοδα δια τήν αυτήν απόφασιν του δρόμου οίς τó άμε και εις τó έλα τής πώλης των τζαουχ. άσπ. 2250= έξοδα έδικάμ άσπ. 500= πακινώνταν από του σ Κουτάροι δέν μ' άφύκν μώνα. έποϊράν μας. και έβάλαν οίς μίαν φυλακύν. και έκάμαμέν ήμέραις 45= οί τέσσεροις. ύστέρα έσικώσαν τούς δύο άρχιερείς και έκάμαν τους έξορίαν οίς τó άθρά τά τάσιν, λέγω τόν άγιον μακαριώτατον κύρ σιλθεστρον, και κυταίων κύρ Ίωαννίκιον και εκράτησαν και τούς άλλους 2 άρχιεροις τόν Πάφου Κύρ Ίωακειμ και κύρ οινοίας κύρ Νικυφώρον έφέραν μας με τζαουχάδες 2 και έβάλαν μας μέσα εις τήν λευκοσίαν, όσαν μεγάλους καταδίκους και έγιναν μας τούς δύο άρχιεροις. έτέροι έξώδια άσπ. 100= τελοιώνων τας, αυτή ή απόφασις εκόψαν μας τούς 2 τάμάν έποια μας και έστοισαν τόν άγιον Κυρινοίας οίς τόν θρώνον τής άρχιεπισκώ πής Και έμέναν τόν Πάφου οίς τήν αυτήν μ[η]τ[ρ]οπολιν. Και έποϊραν μας έξώδα δια τήν αυτήν απόφασιν των μών (9) εις τó μέρος από άσπ. 6 χιλοιάδαις και έτέρα έξώδα οίς τά παχσίσα ώς κάτωθεν φαίνεται. άσπ. 2 χιλιάδες (10) έστάθημεν έποι τρω ποικώς δια τήν άγάπην τους άδελφούς. μήναις (11) ώπου δέν έποιχωροίστοιμεν οίς τó ουδάν (12) τάξην εκλοισιαστοίΚιν Και γοινώσχοιτε ούλη τή δάσανα έτραθήξαμεν.

\* \*

1737. Δεκεμβρίου 25 :—[ήλθαμεν] από τήν θασιλεύουσαν όταν έλευθέρωθημεν και έλάδομεν τούς θρόνους μας και έγειναν τά κάτωθεν έξώδα ώς καθώς φαίνονται κάτωθεν :—

	άσπρα
έρχόμενος από τήν πόλιν έπήρέν μου ο μουσελλήμης	
δνόματι μουσαραλόγλους μετρητά	1000
έδωσα και εις τούς αγάδες πεσκέσια δια χειρός	
του κ. αντζουλή και δια τó βεργίν, δλον	500
επλήρωσα και του άρχοντος, χατζή όσμάηλαγα,	
δια τά έξη πουγγιά	750

- 8) Ήγιναν. 9) Λέξις δυσανάγνωστος. 10) Λέξις δυσανάγνωστος.  
11) Λευκόν. 12) Λέξις δυσανάγνωστος.

	άσπρα
και έξοδίαν όπου έκαμα εως να έβγω από τήν Λευκοσίαν	50'
και του τζαουση όπου έφέραμεν μαζίν μας με τόν άνθρωπόν του έδωσά του	200
και του ανθρώπου του μουσαπαλόγλου, όπου μάς έφερεν έδωσά του	40
και δια τόν ναύλον από τά σελεύκια έδωσα του καπετάνου εις τήν πάρτην μου	50
δια τά πεσκέσια τής πόλις όπου έστειλαμεν με τόν παπά κύρ μακάριον, έδωσα	500
δια ένα ζευγάριν υπομάνικα, και τέσσαρες σταυρούς με πόλους και ένα πόλον με ποδιαίς κεντηταίς τής δασκάλας (13) δλόταις έδωσα	180
του χατζή όσμάηλαγα, δια χρέος παλαιόν	1050
του χατζή Τελεβάντου, δια χρέος παλαιόν	450
και δια τά έννεακόσια άσπρα έδωσά του διάφορος και πάλιν εις τούς 1734. διάφορος των άνωθεν 900	150
άσπ. έδωσά του	117,100
του Χατζή Λυσάνδρου, χρέος παλαιόν (14)	100
του όσμάηλ έφέντη, όταν έχρημάτισεν μουσελλήμης δια τά πεσκέσια	132,15
και δια μίαν μουλαν όπου του έδωσα	50
έτερα όπου έπήρε πώς να στείλη πεσκέσιν δια να φέρη σιτάριν εις τόν τόπον	50
έδωσα πάλιν του μουχαρρέμ άά, όταν ήλθεν ο μουκκαραμές δια τά πεσκέσια	130
και δια τó βερκιν του χρόνου	301
και του δραγουμάνου	25
και δια έναν πουγιουρουλτιν δια τά μοναστήρια	20
έδωσα και δια τούς δύο χρόνους εις τά κουλλούκκια 1734 : όκτωβρίου. 10. Ήλθεν μουκκαραμές εις τόν Χασάν αγάν τόν υϊόν του χατζή όσμάη-	121

13) Πληρωμή κατά πάσαν βεβαιότητα έδέθη όχι ώς μισθός δια τó έπάγγελμά της αλλά δια τó κέντημα, πιστεύομεν, τής ποδιαίς και άλλα έξοδα. Μας ξενίζει ή μνεία τήν εποχήν αυτήν δασκάλας. Ποίας τάχα σχολής και εις ποίαν πόλιν; Ίσως τήν Λάρνακα.

14) Ο Χατζηγλύσανδρος θα είναι ίσως ο άπόγονος του Ρώπα περι του όποιου γίνεται λόγος εις τόν κώδικα του Σταυρού Λευκάρων. Ίδε άνωτέρω σελίς 65 ύποσημ. 17.



λαγα και ἐπήγαμεν νὰ τὸν χαιρετήσωμεν, και ἐπήγαμεν εἰς τὰ πεσκέσια	ἄσπρα 130
καὶ ἔξοδα τῆς πόρτας τοῦ σαραγιού	12,100
καὶ τῶν χριστιανῶν ὁποῦ ἦτο ἐξόριστοι εἰς τὴν ἀμμόχωστον και τοὺς ἐλευθέρωσεν ὁ ἀγῶς. ἔδωσά του	13
ἔδωσα και εἰς τρεῖς φοραῖς ὁποῦ ἦλθεν ὁ παλαιὸς μουσελλήμης ὁσμάηλ ἐφέντης εἰς τὸν Δάρνακα	100
ἔδωσα τοῦ τουμαζῆ και τοῦ χατζῆ ζαχαριά χρέος παλαιὸν	200
Τοῦ κονσόλου φιαμέγκων (;) πούργελ ἔδωσά του (15)	500
τοῦ λούπαρτ κονσόλου τῶν ἐγκλέζων, διὰ διάφω- ρον τῶν χιλίων ἄσπ. ἔδωσά του	140
τοῦ μουσοῦ τζαουνα μετριτὰ	675
τῆς χατζῆνας εἰς τὴν λεμεσὸν διὰ διάφορον τῶν πεντακοσίων ἄσπ. ἔδωσά της	50
1734. Ὀκτωβρίου 20. ἔδωσα τοῦ μητροπολίτη ἐξάρχου τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου διὰ βοήθειαν τοῦ πατριαρχ. θρόνου	150
1735. Ἰανουαρίου 25, ἔδωσα πάλιν τοῦ τουμαζῆ χατζῆ ζαχαριά διὰ τὸ χρέος τὸ παλαιὸν ὁποῦ ἔχει τὸν σκρήλου (;)	150
1734. Ὀκτωβρίου α. ἔδωσά τοῦ διδασκάλου διάκου Φιλοθέου διὰ τὸν μισθὸν του ὁποῦ διαβάζει τῶν μαθητῶν	60
1735. Φεβρουαρίου 18. ἔδωσα πάλιν τοῦ διδα- σκάλου διάκου Φιλοθέου διὰ τὸν 6 χρόνον εἰς ἕξη μῆνες	50
1735. Ὀκτωβρίου α. ἔδωσα πάλιν και τὰ ἐπίλοι- πα τοῦ δευτέρου χρόνου τὸν μισθὸν τοῦ κόπου τοῦ διδασκάλου	50
1736. Ὀκτωβρίου α. ἔδωσα τοῦ διδασκάλου διά- κου Φιλοθέου, διὰ τὸν τρίτον χρόνον διὰ τὸν μισθὸν ὁποῦ ἐδιάβαζεν τῶν μαθητῶν	100

ἄσ. 8355, C 150

15) Ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ἤθελε νὰ γράψῃ Φράγκων ἀλλὰ τοιοῦτος τότε ἦτο ὁ Lemaire. Ἄλλως ἀναφέρει τὸν πούργελ και ὁ William Purnell ἦτο πρόξενος τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1732 και ὁ Stiles Lupart, ἐπίσης τῆς Ἀγγλίας πρόξενος, εὐθὺς μετ' αὐτὸν (1735—8).

## Β'.

## Ἐκπτώσις και ἀποκατάστασις τοῦ Φιλοθέου

Εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον διεδέχθη τὸν Σίλβεστρον, ἀποθανόντα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1731—1734, ὁ ἐκ Γαλάτας Φιλῶθεος (1734—59), ὅστις ἐγένετο ὁ σημαντικώτερος τῶν ἀρχιεπισκόπων τοῦ αἰῶνος του.

Ἐνδιαφερόμενος διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ ποιμνίου του ὁ Φιλῶθεος, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων του, μετέβη τῷ 1743 εἰς Κπολιν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ κεφαλικοῦ φόρου. Τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπέτυχεν ὁ Φιλῶθεος κατόπιν πολλῆς προσπαθείας, διαβληθεὶς ὁμως ἀπὸ τὸν ἀλαήμεπην τῆς Πάφου, ἀπὸ δύο ἱερεῖς, ἐκ Κλήρου και Καλαθασοῦ, και ἀπὸ τρεῖς χριστιανοὺς, ὡς δῆθεν ἐκδιᾶσας εἰς φορολογίαν τὸν ραγιᾶν, συνελαμβάνετο και κηρυχθεὶς ἐκπτωτος ἐστελλετο δέσμιος ἵνα φυλακισθῆ εἰς Κύπρον μέχρι ἀποδόσεως τῶν διὰ εἰσπραχθέντων. Οἱ διενεργήσαντες τὴν ἔξωσιν τοῦ Φιλοθέου ἐπέτύγχανον συγχρόνως τὴν ἐκδοσιν Σουλτανικῆς διαταγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐπετάττετο εἰς τὸν Οἴκουμ. Πατριάρχην Παῖσιον τὸν β'. νὰ ἐκλέξῃ και νὰ χειροτονήσῃ νέον ἀρχιεπίσκοπον. Πρὸ ἀδιεδόξου εὐρεθεὶς ὁ Παῖσιος, ἐξηναγκάσθη νὰ συγκατανεύσῃ εὐρῶν τρόπον ἐκλογῆς ἐξοικονομοῦντα τὰς ἀνάγκας τοῦ παρόντος και τοῦ μέλλοντος. Οὕτω οἱ μητροπολίται πρώην Τήνου και πρόεδρος Ἰμβρου Ἰωακείμ, ὁ Τήνου και Ἀνδρου Μελέτιος και ὁ Μελενίκου Ἰωαννίκιος συνελθόντες εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Καρπατιανῶν ἐφήφισαν τὴν 23 Φεβρουαρίου τοῦ 1745 τοὺς ἱερομονάχους α) Νεόφυτον β) Μητροφάνην και γ) Μελέτιον, ἐκ τῶν ὁποίων ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἀνεδείχθη ὁ Νεόφυτος. Τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τούτου κατεστρώθη μὲν εἰς τὸν κώδικα Α'. τῆς ἀρχιεπισκοπῆς (σ. 31) εὐρηται ὁμως και εἰς τὸν τῆς μητροπόλεως Κιτίου κώδικα Α'. σελ. 142 (16).

Ὁ Νεόφυτος δὲν παρέμεινεν ἐπὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου μακρὸν χρόνον, διότι ἐνωρὶς ἀποδειχθεὶς τῆς ἀθωότητος τοῦ Φιλοθέου, ἔσπευσεν ὁ Παῖσιος, δραττόμενος εὐμενοῦς τῶν ἐν Κπὸλει διαθέσεως πρὸς τὸν Φιλῶθεον, νὰ καθαιρέσῃ τὸν Νεόφυτον, ὁ ὁποῖος ἐπ' ἀγαθῶ τῶν Κυπρίων μετ' ὀλίγον χρόνον, κατὰ

16) Ἴδε ἔγγρ. Πατρ. Ἐκκλησιῶν, σ. 581.



τὸν Κυπριανὸν (17) «ὄπ' ἀδημονίας, μᾶλλον δ' ὑπὸ μέθης ἀπεχρέμφατο τὴν ψυχὴν». Μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νεοφύτου ἐλαμβάνετο εἰς Κύπρον ἐκ Κπόλεως ἢ καθαιρέσις του, ἢ ὁποία δὲν εἶναι ἡ μόνη, διότι παρομοία τοιαύτη, ἡμερομηνίας Ἰουλίου ἀφμε, ἐγένετο καὶ ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τῶν μητροπολιτῶν Ἰωακείμ, Μακαρίου καὶ Νικηφόρου, ἢ ὁποία ἂν καὶ δὲν ἀνεγνώσθη δημοσίως ἀλλ' ἰδιαιτέρως εἰς πολλοὺς, κατεχωρήθη εἰς τὸν ἐπίσημον κώδικα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Α'. (σελ. 33). Ἡ καθαιρέσις αὕτη τοῦ Νεοφύτου ἀνεγράφη ἐπίσης εἰς τὸν κώδικα Α'. τῆς Μητροπόλεως Κιτίου (σελ. 15).

Ποῖος ὁμοῦς εἶναι ὁ Μακάριος ὅστις ὑπογράφει τὴν καθαιρέσιν τοῦ Νεοφύτου εὐθὺς μετὰ τὸν Πάφου, δηλαδὴ ὡς Μητροπολίτης Κιτίου; Εἰς τὸν κατάλογον μητροπολιτῶν τοῦ θρόνου Κιτίου (18) ἀναγράφεται 17ος μετὰ τὸν Ἰωαννίκιον (1704—1733) ὁ Μακάριος (1750—1777). Μένει οὕτω ἕνα ἀσυμπλήρωτον χάσμα 17 ἐτῶν μεταξὺ Ἰωαννικίου καὶ Μακαρίου. Ποῖος διερωτόμεθα εὐλόγως ἐποίμανε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸν θρόνον Κιτίου;

Εἶναι γνωστὸν ὅτι, ὅτε αἱ προσπάθειαι τοῦ Κπόλεως ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σιλβέστρος μετὰ τοῦ Κιτίου Ἰωαννικίου, ἀποφυλακισθέντες, λαβόντες νέα θεράτια ἀπήρχοντο εἰς Κύπρον, ἀγνωστον ἐπακριβῶς πότε. Ἐπὶ πλέον ἀναφέρεται ὅτι ὁ Σιλβέστρος «ἔτι μικρὸν ἐπιδιούς ἀπέθανε μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1731 καὶ 1734» (19). Συνεπῶς ὁ Ἰωαννίκιος, ἂν βασισταμέν εἰς τὰς δύο αὐτὰς εἰδήσεις, ἀπέθανεν ἕνα περίπου χρόνον ἐνωρίτερον τοῦ Σιλβέστρου. Ἄλλ' ἢ ἀλήθεια δὲν ἔχει τοιοῦτοτρόπως. Ὁ Ἰωαννίκιος ὄχι μόνον δὲν προαπέθανε τοῦ Σιλβέστρου ἀλλὰ καὶ ἐπέζησεν αὐτοῦ 2—3 ἔτη, ὡς καταφαίνεται ἀπὸ σημειώματά τι ἐπὶ τῇ γενομένῃ δαπάνῃ διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνισιν τοῦ Μακαρίου, τὸ ὅποιον γραφὴν τῇ ἐμπνεύσει του καὶ φέρον ἡμερομηνίαν δ'. Σεπτεμβρίου ἀφλζ εἶναι καταχωρημένον εἰς τὸν κώδικα Α'. τῆς μητροπόλεως Κιτίου (σελ. 86). Συνεπῶς συμφώνως πρὸς τὴν ἐγγραφὸν αὐτὴν μαρτυρίαν, πρέπει ὁ χρόνος τῆς ἀρχιερατείας τῶν δύο τούτων μητροπολιτῶν εἰς τὸν κατάλογον Hackett νὰ διορθωθῇ ὡς ἀκολούθως:

16ος Ἰωαννίκιος	1704—1736
17ος Μακάριος	1737—1777

17) Κυπριανός, ἔκδ.β'. σελ. 469. 18) Hackett—Παπαϊωάννου, σελ. 79β. 19) Hackett—Παπαϊωάννου σ. 287α.

Ὅτι ἐπὶ τοῦ θρόνου Κιτίου ἀρχιεράτευεν ὁ Μακάριος πρὸ τοῦ 1750 καταφαίνεται καὶ ἐξ ἄλλου γεγονότος ἀναγκραζομένου εἰς τὴν ἱστορίαν (20), κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φιλόθεος καθήρесе τὸν ἐκ κάτω Δρυὸς ἱερέα Ἡλίαν διότι ἐτόλμησε νὰ ἱερούργησῃ ἐν ὧ χρόνῳ ἦτο ἀργὸς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Κιτίου Μακαρίου, τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1748.

Ἐγγραφα.—1ον  
Κώδιξ Α'. σελ. 14.

### Νεοφύτου ὑπόμνημα τοῦ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν χειροτονηθέντος ἀρχιεπισκόπου.

Τοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας διατελοῦντας ἀνάγκη πᾶσα φέρειν τὰ παρὰ τῶν κυρίων αὐτῶν προσταττόμενα, πολλῶ μᾶλλον οἱ κραταιοτάτῳ βασιλεῖ ὑποκείμενοι οὐ δύνανται ὀλιγῶ ἀντιπεῖν τοῖς βασιλικῶς θεσπίσμασι. ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ κυριεύουσα ἡμῶν κραταιὰ θασιλεία τὸν μὲν μακαριότατον ἀρχιεπίσκοπον τῆς νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κύρ Φιλόθεον ἐξωσε τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης διὰ βασιλικῶς ὀρισμοῦ καθὼς αὕτη ἔδοξε, φοβερὰ δὲ καὶ ἀφευκτος βασιλικῆ προσταγῇ παρ' αὐτῆς ἐγένετο πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ χ(ριστοῦ) μεγάλην ἐκκλησίαν ἐπὶ τὸ προχειρισθῆναι ἂντ' ἐκείνου ἕτερον νέον ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑποτύπωσιν. τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς ἐκ τῆς ἱεράς ὁμηγύρευος, καὶ συνόδου προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν ἀθθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκομενικοῦ π(ατ)ριάρχου κυρίου κυρίου πακίουοῦ συνεισελθόντες ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν καφατιανῶν κατὰ τὸν γαλατᾶν, καὶ ψήφους προβαλλόμενοι, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κύρ νεόφυτον, καὶ δεύτερον τὸν ἱερομόναχον μητροφάνην καὶ γ'. τὸν ἱερομόναχον μελέτιον. ὅθεν εἰς ἐνδειξιν κατεστρώθη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χ(ριστοῦ) μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐξ ἐκεῖθεν ἐνταῦθα. ἀφμε. Φεβρουαρίου κγ'.

20) Hackett—Παπαϊωάννου σελ. 292α καὶ κώδιξ ἀρχιεπισκοπῆς Α'. σελ. 49.



\*Εγγραφα.—2ον

Κώδιξ Α'. σελ. 15—17

### Καθαίσεις Νεοφύτου.

\*Ιωακείμ, μακάριος και νικηφόρος, οί κατά χάριν Χ[ριστο]ῦ μ[ητ]ροπολίται τῆς κατά Κύπρον ἀγίας τοῦ Χϋ ἐκκλησίας:—

Οἱ ἀνά πᾶσαν τὴν Κύπρον ἐδρισκόμενοι ἐντιμότατοι κληρικοὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, πανοσιώτατοι καθηγούμενοι καὶ ἱερομόναχοι, δσιώτατοι μοναχοί, χρησιμώτατοι ἄρχοντες καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, εὐχόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν σας.

Τοῖς πᾶσιν εἶναι φανερόν τὰ κακά, καὶ οἱ ἀφανισμοὶ ὅπου ἐπροξενήθησαν εἰς δλην μας τὴν νῆσον παρὰ τῶν δύο μιαρῶν ἱερέων, τοῦ τε κλήρου, (21) καὶ καλαθασιώτου, τῶν προδρόμων τοῦ ἀντιχρίστου καὶ δοχείων τοῦ σατανᾶ, καὶ ἄλλων τινῶν χριστιανῶν μὲν τῷ ὄνόματι πεπληρωμένων ὁμῶς πάσης ἐνεργείας διαβολικῆς καθὰ μαρτυροῦσι τὰ πράγματα. Ἐπειδὴ παρὰ γνώμην τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν χριστιανῶν πάσης Κύπρου, καὶ τῶν ἐνδοξατώτων μας ἀγάδων ἐνόχλησαν τὰς βασιλικὰς ἀκοὰς, ψευδῆ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν λαλήσαντες, μηδὲ εἰς νοῦν βάλλοντες τὸν α'. τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἀγίας συνόδου κανόνα, ἐπίσκοπος λέγοντα, ἢ πρεσβύτερος, παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου μροπολίτου, ἀπελθῶν εἰς βασιλέα, ἀπόβλητος γινέσθω καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀξίας, καθ' ἐν δὴ καὶ ἡμεῖς οἱ κατὰ τὴν Κύπρον εὐρισκόμενοι χάριτι θεῆα μροπολίται, ἔχομεν τοὺς μιαρῶς τούτους τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ ζωοποιοῦ πνεύματος καθηρημένους κατὰ τοὺς θείους κανόνας, καὶ πάσης Ἱερατικῆς ἀξίας καὶ χάριτος γεγυμνωμένους. παρ' οὐδενοῦς τετιμωμένους ὡς ἱερεῖς, μήτε τὴν μιαρὰν αὐτῶν χεῖρα ἀσπαζομένους. καὶ πρὸς τῇ καθαιρέσει καὶ τῷ αἰωνίῳ ὑποβάλλομεν ἀναθέματι κατὰ τὸν ια'. τῆς ἐν καθαργένῃ συνόδου κανόνα, ἐάν τις διαγορεύοντα πρεσβύτερος κατὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου φυσιωθεῖς σχῆμα ποιήσῃ ἀνάθεμα ἔστω. τοὺς δὲ συνεργήσαντας τοῖς τούτων παρανομήμασι λαϊκοὺς, καὶ πάντας τοὺς συγκατονησαντας τοῖς ἀθέστοις τούτων ἔργοις ἱερωμένους καὶ λαϊκοὺς (πλὴν τῶν κατ' οἰκονομίαν τι ποιησάντων διὰ τιμὴν τοῦ βασιλικοῦ δρισμοῦ), ἔχομεν ἀφορισμένους παρὰ Θ[εο]ῦ παντοκράτορος, τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαίρετου τριάδος καταραμένους, ἀσυγ-

χωρήτους, καὶ μετὰ θάνατον ἀλύτους, καὶ τυμπανιαίους καὶ ἡ μερίς αὐτῶν εἴη μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ τῶν σταυρωσάντων τὸν κ(ύριο)ν τῆς δόξης παρανόμων Ἰουδαίων. οὐ μένον γὰρ οἱ κατάρτατοι ἐκεῖνοι ψευδόμενοι ἐλάλησαν ἀδίκως κατὰ τοῦ μακαριωτάτου κύρ Φιλοθέου, ἀλλ' εὐρόντες κουφόνοῦν τὸν ἐπιβάτην καὶ παράνομον Νεόφυτον, τὸ νέον τῶντι τοῦ διαδόλου φυτὸν, παρανόμως διὰ σφοδρᾶς βασιλικῆς προσταγῆς, χειροτόνησαν αὐτὸν ἐν κωνσταντινουπόλει ἀρχιεπίσκοπον δῆθεν τῆς Κύπρου, ὡς τὸ ὑπόμνημα αὐτοῦ μαρτυρεῖ, ἔχοντα φανερόν τὸν ἐλεγχον ἐκ τῆς π(ατ)ριαρχικῆς ἐναντιότητος, ὅπου ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, καὶ οἰκουμένικος π(ατ)ριάρχης κύρ Παῖσιος, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἁγιωτάτων ἀρχιερέων ἐναντιώθησαν εἰς τοῦτο πολλὰ, προβάλλοντες τὸ παράνομον τοῦ τολμήματος κατὰ τοὺς νόμους μας μὴ δυνάμενοι ὁμῶς ἀντιστῆναι τῇ βασιλικῇ καὶ βιαίᾳ προσταγῇ, καίτοι γινώσκοντες τὸ ἔργον παράνομον κατὰ τὸν λε'. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανόνα παρανόμως χειροτόνησαν, καὶ μὴ θέλοντες τὸν παράνομον, ὁ ὅποιος ὡς ἄλλος πονηρὸς Φαραῶ, ἔχοντας τοὺς μικροὺς ἐκεῖνους συνεργοὺς, ὡς τὸν Ἰαννῆς(?) καὶ Ἰαμβ...ἐκεῖνους ἐτόλμησε νὰ μιάνη καὶ τὴν καθαρωτάτην τῶν τοιοῦτων παρανομημάτων ἁγίαν ἐκκλησίαν τῶν κυπρίων, ἀπειλοῦντας δλεθρον τοῖς μὴ ἀποδεχομένοις αὐτὸν, τοῖς ἱερεῖς μοναστηρίοις ἀφανισμόν, καὶ τοῖς ἱερωμένοις ζημίαν ὡς ἐκαυχᾶτο. ἀλλ' εὐλογητὸς ὁ Θ(εὸς) ὁ πατάσων καὶ πάλιν ἰώμενος, ὅπου τὸν μὲν ἀδικον καὶ παράνομον δικαίως ἐπαίδευσεν, / τὸν δὲ δίκαιον ἐδικαίωσε καὶ τῶν ἀδίκων κατηγορημάτων ἀθώωσε. κατέβλεπε γὰρ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι κατὰ τὸν προφήτην, εἰς τοσοῦτον γὰρ ὑπερηψώθη τὸ κάθαρμα, ὥστε καὶ ἀδυναμίαν ἐγκάλει τῷ Χ(ριστῷ) ὁ ἀμαθέστατος καὶ ἀναλφάβητος, δὲν ὀρίζει λέγωντας τώρα ὁ Χς, καὶ τοῦτο ἐπειδὴ καὶ δὲν χειροτονήθη κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἀποστόλων τοῦ Χϋ. ὁ λ'. καὶ γὰρ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανόνων: εἰ τις ἐπίσκοπος ἀποφαίνεται κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατῆς ἐκκλησίας γένηται καθαιρέσθω, καὶ ἀφοριζέσθω καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες. Οὗτος δὲ δίχρα τινος ψήφου ἀρχιερέως μὲ μέσον ἐξωτικῶν ἀρχόντων, διὰ μάλιστα καὶ δυναστεία καθήρπασε τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης ταύτης ἀρχιεπισκοπῆς, μηδὲ εἰς νοῦν βαλλόμενοι τὸν ἱστ: κανόνα τῆς πρώτης καὶ δευτέρας λεγομένης συνόδου κινδυνεύειν διακελευόμενον περὶ τὸν ἴδιον βαθμὸν τὸν τολμῶντα γενέσθαι ἐπίσκοπον ἐν ἐκκλησίᾳ τῆς ὁ προεστῶς ἔτι ζῆ, καὶ τῆς ἰδίας ἀπολαύει τιμῆς, εἰ μὴ πρότερον αὐτὸς τὴν ἐπισκοπὴν παραιτή-

21) \*18ε I. Χάκκετ τόμ. Α'. σελ. 289, 1923.



σοίτο. δεῖ γὰρ πρότερον κανονικῶς μετ' ἐξετάσεως τὸν ἐπίσκοπον καθαιρεθῆναι, καὶ οὕτως ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ προβιβασθῆναι. Ἐνταῦθα δ' οὔτε παραίτησις ἑμεσολάβησεν οὔτε νόμιμος καθαιρέσις. μάλιστα ἔπου δὲν ἦτο εἰς τοῦτο σύμφωνος καμία γνώμη ἡμῶν τε τῶν ἀρχιερέων, μήτε τῶν ἱερέων ἢ κληρικῶν τῆς ἀγιωτάτης ταύτης ἀρχιεπισκοπῆς καθὰ ὁ δ' τῆς ἐν νικαία ἀγίας πρώτης καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου διαλαμβάσει. ἐπίσκοπον προσήκει μάλιστα μὲν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καθίστασθαι εἰ δὲ δυσχερὲς εἶη τοῦτο, ἢ διὰ κατεπεύγουσαν ἀνάγκην, ἢ διὰ μῆκος ὁδοῦ, ἐξάπαντος τρεῖς, ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένους, συμψήφων γυνομένων καὶ τῶν ἀπόντων, καὶ συνειθεμένων διὰ γραμμάτων, τότε τὴν χειρονομίαν ποιεῖσθαι. εἰς τὴν παράνομον δὲ ταύτην καὶ βίαιον χειροτονίαν, τίς ἀρα τῶν ἀρχιερέων, τίς τῶν ἱερέων ἢ κληρικῶν τῆς ἀγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς ἢ ἦτο παρών, ἢ διὰ γραμμάτων ἔγινε σύμφηρος; φανερόν ἐστι οὐδεὶς, καθὼς καὶ ὅταν ἤλθεν ἐδείχθη τοῦτο, διὸ ὡς λύκος, καὶ οὐ ποιμὴν ἔπαρθε διαφόρως νὰ διασπαράξῃ τοῦ Χϋ τὸ ποίμνιον καὶ νὰ ἱεροουργήσῃ ἐτόλμησεν ὁ παμμίαρος παρὰ κανόνας, καὶ χειροτονίαν νὰ τελέσῃ, ὅμως ἄκυρα τὰ παρ' αὐτοῦ τελούμενα καθὼς καὶ ἡ ἰδική του χειρονομία ἄκυρος, καὶ οὐδὲν ἰσχύει κατὰ τὸν ἰθ'. κανόνα, τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ ἀγίας συνόδου ἐπίσκοπον μὴ χειροτονεῖσθαι διακελευόμενον δίχα καὶ παρουσίας τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ συλλειτουργῶν καὶ εἰ μὲν ἀπαντοῖεν οἱ πάντες βέλτιον, εἰ δὲ δυσχερὲς εἶη, τοὺς γε πλείους ἐξάπαντος παρῆναι δεῖ, ἢ διὰ γραμμάτων ὁμοψήφους γενέσθαι, καὶ οὕτω μετὰ τῆς πλείονος, ἢτοι παρουσίας ἢ ψήφου γίνεσθαι τὴν κατάστασιν, εἰ δὲ ἄλλως παρὰ τὰ ὀρισμένα γίγνοιτο, μὴδὲν ἰσχύει τὴν χειροτονίαν. ἀκούετε λόγους τῶν ἀγίων πατέρων; τοὺς ὁποίους ἀποφασίζει καὶ ἡ οἰκου(με)νικὴ ἀγία σύνοδος ἐν γ'. αὐτῆς κανόνι λέγουσα πᾶσαν ψήφον γυνομένην παρὰ ἀρχόντων, ἐπισκόπων, ἢ πρεσβυτέρων, ἢ διακόνων ἄκυρον μένειν παντάπασιν. καὶ μάλιστα ἔπου οὗτος ὁ λεγόμενος ἀρχιεπίσκοπος, οὐδὲ γράμματα ἔχει συστατικὰ τῆς χειροτονίας του. ἀρκετοὶ ἦτον οἱ τόσοι κανόνες νὰ φανερώσουν τὴν μεγάλην παράνομίαν τούτου, ὅμως ἔχομεν καὶ ἄλλους πολλούς, τοὺς ὁποίους διὰ συντομίαν παρατρέχομεν. λέγοντες μόνον τὸν γ'. τῆς δευτέρας ἀγίας οἰκουμενικῆς συνόδου, οὕτως δὲ διακελευόμενον. ὅτι τὰ καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν, ἢ τῆς ἐπαρχίας σύνοδος διοικήσει, κατὰ τὰ ἐν νικαία ὀρισμένα, καὶ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν. τοῦτο μὲν θεωρεῖται καὶ εἰς ἄλλους, εἰς τὴν ἰδικήν μας ὅμως ἐκκλη-

σίαν φυλάττεται ὄχι μόνον ἀπὸ συνήθειαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κανόνα. αὐτίκα καὶ γὰρ ὁ γ'. τῆς ἐν ἐφέσῳ ἀγίας οἰκουμενικῆς γ'. συνέδου διορίζεται, ὅτι οἱ τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστώτες ἐξουσίαν τὸ ἀνεπηρέαστον, καὶ ἀβίαστον κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων πατέρων, καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ποιούμενοι. τοῦταυτὸ καὶ ὁ λθ'. τῶν ἐν τρούλλῳ συνελθόντων κανῶν ἐπιβεβαιούμενος, δίδωσι πρὸς τῷ αὐτονόμῳ καὶ τὸ δίκαιον ἔχειν τὴν νέαν Ἰουστινιανούπολιν τῆς κωνσταντινέων πόλεως, καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον κύπρου ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν. εἰς τοῦτον τὸν παράνομον φανερόν εἶναι, πῶς κανένας κανὼν δὲν ἐφυλάχθη, ἀλλὰ κοντὰ εἰς τὰς παραβάσεις τῶν τοσοῦτων κανόνων, ἐτόλμησεν ὁ πρόδρομος τοῦ ἀντιχρίστου νὰ συκώσῃ ἀπὸ τὴν ἀγίαν ταύτην ἐκκλησίαν τὰ πρόνομια, ἔπου ἐξ ἀγίας συνόδου καὶ εὐσεβῶν βασιλέων ἔλαβεν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν χάριν τοῦ θϋ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν παρὰ τοῦ σ(ωτῆ)ρος ὑπὲρ πίστεως ὑπερμαχοῦντες, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων, καὶ ὑπὲρ π(α)τρίδος, διὰ τὴν ἀθέτησιν ἔπου ἔδειξεν εἰς τὰ πρόνομια τῆς ἀγίας ἡμῶν ἐκκλησίας, συνεργοὺς ἔχοντες καὶ συγκοινωνοὺς εἰς τὴν τοῦτο καθαιρέσιν κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τὸν παναγιώτατον ἡμῶν δεσπότην, καὶ οἰκουμενικὸν πριάρχην μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἀγιωτάτων ἀρχιερέων, ὡς μὴ συγκατανεύσαντα εἰς τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον θεβαιώνει καὶ τὸ ὑπόμνημα αὐτοῦ δεικνύον τὸ βίαιον καὶ σφοδρὸν τῆς τῶν κρατούντων ἡμῶν προσταγῆς, καὶ ἔπου δὲν τοῦ ἐδόθησαν μάλιστα συστατικὰ παρὰ τινος, τὸν τε μακαριώτατον πριάρχην Ἱεροσολύμων, ἐλέξαντα αὐτὸν παράνομον, καὶ μήτε Κύπρου ὀνομάσαντα αὐτὸν, ἀλλὰ μοιχόν, καὶ ἐπιβάτην ὡς ληστρικῶς λαβόντα τὸν θρόνον καὶ οὐ κανονικῶς, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐδείξαμεν. τούτους λοιπὸν ἔχοντες συμφωνοῦς μεθ' ἡμῶν, καὶ τὸ αὐτόνομον ἔχοντες εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἀγίαν ἐκκλησίαν, ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ἐν ἀγίῳ π(νεύμα)τι μετὰ γνώμης τῶν ἐντιμωτάτων κληρικῶν, καὶ εὐλαβεστάτων ἱερέων τῆς ἀγιωτάτης ταύτης ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ἔχομεν τὸν μιὰρὸν τοῦτον νεόφυτον τὸν καινοτόμον, καθηρημένον κατὰ τοὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς κανόνας καὶ γεγυμνωμένον πάσης ἱερατικῆς καὶ ἀρχιερατικῆς ἀξίας καὶ χάριτος, παρ' οὐδενὸς τε τιμώμενον ὡς ἀρχιερέα, ἢ τὴν παμμίαρον αὐτοῦ χεῖρα ἀσπαζόμενον, ἀλλὰ κακο-νεόφυτον μοναχὸν παρὰ πάντων λεγόμενον, ἐν βάρει ἀργίας καὶ



άλυτου ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ θθ παντοκράτορος. εἰ δὲ τις εἴποι, ὅτι παρὰ πλειόνων δέον γενέσθαι τὴν καθαίρεσιν ἄς ἀναγνώσῃ τὸν ἀρμενόπουλον βιβ. δ'. ἔπου ἢ τοῦ ἐπισκόπου γαβαδίου καθαίρεσις παρὰ δύο μόνον ἐπισκόπων γενομένη, ἐστέρχηθ' ὑπὸ τῆς συνόδου ἣς ἐξήρχον ὁ ἅγιος νεκτάριος πριάρχης κωνσταντινουπόλεως, θεόφιλος ἀλεξανδρείας καὶ Φλαβιανὸς ἀντιοχείας, παρήσαν δὲ ὁ νόσσης θεὸς γρηγόριος, καὶ ὁ Ἰκονίου Ἰερὸς ἀμφιλόχιος, οἵτινες εἰπόντες ὅτι τὴν καθαίρεσιν δέον παρὰ πλειόνων γίνεσθαι ἐπισκόπων, ἐξάπαντος ἔφησαν παρὰ τριῶν καθαιρεῖσθαι τὸν ἐπισκοπὸν. καὶ ὑπὸ τριῶν χειροτονεῖσθαι. καὶ μάλιστα ἔπου εἶναι φανερά τισαῦται παραβάσεις νόμων, καὶ τοσοῦτοι ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαρχίᾳ εἰσὶν οἱ ἐπίσκοποι τῶν ὁποίων ὅτι στερητῇ ἢ ἀπόφρασις, μαρτυρεῖ ὁ ιε'. τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ συνόδου κανὼν: εἰ τις ἐπίσκοπος λέγει, ἐπὶ τισιν ἐγκλήμασι κατηγορηθεὶς/ κριθεὶς ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων, πάντες σύμφωνοι μίαν κατ' αὐτοῦ ψῆφον ἐξενέγκοιεν, τοῦτον μηκέτι παρ' ἑτέροις δικάζεσθαι, ἀλλὰ μένειν βεβαίαν τὴν σύμφωνον τῶν ἐπὶ τῆς ἐπαρχίας τῶν ἐπισκόπων ἀπόφρασιν. εἰ δὲ τις παρὰ τὰ συνοδικῶς ψηφισθέντα φρονοίῃ, καὶ ἀποστολικοῖς καὶ συνοδικοῖς κανόσιν ἀντιφέρηται, εἰ μὲν τῶν ἱερωμένων εἴη, ὑπὸ θάρους ὑποπεσεῖται ἄρθων εἰ δὲ τῶν λαϊκῶν ὑπὸ θάρους ἀλύτου ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ θεοῦ παντοκράτορος, οὕτω γούν φρονεῖτε ἅπαντες περὶ τοῦ ἐωσφόρου μετὰ τοῦ τάγματος αὐτοῦ, ὡς γράφομεν ἀποστολικοῖς καὶ συνοδικοῖς κανόσιν ἐπόμενοι, ἵνα καὶ ἡ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν ταπεινότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

:— κατὰ τὸ ἀψμεὸν (1745) ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ:—

Ὁ Πάφου Ἰωακείμ. Ὁ Κιτίων μακάριος, ὁ κηρεινίας νικηφόρος:—

Ἐγγραφα.—3ον

Κώδιξ Α'. σελ. 86.

**Μακάριος χάριτι Χριστοῦ μητροπολίτης Κυτίου καὶ Νεμεσοῦ.**

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἀφίημι ἐνθύμησιν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῶν ἀναλωμάτων ὅσα ἠκολούθησαν εἰς τὴν Λευκοσίαν ἡγεμονεύοντος τοῦ περιφήμου τελῆ βοεβόδα, χειροτονηθεὶς παρὰ τοῦ μακαριωτάτου, λογιωτάτου τε καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου κυρίου φιλοθέου, καὶ προβιβάσθεις εἰς τὸν θρόνον τῆς (μη)τροπόλεως ταύτης κατηγαλώθησαν τὰ κατεστρωμένα διὰ χειρὸς τοῦ

σιώρ χρηστοφάκη(22) δραγομάνου τοῦ σαραγίου ὄντος ἐν ἔτει ἀφλς Σεπτεμβρίου δ'.

	ἄσπρα	ἄσπ. μα <sup>ι</sup> διὰ
τοῦ μουσελλήμη	5000	
τῆς πόρτας τοῦ ἡσμαήλαγα	500	τοῦ κατὴ λόγῳ θαφικοῦ 50
τοῦ χασάναγα	250	τοῦ μισουπεφέντη
τοῦ μουφτῆ μετὰ τὸ θαφικὸν	200	ἐρχόμενος μουλῆς 120
τοῦ ἀλαήπεγη (23)	200	εἰς τὸ μπεράτι μαϊδιά 100
τοῦ γιαννιτζάραγα (24)	250	εἰς τὴν πόρταν τοῦ ἱσμαήλαγα παχσίσιν 2.150
τοῦ κουκιάγαση (25)	150	ἐνὸς χατζημουσταφᾶ 2.150
τοῦ δευτερδάρη (26)	50	τοῦ ἀλαήπεγη πε- σχέσιν 52
τοῦ δραγομάνου κῶρ Χριστοφάκη	300	τοῦ γιαννιτζάραγα 42
τοῦ τζερήπαση (27)	5	τοῦ κουκιάγαση 10
τοῦ ἐμιρκιατούπη (28)	5	τοῦ μουφτῆ 30
τῶν τσικούσηδων τοῦ ἀλαήπεγη	5	τοῦ χασάναγα 52
τῶν χασεκίδων τοῦ δευτερδάρη (29)	9	τοῦ δευτερδάρη 10
χασούραν τοῦ μεταξίου	200	τοῦ τεσδάρη τσό- χαν (30) 16
τοῦ ἱσμαήλαγα πεσκέσι	52	τοῦ χαζανατάρη (31) ἱσμαήλαγα 16
ἐρχόμενος εἰς τὴν Λάρ- νακα λιανικά	30	καὶ ἔλων του τῶν

22) Τὴν αὐγὴν τῆς Ἀναστάσεως 1750 ὁ Χατζηπακὴ ἀγᾶς ἐδολοφόνησε τὸν δραγομάνον Χριστοφάκην. Τὸ κατωτέρω ἀναφερόμενον ἔξοδον «διὰ τὸ θαφικὸν» ὑποθέτομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶνε παρὰ δι' ἄδειαν ταφῆς. Ἀγνοοῦμεν τί σημαίνει.

23) τουρκ. Alay Beyi, συνταγματάρχης. 24) τουρκ. Yeniçeri Ağası, ἀρχηγὸς τῶν γιαννιτσάρων. 25) τουρκ. Kul Kahyasi, συνταγματάρχης τοῦ πρώτου τάγματος τῶν γιαννιτσάρων, διοικῶν τὴν σωματοφυλακὴν τῶν αὐτοκρ. πριγκίπων, καὶ ἐπιτελάρχης τοῦ στρατοῦ. 26) τουρκ. Desterdar γραμματεὺς. 27) τουρκ. Çeri Başı ταγματάρχης. 28) τουρκ. Emir Kâtibi γραμματεὺς διαταγμάτων. 29) τουρκ. Desterdar Hasekisi ἀξιωματικὸς προσκολλημένος ὡς σωματοφύλαξ τοῦ Γενικοῦ ἐμπορικοῦ Διοικητοῦ. 30) τουρκ. Dizdar, φύλαξ φρουρίου. 31) τουρκ. Hazinedar, ταμίης εὐγενούς.



άσπρα		άσπρα	
ἀν(θρώπων)	10	τοῦ σιῶρ λογιζῆ	
τῶν ἀν(θρώπων)		κρασά σφράξη	25
ἀλαήπεγη	5	τοὺς συγγενεῖς τοῦ μα-	
τοῦ αὐτοῦ ὁποῦ ἐπῆγεν		κάριτου Ἰωαν-	
εἰς τὴν Πάφου	16	νικίου	60
τοῦ μιτάγου (:)		καὶ διὰ τὰ μνημόσυ-	
ἐπῆγεν εἰς τὴν		νά του	15
Λάρινα	5	τοῦ διδασκάλου Φιλο-	
τῶν κληρικῶν μανδη-		θέου μισθὸν πα-	
λία, κερῖον καὶ		λαιὸν	50
ζάχαριν	668	τοῦ αὐτοῦ ὁποῦ ἐδοῦ-	
		λευσεν ἕνα χρόνον	100

καθὲ δεκάδες πεντακόσιες ὁποῦ μᾶς ἔριψεν ὁ ἰσμηλάγας καὶ στέ-  
κει ἀπούλητος πρὸς ἕνα (32) ζενκερλίιν τὴν δεκάν. Τὰ ἄνωθεν  
ἔγινε χρέος νέον τῆς ἐπαρχίας, τὰ δὲ κάτωθεν εὐρέθησαν χρέος  
παλαιὸν ὅς φαίνονται.

τοῦ μουσοῦ τζατουνά		ἐφτιάσαμεν καὶ τὰς	
γρόσια	2.508	μ(ητ)ροπόλεις τῆς	
τοῦ σιῶρ τζουδάνη		Λεμεσοῦ καὶ Λαρ-	
τῆς Λεμεσοῦ	896	νάκου ἕκαμα καὶ εἰς	
τῆς χατζιγεωργίνας		τὴν Λεμεσὸν ἔνχ	
τῆς Λεμεσοῦ	550	περιβόλι ἐλότης	250
τῆς κυρὰ παλέττας		ἐπῆρα εἰς τὴν πικο-	
γρόσια	1250	πὴν μίχιν μ(ητ)ρόπο-	
τοῦ σιῶρ χριστοφάκη		λιν, ἀγόρασα καὶ εἰς	
χωρὶς ὁμόλογον		τὸ Κιλάνι ἕνα μύλον	
τοῦ λιθαδιοῦ	500	εἰς τὸ ἀργαστήρι	130
ἀγόρασα καὶ τὴν μίτραν	300		

Ἄ Ο Κιτίου Μητροπολίτης καὶ Λεμεσοῦ ὑποβεδικιοῖ

32) Ζευκερλίιν, τὸ, εἶδος νομίματος τουρκ.

Κώδιξ Α'. σελ. 88.

Ἐδῶ κάτωθεν γράφομεν τὰ ὄσα μοναστήρια καὶ ἐκκλησίαι  
ἀνεκαινίσθησαν ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς ἀρχιερωσύνης ἐμοῦ μακα-  
ρίου ἀρχιερέως μὲ ἐξωδιὰν ἐδικὴν μου ὡς φαίνονται

ὁ ἅγιος νικέλαος τοῦ ἀκροτηρίου ἦτο θεράνι (1) καὶ ἀκατίκη-  
τος, καὶ ἀνεκαινίσθη πρ' ἐμοῦ ἱερὸν μοναστήριον μὲ π(ατέ)ρας,  
μὲ ζευγάρια, μὲ περιβόλι, καὶ δοξαμένην καινούριαν, μὲ σκεύη  
τῆς ἐκκλησίας, καὶ κελλία διάφορα μὲ ὄλα τὰ ὑποστατικά, διὰ  
τὰ ὅποια ἐξωδεύσαμεν ἕως τρία πουργεῖα καὶ ἐπέκοινα, ἀλλ'  
ἔστωσαν εἰς μνημόσυνον.

ὁ ἀρχάγγελος τοῦ μοναγρίου κατεκάη ὀλόκληρος ἡ ἐκκλησία,  
καὶ τὰ κελλία μὲ ὄλα τὰ ὑποστατικά των, καὶ ἡμεῖς θεῖω ἔλεψ  
ἀνεκαινίσσαμεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ κελλία ἐκ θεμελίων μετὰ  
κάλλους, καὶ ὠραιότητος, σκεύη πολύτιμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν  
ὡσὰν εὐαγγέλιον κεκοσμημένον, ἱερὸν ποτήριον, σταυρὸν μεγα-  
λον, σταυρὸν τοῦ ἀγιασμοῦ μικρὸν καθιστὸν, χανάππι ἀσημένιον  
καὶ αὐτό, καὶ τῶν σπητίων τὰ ὑποστατικά ὄλα σῶα μὲ καζάνια,  
χαρκία, καὶ τευτζερέδες ὄσα τῆς χρείας τῶν πατέρων, καὶ λινὸν  
καινούριον, ἀμπέλια ἐδικὴ μου φυτεῖα ἕως πεντήκοντα ζευγα-  
ριῶν (2) εἰς ὄλα ταῦτα ἐξωδεύσαμεν ὑπὲρ τὰ πέντε πουργεῖα  
χάριν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου.

ὁ ἀρχάγγελος τῶν κάτω Λευκάρων μοναστήρι, ὄχι τῆς ἐπαρ-  
χίας, ἀλλ' ὡς ἐφημίζετο κτῆμα ἐκ παραδόσεως τοῦ ποτέ πιερῆ  
Ρῶπα, καὶ ἡμεῖς μὲ κάθε λογῆς τρόπον ἀγοράσαμεν ἀπὸ λόγου  
του μὲ τὰ περιβόλια καὶ τὸ νερόν του μὲ ἔλαις καὶ κερατζιαῖς  
ὄσαις περιέχει τὸ ἰδιόχειρόν του γράμμα καὶ τὸ χουτζέττι. ἐκτί-  
σαμεν καὶ μερικὰ κελλία, εἰς ταῦτα πάντα ἐξωδεύσαμεν ὑπὲρ τὰ  
ἑξακόσια γρόσια, καὶ τώρα εὐρίσκεται τὸ ρηθὲν ἱερὸν μοναστή-  
ριον εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς ἐπαρχίας μου μηδενὸς ἐναντιουμένου  
ἐξ ἀποφάσεως εἰς μνημόσυνον (3).

1) Τόπος ἀκαλλιέργητος πρὸς βοσκήν.

2) Τόσης ἐκτάσεως, ὄσων 50 ζευγάρια βοῶν δύνανται νὰ καλ-  
λιεργήσωσιν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας.

3) Εἰς τὸν κώδικα τῶν Λευκάρων, ὀδτινος τὸ περιεχόμενον  
ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς τὰ «Κ. Χρονικά» περιέχεται σχετικὸν ὑπό-  
μνημα πωλήσεως τῆς Μονῆς Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ὑπὸ τοῦ ἰδιο-  
κτῆτου αὐτοῦ, τὸ ὅποιον βλέπε ἀνωτέρω σελ. 65.



ἡ ἅγια νάπα τῆς Λεμεσοῦ ἡ ἐκκλησία ἄρχησεν εἰς τὸ κτίσμα ἐπὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἰωαννικίου, ἀλλ' εἰς τὸν καιρὸν μου ἐτελείωσαν καὶ τὰ πάθη τῆς, καὶ ἔξωδα πολλὰ ἐδώσαμεν ὑπὲρ τὰ χίλια γρόσια εἰς τὴν Λευκοσίαν τζερεμέ (4) γρόσια διακόσια εἰς τοῦ γκρουλιέζη τὸ χρέος τῆς ὡς δείχνη ἡ ὁμολογία καὶ χωρὶς νὰ πάρωμεν κανονικὸν ὑπὲρ τοὺς δέκα χρόνους.

ἡ παναγία τοῦ Κυθησιλίου ἦτον κοντὰ νὰ πέση καὶ τὴν ἐκάμαμεν μερεμέτιν (5) ὡς φαίνεται τὴν σήμερον καὶ μᾶς ἔφυγον ἑκατὸν πενήντα γρόσια διὰ χάριν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ὡς περιφήμου προσκυνήματος.

ἡ ἅγια μαρίνα τῶν πυργῶν ἡ ἐκκλησία καὶ αὐτὴ διεφθάρη, καὶ ἔως νὰ τὴν διορθώσωμεν μᾶς ἔφυγον δι' ἐπιστασίας τοῦ ἡγουμένου τοῦ σταυροβουνίου φανερά γρόσια ἑκατὸν εἴκοσι.

ἡ παναγία τῆς τριμηκλίνου ἡ ἐκκλησία παντελῶς χαλασμένη καὶ εὐγάλοντας τὸ θέλημα ἀπὸ τοὺς ἔξωθεν μὲ ἔξωδα ἐδικὰ μου ἀφήσαμεν εἰς τοὺς ἐγγχωρίους τὴν ἐξοδίαν τοῦ κτίσματος δι' ἐπιστασίας ἐδικῆς μου καὶ ἐτελείωσα.

εἰς τὸν καιρὸν μου ἐκτίστη ὁ ἅγιος γεώργιος ἡ ἐκκλησία τοῦ κελλακίου, ὁ ἅγιος ἰωάννης ὁ ἐλεήμων ἡ ἐκκλησία τῆς Βόκλας ἡ παναγία ἐκκλησία τῆς μελίνης, ὁ ἅγιος μνηᾶς τὸ μοναστήρι ναὸς ὑπὲρ θαυμαστὸς, μὲ τὰ νέκ κελλία, ἡ παναγία τοῦ ἁγίου κωνσταντίνου ἡ ἐκκλησία, ἡ ἄριξ μαρίνα ἡ ἐκκλησία τῆς ὄρας, ὁ ἅγιος θεράπων ἡ ἐκκλησία τοῦ ὁμωνύμου χωρίου καὶ εἰς αὐτάς τὰς ἐπτὰ ἐκκλησίας ἂν δὲν ἔξωδεύσαμεν ἀλλ' ἐπιστατήσαμεν, καὶ κάτι τι ὀλίγα ἐξωδεύσαμεν καὶ ἀπὸ δέκα καὶ δώδεκα χρόνους κανονικὰ δὲν τοὺς ἐπήραμεν διὰ νὰ ἐλαφροῦσιν ἀπὸ τὸ χρέος, καὶ τοῦτο ὄφελος τῶν ἄνωθεν ἐκκλησιῶν.

τέλος ἐπήραμεν θέλημα μὲ π(ουγ)ιουλτι νὰ γείνη καὶ ἡ ταρράτσα τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου γεωργίου τῆς Σκαρίνου μὲ τὸ σημηντήρι (6) καὶ σκάμνους καὶ ἄλλο μερεμέτι ἔπου χρειασθῆ ἡ ρηθειςα ἐκκλησία.

ἐκτίσαμεν καὶ μίαν θρύσιν τοῦ νεροῦ μέσα εἰς τὸν δρόμον τὸν καλούμενον ἔξω θούρους, ὀλίγα μᾶς ἔφυγον ἔξωδα, ἀλλ' ἡ ὠφέλια τῶν στρατολατῶν εἶναι πολλή, τὸ νερὸν τῆς ὀλίγον, ἀλλ' εἶναι παντοτεινόν.

4) τουρκ. Cereme, ζημία. 5) τ. Meremeί μερικὴ ἐπιδιόρθωσις.

6) Ἴσως σημηντήρι, τὸ=αὐλόγυρος.

ἐκτίσαμεν καὶ δευτέραν θρύσιν εἰς τὰ μέρη τῆς Λεμεσοῦ κατὰ τὴν φασοῦλλαν μὲ φουντάνην θαυμαστὴν ὡσάν τῆς ἐδικῆς μου μπρόλεως διὰ τοὺς διαβκίνοντας στρατολάταις, καὶ τρέχει ὡς δύο μασούρια νερὸν ἀλλ' ἔφυγον γρόσια πεντακόσια.

αψμα, μαρτίου α. πουλώντας ὁ παλτεζάρης τὸ ἐδικόν του περιβόλι ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν πύλαν, ἔστεινον ἑστερημένα καὶ κακοκυβέρνητα τὰ περιβόλια τῆς ἐκκλησίας Παναγίας τοῦ αὐτοῦ χωρίου, καὶ λαμβάνοντάς τα εἰς χεῖρας μας ἐκάμαμεν τὸν πρῶτον χρόνον μαξούλια 13 ὀκάδες.

τὸν δευτερον ἀγοράσαμεν ἀπὸ τὸν πατίστα στήνη ἕνα κομμάτι γρόσια διακόσια μὲ τὸ νερὸν τοῦ δύο σκάλες, μετὰ τρεῖς χρόνους ὁ χριστοδουλῆς υἱὸς χατζηγεωργίου ἐπούλησέ μας τὸ ἄνωθεν περιβόλι μὲ εἶαν τοῦ δραγομένου κύρ χριστοφάκη διὰ γρόσια χίλια μὲ ἐξημισίας νερὸν καὶ τριακοσίας σκάλας χωράφια, καὶ σπήτια ὅσα εὐρίσκοντα, ἔπειτα ἀγοράσαμεν καὶ τὰ λοιπὰ, ὅπου ἦτον τούρκικα περιβόλια σκαנדάλίζοντα καθ' ἐκάστην τὸ νερὸν μας, ἀγοράσαμεν καὶ ταῦτα ὅλα διὰ γρόσια ὀκτακόσια, τὰ ὅποια ἀφιέρωσαμεν πάντα περιβόλια, σπίτια, χωράφια εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς πύλας, καθὼς ἔχομεν ἄνω εἰς τὴν ῥηθειςάν ἐκκλησίαν καὶ ὅλα τὰ χουτζέττια καὶ μουραφέτια καὶ μῆδεις τῶν συγγενῶν μου ἢ ἄλλος τις ἀποξενώση ταῦτα ἐν θάρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ ἐξαποφάσεως, ὅθεν εἰς ἔνδειξιν γράφομεν ἰδιοχείρως ἐν τῷ κώδικι.

Ὁ Κιτίου Μητροπολίτης Μακάριος (7).

\* \* \*

Κώδιξ Ε'. σελ. 8.

αψ47 (1797). νοεμβ. κα'. ἀρχιερατεύοντας τοῦ κ. Χρυσάνθου καὶ προβιθασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς Λάρνακος Κιτίων ἔλαβε τὸ παρὰ τοῦ Σουλτάνου μεράτιον κατὰ τὸ ἔθος. ἐπὶ τῆς βασιλείας

7) Βλέπε τὰ σχετικὰ διὰ τὴν μητρόπολιν Λάρνακος εἰς <Κ.Χ.> τ. Στ'. 1929 σελ. 6.



σελήμη τρίτου, υιού Σουλτάνου μουσταφάγα. διὰ τὸ ὅποιον μπε-  
ράτιον ἐδώθησαν τὰ κάτωθεν ἄσπρα ὡς σημειούμεν :—

εἰς τὸ κανονικὸν μυρι	ἄσ.	2.300
εἰς τὸ χάρτζι μυρι (8)	»	2.300
εἰς τὸ καλαμιέ (9)	»	2.300
εἰς τὸ ἀριχάτ καῖτι (10)	»	240
τοῦ κκασατάρη ἀβαῖτι (11)	»	2.460
τοῦ χαλιφὲ ἐφέντι καβὲ παχά (12)	»	1.320
τοῦ κκασατάρι καβὲ παχά (13)	»	660
τοῦ τουρουκκεια (14)	»	330
εἰς τὸν ἡμζάμ παχά (15)	»	330
		<hr/>
		12.240
καὶ εἰς φιλοδωρίαν βασιλευούσης	»	960
καὶ τοῦ φέροντος εἰς Κύπρον	»	2.400
		<hr/>
	ἄσ.	15.600

Κώδιξ Ε'. σελ. 28.

Μακαριώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα. Τὴν ὑμε-  
τέραν θειοτάτην Μακαριότητα Προσκυνοῦμεν εὐλαβῶς!

Οἱ εὐσεβῶς ὑπογεγραμμένοι ἀνέγνωμεν τὴν σεβαστὴν τῆς  
ὑμετέρας Μακαριότητος ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπέμψετε με-  
τὸν εὐγενέστατον κύριον Χ' Χριστόδουλον Ἀπέγιτον Δημογέ-  
ροντα τῆς Νήσου μας ἐπιστραφέντα διὰ τῆς ὁποίας δίδει τὴν ἄ-  
δειαν εἰς τὸ ἐπαρχιωτικὸν Συμβούλιον νὰ διαπραγματευθῇ τὰ περὶ  
ἐκλογῆς τοῦ μέλλοντος νὰ ποιήσῃ τὴν ποιμνὴν ταύτην μετὰ τὴν  
εὐγενεῖαν τοῦ τὸν Κύριον Χ' Χριστόδουλον Ἀπέγιτον. Προσφέ-  
ροντες λοιπὸν ὁμοφώνως εἰς τὴν Σεβαστὴν ὑμετέραν Μακαριότη-  
τα τῆς ψυχῆς μας τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ κα-  
νόνο τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸ ἐπαρχιωτικὸν Συμβούλιον διαφυλάσσου-  
σα ἢ Α. Μ. ὡς κεφαλὴ τῆς τῶν Κυπρίων ἐκκλησίας τὴν ψῆφον

8) Harci Miri, κυβερνητικὰ δικαιώματα. 9) Kalemiye, δικαι-  
ώματα γραφείου. 10) Ἄγνοοῦμεν. 11) Kasadar avaidi, δικαιώματα  
ταμῆα. 12) Halife efenti Kahve baha, δικαιώματα ὑπαλλήλων. 13)  
δικαίωμα ἀγορᾶς καφέ. 14) Ἄγνοοῦμεν. 15) Imza baha, δικαίωμα  
πιστοποιήσεως ὑπογραφῆς.

τῆς ἐπικυρώσεως ἢ τῆς ἀννεύσεως ἐπιστηριζομένην εἰς τὴν νο-  
μιμότητα καὶ εἰς ἐδραίους λόγους.

Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν τῆς Σεβαστῆς διαταγῆς τῆς Ὑμ. Μα-  
καριότητος, συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ σήμερον, συσχεφθέντες ὠρί-  
μως καὶ βασίμως περὶ τοῦ προκειμένου θεωρήσαντες τὴν κατὰστα-  
σιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀπαιτούσης ὑποκείμενον σεβάσιμον καὶ  
ἄξιον διὰ ποιμένα, λαβόντες τὰς ἀναγκαίους πληροφορίας καὶ  
ἐξηγήσεις εἰς τὸ περὶ τῶν στοχασμῶν καὶ τῶν σκέψεων μας ὑπο-  
κείμενον ἀπὸ τὸν κύριον Χ' Χριστόδουλον Ἀπέγιτον, μαθόντες  
ὅτι κανονικῶς ἢ ἐκκλησία δὲν ἀπαγορεύει τὸν ἐξωσθέντα ἀδί-  
κως ἀπὸ θρόνου ἀνώτερον νὰ ἀναδεχθῇ κατώτερον, δίδομεν τὴν  
ψῆφον μας ἐλευθέρως καὶ ἀπαραδιάστως ὑπὲρ τοῦ Μακαριωτάτου  
ἁγίου πρώην συναδελφοῦ σας Κυρίου Δαμασκηνοῦ. Διότι ἡ ἐκ-  
κλησία ἀπαιτεῖ ὥστε ἡ ἐκλογή νὰ εἶναι ἔλλογος, καθὼς καὶ ἡ  
ὑμετέρα Σεβαστὴ Μακαριότης εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀναφέρει,  
διὰ τοῦτο ἐκθέτομεν καὶ τοὺς περὶ τῆς ἐκλογῆς μας λόγους.

Αὐτὸν ἔνυπάρχει ἀρχιερεὺς ὅστις διέπρεψεν εἰς τοὺς ὑψηλοῦς  
τούτου βαθμοῦς, καὶ ὅστις ἐξώσθη ὄχι κανονικῶς μηδὲ διὰ ζη-  
τήσεως τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἀλλ' ἀδίκως ἀπὸ ἑτερο-  
θνεῖς καὶ ἔπαθεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ γένους.

Βον. Διότι νομιζομεν εὐλογον διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἐκ-  
κλησίας καὶ διὰ τὴν τιμὴν τοῦ γένους νὰ προσκαλεσθῇ ἡ Μακα-  
ριότης τοῦ ὁ Ἅγιος πρώην εἰς τὸν πρῶτον χηρευόντα θρόνον  
τῆς πατρίδος διὰ νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ποιμαντορικὴν λογικῶν προ-  
βάτων, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ θεία πρόνοια τὸν ἐπροώρισε.

Γον. Διότι ἡ πρόσκλησις αὕτη εἶναι δικαία, ἐπειδὴ εἶναι ἰκα-  
νοποίησις καὶ διὰ τὰ φρονήματα τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης  
καὶ ὅλης τῆς Κύπρου ὡς πρὸς τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν συμφορὰν τοῦ  
ὑποκειμένου τῆς ἐκλογῆς μας.

Δον. Διότι νομιζομεν καὶ φρονοῦμεν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἁγίου  
πρώην Κυρίου Δαμασκηνοῦ ἄξιον νὰ ποιήσῃ τὴν ποιμνὴν ταύ-  
την μετὰ θεοσέβειαν καὶ πατρικὴν κηδεμονίαν, ἀναλόγως τοῦ ἱε-  
ροῦ χαρακτῆρος τοῦ συνενομένου μετὰ πατρικὸν ζῆλον. «Ὁ ποι-  
μὴν ἔκαλός καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων».

Ἐξαίτοῦμεν λοιπὸν τπεινῶς πρὸς τῆς ὑμετέρας θειοτάτης  
Μακαριότητος ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογὴν ταύτην καὶ συνεργήσῃ  
ὅλως δυνάμει εἰς τὴν ἀποπεράτωσίν τῆς. Παρακαλοῦμεν δὲ ἵνα  
διατηρηθῶσιν κατὰ τὴν ἀνέκαθεν συνήθειαν ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ



της Μητροπόλεως ταύτης εις τὰς θέσεις των ἀπὸ τὸν διάδοχον ποιμένα παρεκτός ἐὰν οὗτοι ἤθελον φανῆ ὑπεύθυνοι εἰς ἀτόπημα.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίου Μακαριότητος ταπεινοὶ καὶ πρόθυμοι δοῦλοι καὶ τέκνα εὐπειθέστατα. (6)

## ΠΡΟΞΕΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

### Δάνεια τῶν θρόνων Κύπρου

Φιλικὰς σχέσεις ἐπεζητοῦν ἐνθέρμως τόσοι οἱ ἀρχιερεῖς ἀπὸ τοὺς προξένους, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τὸν τῆς Γαλλίας, ἔσον καὶ οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, διότι τοῦτο ἀπῆτει δι' ἀμφοτέρους τὸ συμφέρον ἐκείνων ποῦ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἀντεπροσώπευε.

Διὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς Κύπρου ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας δὲν ἦτο μόνον ὁ ἀντιπρόσωπος σοβαρῶς ὑπολογισίμου εὐρωπαϊκῆς Δυναμείως, τοῦ ὁποίου ἡ φιλικὴ διάθεσις ἠδύνατο κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον νὰ ἔχει ἐπὶ τῶν συμφερόντων τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν, ὡς τοῦτο ἐπεσυνέβη καθὼς καταμανθάνομεν ἐκ τοῦ περιεχομένου ἱστορικῶν ἐγγράφων, δημοσιευθέντων ἤδη εἰς τοὺς τελευταίους τόμους τῶν «Κ. Χρονικῶν.» Διότι συγχρόνως ἦτο καὶ ὁ διευκολύνων τὴν ἱεραρχίαν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον ποῦ συχνὰ περιήρχετο, ὅταν διηύθυνε αὐτὴ τὰς τύχας τῆς Κύπρου, εἴτε καὶ ὅταν ἐλευθερά πάσης ἄλλης ὑποχρέωσως ἐξηναγκάζετο, πρὸς προστασίαν καὶ ἀνακούφισιν τοῦ

6) Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἐκ Λάρνακος γραφείσης ἴσως τὸν ἰανουάριον 1837 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐγράφη συνοδικὸν γράμμα πρὸς τὸν Δαμασκηνὸν, σταλὲν μὲ τὸν ἀρχιδιάκονον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς κύρ Μελέτιον τὸν μετέπειτα ἐπίσκοπον Κιτίου. Ἡ ἐπιστολὴ, ἥς ἴσον ἀπαράλλακτον κατεχωρήθη καὶ εἰς τὸν κώδικα Ε' τῆς Μητροπόλεως Κιτίου φέρει ἡμερομηνίαν ἐν Λευκωσίᾳ τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1837 ὑπογράφει δ' αὐτὴν ὁ Κύπρου καὶ ἐν Χῶ Ἀδελφός.

Ὁ Κιτίου Δαμασκηνός (1837—1846) ἦτο πρῶν Κιτίου καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου (1824—7), ἐκθρονισθεὶς δὲ καὶ ἐξωρισθεὶς εἰς Σπάρτην τῆς Μ. Ἀσίας, διότι ἠναντιώθη εἰς τὸν κυβερνήτην Ἀλῆ Ρούχῃ, ἐπανῆλθεν εἰς Κύπρον μετὰ τινα ἔτη.

Κυπρίου, νὰ ὑφίσταται ἀραιμάξεις πάντοτε σοβαρὰς. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν εἶχον οἱ ἀρχιερεῖς ἄλλην ἀγορὰν, πρὸς προμήθειαν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκάστοτε δαπάνης, παρὰ τὴν Λάρνακα, τὴν πλουσίαν δηλαδὴ εὐρωπαϊκὴν αὐτῆς παροικίαν. Ἐπειδὴ ὁμοῦ τὴν πρώτην αὐτῆς ὑποχρέωσιν, πολὺ πρὶν ἀποπληρωθῆ, διεδέχετο συνήθως δευτέρα καὶ τρίτη τοιαύτη, σπανίως κτωρθώθη ν' ἀποπληρωθῶσιν ἐγκαίρως τὰ συναπτόμενα δάνεια. Ἡ τραγωδία μάλιστα τοῦ 1821 κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐξόφλησιν ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν πάροδον πολλῶν χρόνων. Διὰ τοῦτο ἡ ἔντονος καὶ ἐπίμονος προσπάθεια πρὸς εἰσπραξιν τῶν ὀφειλομένων. Ἐνας τῶν μεγαλύτερων δανειστῶν ἦτο ὁ Καλημέρης, δανείσας 10.000 ὀνέτικα φλωρίνια («Κ. Χ.» Ζ', σ. 134). Ἐκ τοῦ χρέους τούτου ὑπελήφθη ποσὸν 79.000 γροσίων, τὸ ὁποῖον τῇ 1835, λόγω διαφορᾶς τοῦ νομίσματος μετὰ τῶν τόκων καὶ ἐπιτοκίων ἀνήλθεν εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τοῦ 1.500.000 γροσίων (1).

Ἡ μεγαλύτερα τῆς νήσου ἐπιθάρυνσις προῆλθε κυρίως ἐκ τῆς ἐπὶ ἐξάμηνον πολιορκίας τῆς Λευκωσίας (1804) διὰ τὴν ὁποίαν μετεκλήθησαν ἐκ Καρχαμανίας 3.000 στρατιῶται (2). Ἡ μεταφορά τούτων, ἡ συντήρησις κλπ. ἀπῆτησε δαπάνην 1.500.000 γρ. καλωφθεῖσιν διὰ δανείου. Πρὸς πληρωμὴν τούτου, κατόπιν συντόνων προσπαθειῶν, ἐξουσιοδοτήθη ὑπὸ τῆς Πύλης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διὰ φερμανίου νὰ κρατῆ ἐπὶ μίαν συνεχῆ πενταετίαν 20 γρ. ἐπὶ τοῦ ἐτησίου φόρου ἐκάστου φορολογουμένου, ἀνέρχομένων εἰς 15.000 ἕτε θὰ εἰσεπράττετο ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τῶν 1.500.000 γρ. Ἀλλ' ἐπεὶ οἱ ἄλλοι ὅμοιως ἀνέγκαι καὶ ἡ πρὸς τὸν Κουτσοῦκ Μεχμέτ προληπτικὴ σύμφωρον δωρεὰ διὰ τὴν Πύλην 100.000 δεῖγμα τρόπον τινα νομοταγίας, ἐδημιούργησαν καὶ ἄλλας ὀφείλας, τὰς ὁποίας ἡ ἐκ τῶν γεγονότων τοῦ 1821 κατάστασις κατέστησεν ἀδύνατον νὰ ἀποπληρωθῶσι.

Αἱ παντοῦται τοῦ 1821 διώξεις παρέσχον εἰς τοὺς τολμηροὺς καὶ ἐπιτηδεῖους μοναδικὰς εὐκαιρίας πρὸς εὐκόλον πλουτισμόν. Κατ' ἀπόφασιν τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως τὰ κίνητὰ καὶ ἀκίνητα τῶν ραγιαδῶν ὅσοι ἐφονεύθησαν ἢ ἐξεπατρίσθησαν, ἐδημεύθησαν διὰ νὰ πωληθῶσιν εἰς δημόσιον πλειστηριασμόν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀφοῦ θὰ ἐξέπνεεν ἡ ταχθεῖσα προθεσμία εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας πρὸς ἐπαλήθευσιν τῶν ἐπ' αὐτῶν δι-

1) «Κ. Χ.» Ζ', σελ. 123 κέξ. 2) «Κ. Χ.» Θ', σελ. 65, 71, 172 καὶ 1', σελ. 9 κέξ.



κατωμάτων των. Μεταξύ των ωφεληθέντων περιλαμβάνονται και πλείστοι ευρωπαίοι της παραικίας Λάρνακος. Ἄλλ' οἱ σοβαρότερον ἐπωφεληθέντες ἦσαν οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας, οἱ ὅποιοι ἔλαβον τὴν πρόνοιαν διὰ τὰ πρᾶγματ' αὐτῶν ἀγνωστοί, τὰ ἀγοράζωσι διὰ τρίτου, ὅπως ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας Regnault διὰ τοῦ Salik bey, ἀρχηγῶ στρατευμάτων ἐν Λάρνακι. Κάτοχος οἰκίας φαίνεται καὶ ὁ πρόξενος Mechain τῆς Γαλλίας, ἀγοράσας ἐκείνην πού ἐχρησίμευεν ἐπὶ αἰῶνα ὡς πρόξενεῖον τῆς Γαλλίας, ἰδιοκτησίαν σήμερον τῶν ἀπογόνων Τάκη Βοντιτσιάνου παρὰ τὴν μικρὰν ἀποβάθραν. Ἄλλ' ἐκεῖνος πού ἐγένετο ὁ μεγαλύτερος ἀγοραστὴς ἀκινήτων ἦτο ὁ G. Lapiere, ὅστις κατὰ τι τῶν ἐγγράφων ὤφειλε ὑπόλοιπον 150.000 γρ. (3) Τὰ κτήματα τῶν ραγιάδων ἐτίθεντο εἰς πλειοδοσίαν καὶ ὁ κατάλογος μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐκάστοις ἀγοραστοῦ ἐπέλλοντο εἰς Κπολι. Πρὸς πίστωσιν τῆς ἀγορᾶς εἶδοντο τὰ βίβλι, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου βραδύτερον πρεῖχεται ὑπὸ τῆς Πύλης «barat» ἰδιοκτησίας.

Κατωτέρω, εἰς τὰ προξενικά ἐγγράφα, γίνεται μνεία ραγιάτινος Μπατίστα. Περὶ τοῦ προσώπου τούτου συνελέξαμεν ἐκ τῶν διηγήσεων γερόντων ἐν Λάρνακι καὶ Λεμεσῷ καὶ ἀπὸ τὸ χειρόγραφον Cirilli Député des Barataires, τὰς ἀκολουθοῦσας λεπτομερείαι :

#### Batiste Beneducci.

Ἐκεῖνος ἀνήκεν εἰς τὴν ἀρχαίως γνωστὴν καὶ εὐπόλητον οἰκογένειαν τῶν Μπενεδούτση τῆς Λάρνακος, ἀπογόνου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀλλοδαποῦ τινος Beneducci ἐλθόντος ἀγνωστον τότε καὶ ἀποκατασταθέντος ἐν Λάρνακι. Ὁ Μπατίστας αὐτὸς ἦτο ἀδελφὸς τῆς «Madame Valsamaki la vecchia», κατὰ τὴν οἰκίαν Ταρσῆ(4) κατὰ τὴν ἐνορίαν Χρυσοπολίτισσης, ἀκριβῶς δὲ ἀπέναντι τοῦ ἀκινήτου Δ. Γ. Διανέλλου, μετὰ δὲ δηλαδὴ ταύτης καὶ τῆς Terra—Santa.

Ἐκεῖνος εἶχε νυμφευθῆ τὴν Αἰκατερίνην, θυγατέρα τοῦ

3) Διὰ τὸ τοιφλίκι Κοντέας βλέπε «Κ. Χ.» Α'. σελ. 25 καὶ 69.

4) Ἡ οἰκογένεια Ταρσῆ ἦτο μᾶλλον γνωστὴ ὡς Σαλλαμπαχοῦ (Selambachi), διότι ὁ σύζυγός της, χριστιανὸς, ἐξετουρκίσθη τῷ 1821, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς του ἐπωνομασθεὶς Hurchid ἐξ οὗ αἱ Χουραϊτένες τῆς Λάρνακος. Ἡ κόρη του Εὐφροσύνη ἐνυμφεύθη τὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος Ταρσῆ.

Ἀντωνίου Βοντιτσιάνου, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε ὀκτώ τέκνα, ἦτοι τρεῖς υἱοὺς, Παῦλον, Ὀδύσσεια καὶ Τηλέμαχον καὶ πέντε θυγατέρας, Χρυσίδα, Μαριγώ, Ἑλένην, Πηνελόπην καὶ Ρωξάνδραν. Τὴν Πηνελόπην εἶχον μνηστεύσει οἱ γονεῖς τῆς μὲ τὸν Κωνσταντῖνον Φραγκοῦδην, διαμένοντα καὶ αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον. Τὴν προηγουμένην ὁμοῦ τῶν γάμων τῆς νύκτα, καὶ ὑπὸ τὸ πρῶτον δοκιμῆς τῆς νυμφικῆς τῆς ἐσθῆτος, ἐξῆλθε τοῦ πατρικοῦ οἴκου, κατευθυνθεῖσα εἰς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξένου τῆς Αὐστρίας De Lauri, ὅπου καὶ παρέμεινεν χρόνον τινά. Βραδύτερον διεμήνυσεν εἰς τοὺς γονεῖς τῆς τὴν φυγὴν καὶ τὸ καταφυγίον τῆς. Ὁ Μπατίστας προστρέξας ἐκεῖ καὶ καταμαθὼν τὰ ἐπισυμβάντα συγκατένευσε καὶ ὁ γάμος τῆς Πηνελόπης μετὰ τοῦ προξένου De Lauri ἠυλογήθη εἰς τὴν λατινικὴν ἐκκλησίαν. Ὁ Κωνσταντῖνος Φραγκοῦδης καταπλεύσας εἰς Κύπρον ἐνυμφεύθη τὴν Εὐκνήϊαν Μοσχονᾶ. Βραδύτερον, διαβίων ἐν Λεμεσῷ, ἐδολοφονήθη εἰς τὴν κατοικίαν του, κειμένην κατὰ τὴν τοποθεσίαν Meidan ἢ λουκκος τοῦ Φραγκοῦδη.

Ὁ Μπενεδούτσης ἦτο ἐν Κύπρῳ μᾶλλον γνωστὸς ὡς τουρκομπάτιστας, διότι κατὰ τὰς σφαγὰς τῆς Κύπρου τοῦ 1821, ἐπειδὴ κηδεύεσθαι εἰς θάνατον, διὰ τὰ διασώσει τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν του, ἐξηναγκάσθη νὰ ἐκτουρκισθῆ λαβὼν τὸ ὄνομα Ibrahim Nassit. Χρόνους τινὰς βραδύτερον (1835) μετέβη μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Αἴγυπτον. Ἐκεῖ ἐγκατασταθεὶς καὶ ἐμπορευόμενος ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδοξίας μετ' ἀπάσης τῆς οἰκογενείας του.

Ἐκεῖνος τούτου. Δημοσθένης Τηλεμάχου Μπενεδούτση, πρὸ δώδεκα καὶ πλέον χρόνων (1925) ἐδώρησεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Λαζάρου ἐν Λάρνακι τὴν διόροφον κατοικίαν του κειμένην ἐν Σκάλα πρᾶπλευρως τῆς οἰκίας τοῦ δικηγόρου Ι. Εὐθυμιάδη, πρὸς μνημόσυνον τῶν γονέων του. Ὁ τουρκοπατίστας ἀπέθανεν εἰς Αἴγυπτον κατὰ τὸ ἔτος 1842.



Κυπριανὸς Ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου

Τὴν εὐγενίαν σου σιὸρ Μιχαήλ Χάβθα υὲ κατὰ πν(εῦ)μα περιπόθητε τῆς ἡμῶν Μετριότητος εὐχόμενοι πατρικῶς εὐλογοῦμεν.

Τὸ υἱκὸν γράμμα σου ἐλάβομεν, καὶ ἐπὶ τῇ δηλώσει τῆς ἐφετῆς ὑμῖν υἰείας σου ἐχάρημεν. Ἴδομεν τὰ ὅσα μᾶς σημειοῖτε περὶ τῶν θαυρακίων μας. Ὅθεν τὰ τριάντα τεγκία ὅπου σοὶ ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν ἡμέτερον ἔξαρχον θέλετε τὰ παραδώσῃ τῷ σιὸρ Εὐαγγέλι γεωργιάδη καὶ θέλετε λάβῃ τὸ θάρος των νὰ μᾶς τὸ στείλῃς ἐκεῖνο δὲ τοῦ μουσιου Λαπιέρ ἄς στέκει κοντὰ εἰς τὴν εὐγενίαν Σου καὶ τὸ ζητοῦμεν—ἐλάβομεν καὶ τὰ 40 ἀρχέλια καὶ εὐχαριστοῦμεν—ταῦτα ἡ δὲ εὐχὴ ἡμῶν εἴη σοι.

=1820—10βρ. 3.

Ὁ Κύπρου εὐχέτης σας (δι' ἐρυθρᾶς).

Ἐξωθεν διεύθυνσις

Τῷ εὐγενεστάτῳ Σιὸρ Μιχαήλ Χάβθα, τῷ κατὰ πν(εῦ)μα ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος εὐχετικῶς.

(Ἰπάρχει ἀραβιστὶ σημειώσις τις).

Ἰωακείμ ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου

(Μονοκονδυλιά)

Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἀγίων Μητροπολιτῶν ἀποφαινομένη δῆλον ποιεῖ ὅτι ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς κάσιας τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος τοῦ ἔτους τουρκῶν 1235 ἔμειναν νὰ λαμβάνῃ ὁ Σουλεϊμάν (;) ἀγᾶς γρόσια 5532: ἦτοι χιλιάδες πέντε πεντακόσια τριάνοντα δύο κατὰ τὴν τοῦ ἀοιδήμου προκατέχου μας ἀνὰ χεῖρας των ὁμολογίαν, τὰ ὅποια ἤδη ὡς χρέος μας ἀληθινὸν ὑποσχόμεθα ἀποπληρῶσαι πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐντιμότητα μετὰ χρόνον ἕνα ἀπὸ τῆς σήμερον, ὁμοῦ καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν πρὸς δώδεκα εἰς τὰ ἕκατὸν τὸν χρόνον, ὅθεν καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας δεδώκαμεν αὐτῷ τὴν παροῦσαν ἡμῶν ὁμολογίαν καθ' ἑποχὴν συμφωνημένην:—1822 Ἰανουαρίου 21.

Ὁ Κύπρου ὑπόσχεται (δι' ἐρυθρᾶς ὡς καὶ ἡ σφραγὶς του τουρκιστὶ, καθὼς καὶ τῶν τριῶν ἐπισκόπων).

Ἐν Λάρνακι τὴν 12 Ἰανουαρίου 1822. Κε Κόμη.

Ἀπότου εἶχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γράψω τὴν ἐπιστολὴν τῆς 21 Δεκεμβρίου ὁ Capidji Bachi δὲν ἔκαμε καμμίαν ἀνακοίνωσιν σχε-

τικὴν μετὰ τὰ δάνεια, ἀλλ' ὁ Musselime ἐκάλεσεν ἤδη τοὺς προξένους νὰ καταρτίωσι σημειώσεις τῶν δανείων ποὺ ἐγένοντο προηγουμένως εἰς τὸν ἀποθανόντα ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὰ ὅποια πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὸν τόπον. Ὁ σημερινὸς ἀρχιεπίσκοπος ἐπικυρώνει τὰ δάνεια αὐτὰ δίδων εἰς τοὺς δανειστὰς ἀποδείξεις πληρωτέας ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον μετὰ προθεσίαν ὀλίγων μηνῶν. Φαίνεται ὅτι ἡ Πόρτα διέταξε νὰ ἐξοφληθῶσι τοῖς μετρητοῖς, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον ἢ διαχειρήσις τῆς χώρας νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν διάθεσιν αὐτὴν, διότι ὁ κυβερνήτης κατὰσχῆ κάθε πρὸς τὸ ἔμποιον εἰσπράττειται, εἴτε διὰ νὰ γεμίσῃ τὸ ἰδιαιτέρον του ταμεῖον, εἴτε διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ὄσρον τῶν 900 πουργιών μετὰ τὸ ὅποιον πιστεύει ὅτι θὰ ἐξαγοράσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ καπετὰν πασᾶ. Ἐφόσον ἡ ἀπληρία του καὶ ἡ ἰσχὺς του διαρκούσιν, αἱ ἀποδείξεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἀποθαίνουσι: τίτλοι φροῦδοι ἐφόσον κατὰ τὴν λήξιν τὸ δημόσιον ταμεῖον θὰ εὐρεθῇ καὶ πάλιν κενόν. Ἐν ἡ πόρτα κύριε ὑποκόμη, μᾶς διεδεδείκωσε πράγματι ὅτι τὸ τμήμα τοῦτο τῶν δανείων θὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὸν τόπον πρέπει διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ πρόθεσις του νὰ σᾶς παραδώσῃ δυνατὸν φερμάνι, διὰ τοῦ ὅποιου νὰ διατάττεται ὁ κυβερνήτης νὰ ἀφήνεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου ταμεῖου τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ διὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ γάλλοι. Λέγω ὅτι τὸ φερμάνι πρέπει νὰ εἶνε πολὺ δυνατόν, διότι ἐνῶ ὁ Ναπολιτάνος πρόξενος ἔλαβε τελευταίως ἕνα, μετὰ φρασεολογίαν κοινὴν, δὲν ἐλήφθη ὑπ' ἔψιν ἀπὸ τὸν κυβερνήτην καὶ ὁ πρόξενος δὲν θὰ λάβῃ ἕνα παρὰν. Διὰ νὰ μὴ ἀποδῶσι γελοῖα τὰ διαδήματά μας, κύριε Ἐπιτετραμμένε, θὰ κρίνετε ἴσως ὅτι θὰ ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἐπιτύχητε ἀπὸ τὸν καπετὰν Πασᾶ ἕνα bouourdis, τὸ ὅποιον νὰ συνοδεύῃ τὸ φερμάνι, καὶ θὰ περιλαμβάνῃ τὰς αὐτὰς ἐπιταγὰς.

Ὁ ὑπηρέτης ἐνὸς γάλλου ἐφορευθῆ εἰς τὸν δρόμον μετὰ μίαν πιστολίαν ἐνὸς κούρδου στρατιώτου τοῦ σώματος τοῦ Hadgi Oman. Εἰς μάτην ἐζήτησα ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὸν κυβερνήτην. Ὁ δολοφόνος κατέφυγεν πλησίον τοῦ Tatarzegassi, καὶ ἔζησε πολλὰς ἡμέρας εἰς τὸ δωμάτιον τῶν Tatars, ἐνῶ ὁ κυβερνήτης διέταξε προσποιητῆν καταδίωξιν. Σήμερον ὁ δολοφόνος αὐτὸς παρουσιάζεται δημοσίᾳ ἰταμῶς. (Mehain).

Ἐκλαμπρότατε Κύριε !!! (Πογγιού)

Τὴν Ἰμετ. Ἐκλαμπρ. ἀσπαζόμενοι ἀπὸ ψυχῆς χαίρομεν

Μὲ χαρὰν τῆς ψυχῆς μας οὐ μικρὰν πληρόφορηθέντες διὰ τῆς



φήμης τὴν εἰς τὴν Νῆσον αἰσίαν τῆς ἐκλαμπρότητός σας ἄφικιν καὶ τὰ μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι κατηγοραῖομένον τὸ ἐκλαμπρον ὑποκείμενόν σας παντοῖα προτερήματα τῶν Ἀρετῶν διὰ τὰ ὁποῖα καὶ ἐνεκρίθητε δέδεια καὶ ἐστάλητε Κόνσολος τοῦ ἐνταῦθα Γαλλικοῦ κονσολάτου, χρέος ἡμῶν ἀπαρχίτητον ἐκρίναμεν νὰ σας διευθύνομεν τὴν προῦσαν ἡμῶν συγχαριτήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸ παρὸν καὶ διὰ νὰ σας συγχαρώμεν διὰ τοῦτο καὶ διὰ νὰ λάβωμεν τὴν φιλίαν καὶ γνωριμίαν σας, ἕως οὗ καλέσαντος τοῦ καιροῦ νὰ σας γνωρίσωμεν καὶ νὰ σας συγχαρώμεν προσωπικῶς, καὶ νὰ σας συναναστραφῶμεν στοματικῶς κατὰ τὸν ἐγκάρδιον πόθον μας. Σας παρακαλοῦμεν δὲ νὰ μᾶς γράψετε συνεχῶς ἐξαγγέλλοντες ἡμῖν τὰ περὶ τῆς υγείας σας καὶ νὰ μᾶς προστάξτε εἰς ὅσα μᾶς κρίνετε ἱκανοὺς καὶ εἶμεθα πρόθυμοι νὰ ἐκτελῶμεν ὅσα μᾶς προστάξτε. Ταῦτα μὲν ἐν τοσοῦτῳ, εἶη δε ἡ Ἑμετ. Ἐκλαμπρότης υγιαίνουσα καὶ εὐδαιμονοῦσα κατὰ τὸ συμφερότερον, ἡμεῖς δὲ ὑποχαρῶμεθα τῆς Ἑμ. Ἐκλαμπρ. καὶ τῆς φιλίας σας ἐπιθυμηταί. Ἐν Λευκοσίᾳ τῆ 6 Νοεμβρίου 1831.

Ὁ Κύπρου Πανάρετος (δι' ἐρυθρᾶς)

Ἐκλαμπρότατε Κύριε ! (Bottu)

Τὴν φίλην μου Ἑμ. Ἐκλαμπρότητα ἀσπάζομαι ἐξ ψυχῆς.

Ἀπαράστατος ὑπῆρξεν ἐπ' ἀληθείας ἡ χαρὰ τὴν ὅσταν ἐνεσπειρεν εἰς ὄλα μου τὰ ἐντὸς ἡ ἀγαθὴ ἀγγελία τῆς ὑπὲρ ἄλλοτε σπουδαιοτάτης μοι υγείας σας, τὴν ὁποῖαν εὐηγγελίσθη καὶ διὰ τῆς πανεκλάμπρου σας ἐπιστολῆς, καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τοῦ κ. Γιλλουά (Guillois) Δραγμαμένου σας, τοῦ ὁποίου τὰς ἐπισκέψεις ἐδέχθημεν σήμερον, καὶ τὸ ὁποῖον ἐθεωρήσαμεν ὡς μεγάλην μας τιμὴν.

Εἶδομεν, Ἐκλαμπρότατε, καὶ τὰ σημειούμενα ἀκολούθως εἰς τὴν φιλικὴν σας, καὶ σαφέστερον τὰ ἐπληροφόρηθημεν παρὰ τοῦ εἰρημένου δραγομένου σας, τὴν ἀπόκρισιν τὴν ὁποῖαν θέλετε λάβη κατὰ τὸ παρὸν ἀπὸ στόματος ἀμφοτέρων τῶν δραγομένων σας. Ἐπειτα δὲ θέλετε λάβη καὶ ἐγγραφον διὰ ταῦτα ἀπόκρισιν μας καταρατικῶς, καθὼς δηλονότι ὀρδυνασθῶ ἀπὸ τὴν ἐξωτέρων, Εὐχῆς ἔργον μου εἶναι νὰ μὴ σας δυσαρσθήσω τοῦλάχιστον κατὰ πρώτην προσβολήν, πλὴν ἂν συμβῇ τὸ ἐναντίον, παρὰ καλῶ νὰ μὴ τὸ παρατηρήσετε, οὐδὲ νὰ τὸ θεωρήσετε ὡς σφάλμα ἰδικόν μου, διότι ζῶμεν ἡμεῖς οὐχὶ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς ἐπι-

ταττόμεθα. Ταῦτα μὲν ἀποκριτικῶς εἰς τὴν πανέκλαμπρον ἐπιστολήν σας, εἶεν δὲ τὰ ἔτη σας θεθεῖν πολλευδαίμονα.

Ἐν Λευκοσίᾳ τῆ 12)24 Νοεμβρίου 1831.

Τῆς Ἑμετ. Ἐκλαμπρότητος φίλος διὰ παντὸς πρόθυμος

Ὁ Κύπρου Πανάρετος (δι' ἐρυθρᾶς)

Ἐν Λάρνακι τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1835

Κε Πρεσβευτά.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλω ἐγκλείστως ὧδε εἰς τὴν Ἑμ. Ἐξοχότητα τὴν κίνησιν τῶν ἐμπορικῶν γαλλικῶν πλοίων, τοῦ τρίτου τριμήνου τοῦ τρέχοντος ἔτους, τῶν καταπλευσάντων καὶ ἀποπλευσάντων ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦτου.

Ἐνα μόνον πολεμικὸν (γαλλικόν) πλοῖον, τὸ θρίκιον Le Dupetit Thouan, κατὰ τὴν 7ην Σεπτεμβρίου, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα μας. Ἡθέλησα νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς παρουσίας του διὰ νὰ μεταβῶ εἰς Λεμεσόν, καὶ ἀπαλλάξω τὸν κ. Fornelly, προξενικὸν μας πράκτορα, ἀπὸ τὸν ὀνομαζόμενον Γεωργῆν Παπαγιάννην, φονέα τῆς συζύγου του, τὸν ὅποιον μοῦ ἐσημείωνε πῶς κἀνία πλοῖον δὲν ἤθελε νὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ τὴν μεταφορὰν του εἰς Ἑλλάδα ἢ εἰς λιμένα ὅπου θὰ ὑπῆρχεν πρόξενος τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Laroque Dechaufray, διοικῶν τὸ ἐν λόγῳ θρίκιον, ἀπεδέχθη τὴν πρότασίν μου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰς τὴν Λεμεσὸν ἀφίξιν μας ἐμανθάναμεν ὅτι ὁ φονεὺς ἐπεβιάσθη, τρεῖς ἡμέρας πρότερον, ἐπὶ ἑλληνικοῦ πλοίου κατευθυνομένου εἰς Σύρον.

Ἴδού αἱ τελευταῖαι εἰδήσεις ληφθεῖσαι ἀπὸ τὴν Ταρόν. Δὲν εἶναι νέαι διότι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Gillet εἶναι πρὸ ἐνὸς μηνὸς γραμμένη. Τὸ λάθος εἶναι τῶν καραδοκώρηδων πού δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, καὶ φεύγοντες ἀπὸ ἓνα μέρος κἀμουν διαφόρους προσεγγίσεις πρὶν καταπλεύσουν εἰς τὸν τόπον τοῦ προσορισμοῦ των. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δὲν θὰ πληροφόρησῃ τὴν Ἑμ. Ἐξοχότητα παρὰ τὰς δυσκολίας πού συναντᾷ ὁ κ. Gillet προσπαθῶν νὰ μάθῃ τὴν ἀληθὴν θέσιν τῶν πραγμάτων. Ἄλλ' ἴδού τὸ περιεχόμενον.

«Θὰ ἤθελον νὰ ἡσυχάμη νὰ σας δῶσω λεπτομερεῖας ἀκριβεστερας τῆς ἀφορμῆς πού κρατεῖ ἀκόμη εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν τὸν Ἱμπραῆμ Πασᾶν. Ἡ ἀπόστασις ὅπου ἔλαβε χώραν τὸ δράμα, μ' ἐμποδίζει νὰ ἔχω ἀκριβεῖς ἐκθέσεις, γεγονός πού μοῦ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν διαφώτισιν τοῦ Ἑπουργείου διὰ τῆς εὐκαιρίας αὐ-



τῆς. Εἶνε βέβαιον ὅτι 12 ἕως 14 000 αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ εἶναι στρατοπεδευμένοι εἰς τὴν Sissé, ἀπέχουσαν 22 ὥρων δρόμον ἀπ' ἐδῶ, ὅτι εἶνε αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς κατοίκους νὰ ἀσχοληθῶσι μὲ τοῦτα, καὶ ὅτι ὅσοι συλληφθῶσι παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν φυλακίζονται ἀμέσως. Τοῦτο εὐκολύνει τὰς ἀρχὰς νὰ θέτωσιν εἰς κυκλοφορίαν πᾶσαν συμπερούσαν εἰδησιν, τῆς ὁποίας τὸ ψευδές δὲν εἶνε δυνατὸν ἀμέσως νὰ δειχθῇ. Πολλάκις ἐλέχθη ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν ἐτράπη εἰς φυγὴν, ὅτι προσεβλήθη ἀπὸ τὸν θεῖον του, τοῦ ὁποίου αἱ κτήσεις εἶνε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Μεγάλου αὐθέντου, ὅτι ἐνικήθη καὶ ἐξηναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Τουρκίαν, πρᾶγμα ἀπίθανον, ὅτι ὁ Ἰμπραήμ πασᾶς κочиνοῦται τὴν σιγμὴν αὐτὴν εἰς τὴν διοργάνωσιν ἀμύνης εἰς τὰ σημεῖα αὐτὰ, καὶ ὅτι ἀπῆκε τὸν θεῖον τοῦ Cazani Oglou, ἀρχηγὸν τῶν ἐπαναστατῶν, ὡς κυβερνήτην τοῦ τόπου τούτου. Ἡ εἰδησις αὐτὴ ἐστάλη εἰς τὸν στρατηγὸν ποῦ διοικεῖ ἐνταῦθα, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ τὴν πιστεύω. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐμιμήθησαν τὴν τακτικὴν μας τῶν ἀνακλιωθέντων, καὶ πάντοτε εὐρίσκονται πλησίον τῆς ἀληθείας. Τὸ γινώσκω ἐξ ἰδίας πείρας, διὰ τοῦτο καὶ δυσπιστῶ. Ὁ πρεσβευτὴς μὲ ἐξουσιοδότησε κατ' ἀρχὴν νὰ ἐξευδύω διὰ νὰ συλλέξω πληροφορίας δυναμμένας νὰ ἐνδιαφέρουσι τὴν πολιτικὴν μας, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον ἀπηγόρευσε τοῦτο. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναμείνω ἡσυχῶς νὰ μοῦ ἔλθῃ ἡ ἀλήθεια χωρὶς νὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν, ἐνν παρᾶν.»

Ὁ Χατζησεῖδ Μεχεμέτ, κυβερνήτης τῆς Νήσου Κύπρου, χθὲς πρωτὶ ἔφθασεν ἐκ Λευκωσίας. Λέγεται ὅτι ἦλθε νὰ ὀργανώσῃ ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν καὶ νὰ διοργανώσῃ λοιμοκαθαρτήριον, σύμφωνα μὲ φερμάνι τῆς ὑψηλῆς Πύλης, τοῦ ὁποῦ περιλήψιν μοῦ ἀπέστειλε πρὸ ἑξ ἑβδομάδων. Τοῦ ἔστειλα τοὺς χαίρειμούς μου καὶ θὰ τὸν ἐπισκεφθῶ ὅταν μοῦ δηλώσῃ τὴν ὥραν ποῦ δύναται νὰ μὲ δεχθῇ. Γίνεται λόγος διὰ τὴν ἐπικειμένην ἀντικατάστασίν του, καὶ διὰ τὰς προσπάθειάς ποῦ καταβάλλει διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του, ἐξικνουμένως μέχρι τοῦ σημείου τῆς λήψεως τῆς ἐπίσημης ἀποδείξεως, — τὰ ὅποια φυλάγονται νὰ μὴ τοῦ ἀρνηθῶσι, — διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἀποδείξῃ πόσον οἱ κάτοικοι τὸν ἐκτιμῶσι. Εἶναι γεγονός ὅτι ἂν ἡ πανώλης ἀπεδεκάτισε τοὺς κατοίκους τῆς νήσου ταύτης ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους, εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἐναντιωθέντα, ἐνῶ εἶχε συγκρατανεύσῃ, εἰς τὴν λειτουργίαν Λαζαρέτου ποῦ θὰ εἶχεν ἀνεγερθῆ ἀπὸ τὰς δωρεὰς ποῦ ἦσαν διατεθειμένα εἶναι αἱ τάξεις νὰ προσφέρωσιν. Αἱ ἤδη γενόμενα προσφορὰ

ἠγγυῶντο τὴν ἐπιτυχίαν. Βεβαίως ὅτι ἂν ἡ πανώλης ἐπεσκέφθη τόσον μέγαλον ἀριθμὸν οἰκιῶν, κατέβλησε τόσας οἰκογενείας, ἔκαμε νὰ εἰσρεύσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ 4—5.000 πουργία, ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴν καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ σπαχιλικοῦ, ἐξ οὗ προκύπτει ὁ ἀπαισιώτερος τῶν ὑπολογισμῶν, ἡ κερδοσκοπία ἐπὶ τῆς θνησιμότητος.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ κ. Diab, καὶ οἱ βερατιοῦχοι εὐρίσκοντο ὑπὸ δυσμένειαν. Ἐξήτησάτο ἀπὸ τὴν Πόρταν ἕνα φερμάνι, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐστάλη, διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ βεράτιον ἀπὸ τὸν κ. Diab τὸν πενθερόν του, ἀπὸ τὸν κ. Tomazo Cirilly, *deputé des barataires* καὶ ἀπὸ ἕνα ἀρμένιον, ὅστις ἀντιληφθεὶς τὸν κίνδυνον κατέφυγεν ἐγκαίρως εἰς Κπολιν. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ μικροῦ τιγδς, παρὰ, ἀφοῦ θὰ τοὺς ἀφήρει τὸ βεράτιον, δι' ἀδυναμίας καταστρεπτικὰς καὶ ἴσως διὰ τὴν ζωὴν του, διότι ἐτόλμησε νὰ παραπονεθῆ εἰς τὴν Κπολιν διὰ ὑπερβολὴν ἀξιώματος τὴν ἐποίησαν ἔκαμεν εἰς θάρος τοῦ κ. G. Diab. Ἄλλ' ἡ ἀθωότης τούτων ἐγένετο ταχέως καταφανής. Δὲν παρήλθον τρεῖς ἡμέραι ἀφ' οὗ ἐδόθη εἰς τὸν κυβερνήτην τὸ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθὲν φερμάνι, καὶ ἕνα ἄλλο τοῦ ἐστέλλετο ἀντιθέτου διαταγῆς. Παρ' ὅλον τὸ περιεχόμενον τούτου οἱ βερατιοῦχοι πολὺ ἀπέχῃ νὰ εἶναι ἡσυχοί. Φοβοῦνται τὴν κατεργαρίαν του, τὰς διαβολὰς του, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀξιώματός του, χρησιμοποιομένου εἰς ἀπόκτησιν ἐναντίον τῶν ψευδῶν πιστοποιητικῶν ἀθλίων αὐλικῶν ποῦ τὸν περικυκλοῦσι. Φοβοῦνται τὴν δύναμιν τοῦ πλοῦτος του, χρησιμοποιομένου ἐν Κπόλει πρὸς ἀντεκδίκησιν ἀντὶ πάσης δαπάνης, τὴν ὁποῖαν βυσοδομεῖ καὶ ἡ ὁποία θὰ εἶνε σοβαρωτέρα ἐφόσον ἠργοπόρησε καὶ θὰ τοῦ στοιχίσῃ ἀκριβώτερον.

Προσθέτω ὅτι οἱ κληρονόμοι Καλημέρη, S. Michel, Je Tardieu καὶ G. Bernard, καὶ οἱ τρεῖς γάλλοι ἔμποροι, ὑπανδρευθέντες τὰς τρεῖς ἀδελφὰς, θυγατέρας τοῦ Καλημέρη τούτου, ἐξ ὧν ἑλδοὶ ἔχουσι τέκνα, εἶναι δανεισταὶ ποσοῦ 79.000 καὶ τινων ἑκατοντάδων τουρκικῶν γροσίων ἀναγνωρισθέντος κατὰ τὸ 1814 ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Ἐπισκόπων τῆς Νήσου, ὀφειλομένου ἐκ ποσοῦ 122 χιλιάδων καὶ τόσων γροσίων, δανεισθέντων καὶ μετρηθέντων ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Καλημέρη κατὰ τὸ 1806 ἢ 1807 τῇ παρακλήσει τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπείγουσῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου. Τοὺς χρόνους ἐκείνους ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίσκοποι ἦσαν ἐντεταλμένοι τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῆς χώρας καὶ ἡ ὑπογραφή τῶν εἶχεν ἀξίαν. Σήμερον παρ' ὅλας τὰς



προσπαθείας μου, και των κληρονόμων Καλημέρη, δεν αρνούνται τον τίτλον, δεν αρνούνται το δάνειον, διότι αποδεικνύεται ικανοποιητικώς από τας υπογραφάς και τας επισήμους σφραγίδας του αρχιεπισκόπου και των τριών επισκόπων, τούς οποίους έθιγάντων, αλλά απαιτούσιν όπως οι κληρονόμοι Καλημέρη παρουσιάσωσιν μάρτυρας θεδαιούντας ενόρκως ότι το αρχικόν ποσόν των 122 χιλιάδων και τόσων γροσίων, δανεισθέν τῷ 1806 ἢ 1807 διὰ τὰς ανάγκας του τόπου, έχρησιμοποιήθη πράγματι διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Τὸ ζητοῦσι, και ὁ Σεῖδ Μεχεμέτ, ὅστις τότε ἦτο εἰς ἐκ τῶν προϋχόντων τῆς Λευκοσίας, και ὅστις γνωρίζει τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καλύτερα και ἀπὸ τὸ κομπολόγι του ποὺ παίζει μετὰ τὰ χέρια του, δὲν ἐγείρεται νὰ θεδαιώσῃ τὸ γεγονός, και νὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν κληρονόμων.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ γνωρίζουσιν ἀρκετὰ τὸν ἄνθρωπον ποὺ κυβερνᾷ τὴν νῆσον αὐτὴν, και τὸ ὀλίγον τῆς πίστεως ποὺ ὀφείλει νὰ παρέχεται εἰς τὰς διαβεβαιώσεις του εὐνοίας ὑπὲρ τῶν γάλλων. Ἐν τούτοις προτίθεμαι νὰ θίξω τὴν τελευταίαν αὐτὴν ὑπόθεσιν ὅταν μοῦ παράσῃ ἀκρόασιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχω ἐλπίδας ἐπιτυχίας.

Διατελῶ δεχθυσεβάστως, κ. Πρεσβευτὰ  
(Reybaud)

Κον Πρεσβευτὴν τοῦ δεσποτέως ἐν Κόπλει  
Ἐν Λάρνακι τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1835.  
Κύριε Πρεσβευτά.

Ἡ τελευταία μου ἐπιστολὴ τῆς 14 τοῦ μηνὸς τούτου ἐπληροφόρει τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα περὶ τῆς παρουσίας τοῦ κυβερνήτου τῆς Νήσου εἰς τὸν λιμένα τοῦτον τῆς Λάρνακος διὰ πράξεις τινὰς, αἱ ὁποῖαι τὸν ἀποβλέπουν και τέλος δι' ἀπαιτήσεις τῶν κληρονόμων Καλημέρη, διὰ τὰς ὁποίας ἐσκεπτόμην νὰ ἀπαχολώσω τὸν Χατζησεῖδ Μεχεμέτ, ἔταν θὰ μοῦ παρεχώρει ἀκρόασιν. Τὴν 17 τοῦ μηνὸς τούτου ἐπεσκεπτόμην ἐπισήμως τὸν Μουχασίλην, συνοδευόμενος ἀπὸ τὰ ἐξέχοντα μέλη τῆς γαλλικῆς παροικίας. Ἐσχέθη, ὁμοίως δὲ και οἱ κληρονόμοι τοῦ Καλημέρη (κ. κ. S. F. Michel, G. Bernard et Tardieu), ἔτι θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ ζητήσω ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν νὰ συζητήσω μετὰ τὸν Χατζησεῖδ Μεχεμέτ τὰ συμφέροντά των. Ὁ κυβερνήτης ἦτο χριτωμένος, γλυκομίλητος ὡς συνήθως, ἀν και ἀπέφυγα νὰ τοῦ κόμω

οἶον δῆποτε δῶρον. Εἰς τὴν αἴτησίν μου δι' ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν διὰ νὰ ἀπαχολωθῶμεν μετὰ τινὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὁμοειθῶν μου: «εὐχαρίστως, μοῦ ἀπήντησεν, θὰ σὰς προειδοποιήσω ἐν καιρῷ.»

Πράγματι τὴν 21 ὁ Σεῖδ Μεχεμέτ με εἰδοποιεῖ ὅτι θὰ με ἐδέχεται κατὰ τὰς 2 μ.μ. Προσῆλθον μετὰ τοῦ κ. S. F. Mischel, Deputé de la Nation, και τοῦ δραγομάνου τοῦ προξενείου. Ὁ κυβερνήτης ἐπῆρε μαζί του δύο κοτζαμπάσηδες και ἀνθρώπους τινὰς τῆς ἀκολουθίας του. Ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως Καλημέρη, τοῦ ὁποῖου οἱ κληρονόμοι ἀπαιτοῦσι ἀφ' ἐνὸς 79.000 και γροσιά τινα, τῶν ὁποῖων ὁ τίτλος ὑπογεγραμμένος ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ κατὰ τὸ 1814, ἐπιβεβαιωμένος μετὰ τὰς σφραγίδας τῶν ἄλλων ἐπισκόπων, εὐρίσκειται εἰς χεῖρας των. Τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐψηφημένον ἐπιπροσθέτως μετὰ τὸς τόκους και μετὰ τὴν διαφορὰν τοῦ νομίματος, θὰ ἀνήρχετο σήμερον εἰς ἕν περίπου ἑκατομμύριον γροσίων. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀπαίτησις παρὰ διὰ τὸ χρέος γυμνόν. Ἐξ ἄλλου οἱ κληρονόμοι Καλημέρη ἀπαιτοῦσιν 25—28 χιλιάδας γροσια, εἰς τέσσαρα διαφοροῦ ποσοῦ ἡμέροισι, ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὸ 1819 ἀλλ' ἄνευ τῶν σφραγίδων τῶν ἄλλων μητροπολιτῶν. Οἱ τίτλοι αὐτοὶ τεθέντες ὑπ' ὄψιν τοῦ κυβερνήτου, ἐξετασθέντες ὑπ' αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντες ὑψηλοφώνως ἀπὸ τὸς κοτζαμπάσηδες εὐρέθησαν ἀθεντικοὶ και νόμιμοι. Ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις τοῦ κυβερνήτου: «Χρόνος τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου του, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κυπριανὸς εἶχε πέμψῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν νόταν λεπτομερῆ τῶν συναφθέντων ἐν ὀνόματι τοῦ τόπου δανείων, συνεπεῖα τῶν ταραχῶν ποὺ εἶχον ἀναστατώσῃ τὸν τόπον πρὸ 30 περίπου ἐτῶν, και ἐζήτει ἀπὸ τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν τὰ μέσα νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη αὐτὰ, ἀνερχόμενα περίπου εἰς 12 ἢ 15 ἑκατοντάδας χιλιάδων γροσίων. Τοῦ ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν φερμάνι διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξουσιοδοτεῖτο νὰ κρατήσῃ ἐπὶ μίαν πενταετίαν εἴκοσι γροσια και τριάντα παράδες ἐπὶ τοῦ ἐτησίου φόρου ἐκάστου φορολογουμένου ραγιά. Οἱ φορολογούμενοι ἀνήρχοντο εἰς 15.000 ἔθεν εἰσεπράττετο ποσὸν πέραν τῶν 300.000 γροσίων ἐτησίως, και συνεπῶς πλέον τοῦ 1.500.000 γροσίων ἐντὸς τῆς πενταετίας. Ἡ κράτησις αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κυπριανὸν ὄχι μόνον διὰ πέντε ἔτη, ἀλλ' ἐπὶ ἑπταετίαν, και ὅταν ἀπέθανεν οἱ δανεισταὶ ἀπηυθύνθησαν εἰς Κόπριν, διότι οὐδὲν δάνειον ἀπεπληρώθη. Και διὰ νὰ ὑποστηρικθῇ ἡ ἀπαίτησις των ἐζητήθησαν πιστοποιήσεις θεδαιούσαι τὴν ἀθεντικότητα τῶν τίτλων των. Ἡ κυβέρνη-



σις ὅμως ἐπέστρεψε τὰς πιστοποιήσεις αὐτὰς, ἀκόμη καὶ τὴν τοῦ πατριάρχου Κόβλεως, μὴ διατεθειμένη νὰ τὰς παραδεχθῆ, καὶ διέταξεν οἱ αἰτήται νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτοπροσώπως, συνοδευόμενοι ἀπὸ δύο ἀξιοπίστους μάρτυρας, οἱ ὅποιοι νὰ πιστοποιήσωσιν ἐν ὀνόματι τὸν τρόπον καθ' ὃν διετέθησαν τὰ χρήματα. Ἐάν οἱ κληρονόμοι Καλημέρη ἔχουσιν μάρτυρας, προσέθηκεν ὁ κυβερνήτης, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ τοὺς παρουσιάσουν».

Ἐπέβαλον εἰς τὸν Σειῖδ Μεχεμέτ τὴν ἐρώτησιν, ἐάν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ταραχῶν κατὰ τὸ 1806 καὶ 1807 εὕρισκετο εἰς Κύπρον, καὶ ἐάν ἦτο εἰς θέσιν νὰ διαπιστώσῃ τὸ νόμιμον τῶν ὑπὸ τῶν κληρονόμων Καλημέρη ἐγειρομένων ἀξιώσεων. Ἦμην εἰς Λευκωσίαν, ἀπήντησε, πολιορκημένος μὲ τοὺς ἄλλους, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσω τίποτε. Τὰ ἐκ Καραμανίας στρατεύματα ποὺ μᾶς ἐπολιόρκουν ἐλάμβανον χρήματα, τρόφιμα καὶ ἐφόδια ἐξώθεν, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ἐπὶ πλέον ἡ Ἰψηλὴ Πύλη ἐπλήρωσε καὶ πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ὠφέλιοντο, ἀλλ' ὁ Κυπριανὸς ἦτο σπάταλος, κουφόνους, καὶ ποῖός ζεύρει τί ἔκαμεν ὄλα αὐτὰ τὰ χρήματα.

Θὰ ἀφῆκε περιουσίαν, κτήματα, παρετήρησα εἰς τὸν κυβερνήτην. Ποίαν περιουσίαν; Ποῖα κτήματα; Ἀπήντησεν ὁ Σειῖδ Μεχεμέτ. Οὔτε κἄν ἐπιπλά. Ὅταν δικαστικοὶ ὑπάλληλοι ἐπῆγαν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν διὰ νὰ κάμωσι καταγραφὴν, ὅσα εἶδον, οἱ ἀρχιεπίσκοποι ἐδήλωσαν ὅτι ἀνῆκον εἰς τὸν θρόνον καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον. (1) Ἐν τούτοις, παρετήρησεν ὁ Michel, ὅλοι οἱ δανεισταὶ ἐπληρώθησαν. Μόνον ἡμεῖς, οἱ κληρονόμοι Καλημέρη, δὲν ἐπληρώθημεν. Οὐδεὶς δανειστής ἐπληρώθη, ἐπανέλαβεν ὁ Σειῖδ Μεχεμέτ, ἐκτὸς ἂν παρέσχε τοὺς μάρτυράς, ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ φερμάνι. Ἐάν δύνασθε νὰ πράσχητε τοιούτους, καὶ σεῖς θὰ πληρωθῆτε ἐπίσης. Ἐπὶ τέλους, προσέθηκεν ὁ κυβερνήτης, ἐάν ὁ κ. Michel ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπὸ ὀφειλέτας κατοικοῦντας εἰς τὴν Νῆσον αὐτὴν, μὲ εὐχαριστήσιν μου θὰ τοῦ ἀποδώσω δίκαιον. Ἀκριβῶς, εἶπεν ὁ κ. Michel, χωρικοὶ ἀπὸ τὰ Λιμιά καθυστεροῦσι πληρωμὰς, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ πληρωθῶ. Ποῖοι εἶναι αὐτοὶ οἱ Λιμιάται, ἠρώτησεν ὁ Σειῖδ Μεχεμέτ; Πηγαίνων εἰς Ἀμμόχωστον θὰ τελειώσω τοῦτο διερχόμενος. Τοὺς τίτλους, παρετήρησεν ὁ κ. Michel, δὲν τοὺς ἔχω μαζί μου, ἀλλὰ ἐρχόμενος εἰς τὴν

οἰκίαν μου θὰ κάμω σημείωσιν, τὴν ὅποιαν θὰ παραδώσω εἰς χεῖρας τῆς Ἰμ. Ἐξοχότητος. Πολὺ καλὰ, πιστεύσατε ὅτι θὰ ἔχετε κάθε ἱκανοποίησιν.

Ἐπωφελήθη τῆς συνεντεύξεως αὐτῆς διὰ νὰ παρακαλέσω τὸν κυβερνήτην ὅπως εὐδοκῶν διατάξῃ νὰ καταπαύσων αἱ παρενοχλήσεις διὰ τὰς ὁποίας πολὺ συχνὰ παραπονεῖται ὁ Ἄγγελος Παταρὸς, καὶ διὰ νὰ τοῦ ἐπιδείξω τέσσαρα διαβατήρια, ἐκ τῶν ὁποίων τρία δοθέντα ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ὀφείλω νὰ προστατεύσω τὸ ἄτομον τοῦτο, σημειούμενον ὡς πολιτογραφηθέντα γάλλον. Δὲν γνωρίζετε τὸ φερμάνι τῆς Ἰψηλῆς Πύλης, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ραγιάδες, τοὺς γεννηθέντας εἰς ἐδάφῃ τῆς Α. Ἰψηλότητος; ἠρώτησεν ὁ Σειῖδ Μεχεμέτ.—Δὲν τὸ γνωρίζω.—Θὰ το φέρω ἐκ Λευκωσίας. Ἡ Ἰψηλὴ Πύλη δὲν ἐγνωεῖ νὰ θεωρήσῃ ξένους παρὰ μόνον τοὺς ἀλλοδαπούς. Γνωρίζομεν τὸν Παταρόν. Τὸν εἶδαμεν γεννώμενον, καὶ ἐγνωρίσαμεν δλην τὴν οἰκογένειάν του. Εἶνε κύπριος, καὶ ραγιάς. Ἄλλως τε ἐφόσον ἐνδιαφέρεσθε δι' αὐτόν, δὲν θὰ τὸν ἐνοχλήσῃ κανεὶς, δὲν θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ πληρώσῃ κεφαλικὸν φόρον οὔτε μισρὶ, καὶ θὰ πληρώσῃ τελεωνειακὰ ὡς νὰ ἦτο γάλλος. Ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τοῦ φερμανίου πρέπει νὰ μὴ φορῆ καπέλλον.—Θὰ ὑποχρεωθῶ πολὺ, εἶπον, ἂν ἡ Ἰμ. Ἐξοχότης μου γνωρίσῃ τὸ φερμάνι τοῦτο, καὶ ἂν μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ πάρω ἀντίγραφον διὰ νὰ δύναμαι νὰ συμμορφοῦμαι εἰς ὄλα, ὅσα δὲν εἶνε ἀντίθετα πρὸς τὰς ὁδηγίας μου.—Ὡ, παρετήρησεν ὁ Σειῖδ Μεχεμέτ, τὸ φερμάνι τοῦτο διεκοινώθη εἰς ὄλους τοὺς ἐν Κόβλει πρεσβευτάς, καὶ ἅπαντες συνεφώνησαν.—Τὸ καθῆκόν μου, ἀπήντησα, θὰ εἶνε τοιοῦτοτρόπως εὐκολώτερον.

Ἀπησχόλησα κατόπιν τὸν Σειῖδ Μεχεμέτ μὲ τὴν ἀντίρρησην τῆς ἀδελφῆς τοῦ Γεωργῆ Παπαγιάννη (φρονέως τῆς συζύγου του) ὡς πρὸς τὴν πώλησιν μέρους τῆς περιουσίας τούτου, κατασχεθείσης πρὸς κάλυψιν ἀπαιτητήτων ἐξόδων, ἀπαιτηθέντων ἕνεκα τῆς δολοφονίας αὐτῆς, καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ διατάξῃ ὅπως πραγματοποιηθῇ ἡ πώλησις, καὶ τὸ περίσσευμα διατεθῇ διὰ τοὺς κληρονόμους του. Ποῖοι εἶνε οἱ κληρονόμοι του; ἠρώτησεν ὁ κυβερνήτης. Ὁ δολοφόνος ἔχει ἓνα υἱὸν, ἡλικίας 8—10 ἐτῶν, καὶ μίαν ἀδελφὴν, ἡ ὅποια ἐναντιοῦται εἰς τὴν πώλησιν.—Ἡ ἀδελφὴ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτε. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν υἱὸν του, δὲν δύναται νὰ κληρονομήσῃ παρὰ μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς του. Ὡς πρὸς τὴν πώλησιν μέρους τῆς περιουσίας του, εἶνε ζήτημα ποὺ

1) Εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Α.Ζ. Πιερίδου εὕρισκονται ποτήρια μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ τοῦ Ἐθνομάρτυρος.



πρέπει να απασχολήσει την δικαιοσύνην, διότι σύμφωνα με τὰς συνηθείας μας δὲν πωλεῖται τὸ κτῆμα, παρὰ με θέλησιν τοῦ ιδιοκτῆτου, ἢ μετὰ τὸν θάνατόν του. Τοῦ παρετήρησα ὅτι εἰς τὸ ἀπαιτούμενον, ὑπὸ τοῦ ἐν Λεμεσῷ ἀντιπροσώπου μας, ποσὸν, συμπεριλαμβάνοντο καὶ τὰ ἔξοδα ἰατροῦ καὶ παρασχεθέντων φαρμάκων, τὰ ἔξοδα διατροφῆς καὶ συντηρήσεώς του πλέον ἢ δύο μῆνας, τὰ ἔξοδα φρουρήσεως καθ' ὃν χρόνον ὁ δολοφόνος διετέλει ὑπὸ κράτησιν, καὶ τέλος τὰ ἔξοδα ταχυδρομείου, πράξεων, ἐγγράφων, ἀνερχόμενα ἐν συνόλῳ εἰς μίαν χιλιάδα γροσίων τουρκίας, ποσὸν ἐλάχιστον καὶ εὐκολον νὰ πληρωθῇ διὰ τῆς πωλήσεως ἐνὸς ἀκινήτου.—Υποβάλετε τὸ ζήτημα εἰς τὸν Καδῆν, ἐπανελάβεन ὁ κυβερνήτης.

Αὐτὰ εἶναι, κ. Πρεσβευτᾶ, ἐν περιλήψει ὅσα ἀντήλλαξε κατὰ τὴν ἀκράσιν μου, ἣτις παρετάθη ἐπὶ δύο καὶ πλέον ὥρας. Ἐξ αὐτῆς προκύπτει, διὰ τοὺς κληρονόμους Καλημέρη, ὅτι χωρὶς τὴν βοήθειαν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῆς πρεσβείας δὲν θὰ δυνηθῶσι ποτὲ νὰ εἰσπράξωσι τὰ εἰς αὐτοὺς ὀφειλόμενα ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως. Πῶς θὰ εὑρουν σήμερον μάρτυρας πιστοποιούντας ἐνδύκως ποῖα χρήσις ἐγένετο τῶν δανεισθέντων ποσῶν κατὰ τὸ 1806 καὶ 1807 διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν διατήρησιν τῶν στρατευμάτων, τῶν ἀποσταλέντων ἐκ Καραμανίας διὰ νὰ καταβάλωσι τοὺς ἐπαναστάτας τῆς Λευκοσίας μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ σημερινὸς κυβερνήτης; Ἐπὶ πλέον θὰ ἦτο ἀπαραίτητον ἕνας ἐκ τῶν αἰτητῶν νὰ μεταβῇ εἰς Κπολιν, μετὰ τὰ χρεωστικὰ γραμμάτια διὰ νὰ ἀναγνωρισθῶσι καὶ πιστοποιηθῇ ἡ αὐθεντικότης των.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πώλησιν μέρους τῶν ὑπαρχόντων τοῦ Γεωργῆ Παπαγιάννη, ὁ Καδῆς, εἰς τοῦ ὁποίου μετέβη ὁ κ. Guillois τὴν 23ην διὰ νὰ τοῦ υποβάλῃ τὸ ζήτημα, ἀπήντησε μετὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὁ κυβερνήτης πνεῦμα, ὅτι δὲν δύναται νὰ πωληθῇ κτῆμα ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κατόχου του, ἐκτὸς ἐὰν ἀπέθανε. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν θὰ διατηρήσω τὴν κατάσχεσιν. Ἄλλὰ πῶς θὰ δεβαιωθῶ ὅτι τὸ ἄτομον ποὺ τὴν 19 Ἰουνίου ἔκαμε τὸ ἐγκλημα νὰ δολοφονήσῃ τὴν γυναῖκα του, ὑπὸ περιστάσεις ἐπιβαρυντικὰς, εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὑπὸ τὰ δῆματα, οὕτως εἶπεῖν, τοῦ ἐν Λεμεσῷ ἀντιπροσώπου μας, θὰ καταδικασθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ἐν Σύρῳ, ἢ ἀλλαχοῦ; Δὲν τὸ ἐλέπω δυνατόν. Διὰ τοῦτο νομίζω ἀναγκαῖον νὰ παρακαλέσω τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα νὰ ἐπιτύχῃ ἀπὸ τὴν Ὑφ. Πύλιν διαταγὴν ἢ φερμάνι, ἐπιτρέπουσαν τὴν πώλησιν τῆς οἰκίας τοῦ Γεωργῆ Παπαγιάννη, κειμένης εἰς Λεμεσόν, διὰ νὰ

πληρωθῇ ὁ κ. Fornelly ὅσα ἔχει νὰ λαμβάνῃ, ἀνερχόμενα ἀφ' ἐνός, δι' ὅσα ἐπροκατέβαλε εἰς γρ. 559 καὶ ἐξ ἄλλου εἰς πράξεις καὶ ἐγγράφα εἰς γρ. 473 ἦται ἐν συνόλῳ εἰς γροσία 1.032.

Παρὰ τὰ πολυάριθμα παραδείγματα πωλήσεων γενομένων ἐνταῦθα, ἐκόντων ἀκόντων τῶν ιδιοκτητῶν, τῶν ἀποφευγόντων τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν των, ἐπερίμενα τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τοῦ Καδῆ, διότι ἐγνώρισα, ἀσφαλῶς, ὅτι θέλουσι νὰ μὲ ἀποτρέψουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελέσω ἐκδοθεῖσαν προξενικὴν ἀπόφασιν, τῆς 13 Μαΐου παρελθόντος, εἰς ὑπόθεσιν μεταξὺ δύο γάλλων, ἐκ τῶν ὑποίων εἰς ὁ Vincent Rey, κτηματίας ὀφειλέτης, ἔδωκεν ὑποθήκην τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1831 εἰς τὸν κ. J. B. Lapièrre, πισωτήν του, διὰ ποσὸν 470 ταλλήρων, πληρωτέων τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1832. Θέλουσι νὰ μὲ ἀποτρέψωσι κἀμνοντες νὰ διῶ ὅτι παρ' ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ κώδικος πολιτικῆς δικονομίας, πιστῶς ἐφαρμοσθέντος ἐνταῦθα, ἡ πώλησις, γενομένη ὑπὸ τοῦ προξενείου, θὰ εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρος ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι κτηματικὴ ἰδιοκτησία γάλλου ἐν Τουρκίᾳ δὲν δύναται νὰ ὑπέκειται εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον.

Θὰ προκύψῃ ἐκ τούτου ὅτι ἔμπορος κακῆς πίστεως θὰ δύναται νὰ φορολογῇ ὅλους τοὺς ἀνταποκριτὰς του διὰ νὰ ἀποκτᾷ γαίαν ἐν Τουρκίᾳ, τὰς ὁποίας δὲν θὰ δύναται νὰ κατάσχῃ καὶ πωλήσῃ δικαστικῶς. Διότι τὸ ἄτομον τοῦτο, ἀποβαίνων κτηματίας εἰς τὸν τόπον, θὰ εὖρῃ ὑποστήριξιν καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ ἀνταποκριτοῦ, ποὺ θὰ ἀπήντη τὴν πληρωμὴν τῆς πιστώσεώς του. Οἱ παλαιοὶ προξενικοὶ νόμοι θέλουσι κάθε γάλλος, γενομένου κτηματίας εἰς τὴν Ἀνατολήν ἢ τὴν Περπερίαν, εἰς τυχούσῃν περίστασιν, νὰ πωλῇ τὸ κτῆμα του ἐντὸς 18 μηνῶν. Ἀπαγορεύουσιν εἰς τοὺς γάλλους νὰ ἀποκτῶσιν ἐγγεῖα κτήματα ἢ κτίρια, ἐκτὸς οἰκίας, ὑπογείου ἢ μαχαζίου, ἀναγκαίου διὰ τὴν κατοικίαν των ἢ τὸ ἐμπόριόν των, ὑπὸ ἀπειλὴν τῆς εἰς Γαλλίαν ἐπιστροφῆς του (Art. 26 du titre 2, de l'ordonnance du 3 Mars 1781).

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρθροῦ τούτου θὰ ἔχω δίκαιον στέλλων εἰς Γαλλίαν τὸν κ. Vincent Rey, ἐν παραβάσει ἀγοράσαντα τὸ 1831 τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ Μαζωτοῦ, μετὰ τὰ χρέη καὶ ὑποχρεώσεις ποὺ ἦτο ἐπιβεβαρυνμένη καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας, θὰ ἔχω δίκαιον νὰ τὸν προσωποκρατήσω καὶ νὰ τὸν ἐκδιώσω νὰ παρικήσῃ τὴν εἰρημένην ἰδιοκτησίαν (art. 714). Ἄλλ' ὁ κ. Vincent Rey, γέρων καὶ ἀνά-



πηρος, πατήρ ἑξ τέκνων, γνωρίζει καλῶς ὅτι ναι μὲν εἶμαι δικαστής του ὄχι ὅμως καὶ δῆμιός του. Καὶ θὰ ἤμην, καὶ θὰ τοῦ ἦτο καταδίκη εἰς θάνατον, ἂν τὸν ἐπεβίβαζον διὰ τὴν Γαλλίαν....

Διατελῶ μετὰ βαθέως σεβασμοῦ, κ. πρεσβευτῆ  
Reybaud.

Πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ Δημογέροντας τῆς Νήσου.

Ἐν Λάρνακι τὴν 5 Ἰουλίου 1839.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἀντίγραφον διαμαρτυρήσεως καταχωρηθείσης σήμερον ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Tardieu διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν τοῦ γραμματίου τῶν ἐκ 400.000 γροσ. τὰ ὅποια ἄλλοτε σᾶς ἐδάνεισαν. Κατέφυγον εἰς τὸ μέτρον τοῦτο διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ καθετὶ ποῦ θὰ ἀφεῶρα τὰ μετέωρα συμφέροντά των.

Θελήσετε, παρακαλῶ Κύριοι, νὰ μοῦ δηλώσετε παραλαβὴν τοῦ ἀντιγράφου τοῦ ὧδε ἐπισυνημμένου.

Διατελῶ κ.λ.π. Guillois

Mr D. Fourcade, πρόξενον τῆς Γαλλίας ἐν Κύπρῳ, ἱππότην τῆς βασιλικῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Ἐν Λάρνακι τὴν 25 Φεβρουαρίου 1845.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλω ἐγκλείστως ὧδε μετὰφρασιν ἀποδείξεως, τὴν ὁποίαν κατέχω, καὶ διὰ τῆς ὁποίας πιστοποιεῖται ὅτι ὁ μακαρίτης πατήρ του ἦτο δανειστής ἀπὸ τοῦ 1821 ποσοῦ 600 ταλλήρων, τὰ ὅποια ἐδάνεισεν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κυπριανὸν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ἐπειδὴ τὰ γενόμενα διαβήματα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα, ἀπευθύνομαι πρὸς σᾶς, κ. πρόξενε, παρακαλῶν νὰ μεσολαθῆσετε παρὰ τῆ τοπικῆ ἀρχῆ διὰ νὰ πληρωθῶ ἐκεῖνο ποῦ μοῦ ὀφείλεται ἀπὸ τόσου χρόνου. Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὴν ἀρχὴν τοῦ δανείου τούτου διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ υποστηρίξετε τὴν αἰτησίαν σας ἐπὶ τῶν ἑξῆς γεγονότων.

Κατὰ τὸ 1821, καθ' ὃν χρόνον αἱ ἀνάγκαι τοῦ τόπου ἀπῆλθον νέας θυσίας ἐκ μέρους τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ, ὅστις ἦτο ὄχι μόνον ὁ πνευματικὸς ἀρχηγὸς ἀλλὰ καὶ ὁ κοσμικὸς καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ραγιάδων, ἀπηυθύνθη εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπέτυχε δάνειον 600 ταλλήρων, τὰ ὅποια δυνάμει τῆς ἀποδείξεως,

ἧς μετὰφρασις ἀκολουθεῖ, ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς ἑξ μηνῶν καὶ εἰς τὰλληρα ἐπίσης, μὲ τόκον 12 τοῖς 10 κατ' ἔτος. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου τούτου, παρεχώρησε διὰ τὴν ἐξόφλησιν τὸ ἐνοίκιον τοῦ Mizani ἐπὶ τοῦ βάμβακος, καὶ ὁ ἐπιφορτισθεὶς τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, υπέγραψε τὴν ἀπόδειξιν ὡς μάρτυς. Κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀπεκεφαλίζετο, ὁ κύριος Batiste Bénéducie, ἐνοικιαστής τοῦ Mizani, ἐξηναγκάζετο διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του νὰ ἀποδεχθῆ τὸν ἰσλαμισμὸν, καὶ συνετεία τῆς ἐπαναστάσεως αὐτῆς ἢ διακυβερνήσεως τοῦ τόπου περιήλθε γενικῶς εἰς χεῖρας τοῦ κυβερνήτου.

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐζητήθη, ὡς τόσα ἄλλα, καὶ δι' αὐτὸ ὅπως καὶ διὰ τὰ ἄλλα δὲν ἐπετεύχθησαν παρὰ κενοὶ λόγοι ἀπὸ τὸν κυβερνήτην, ὅστις τότε μὲν ἐπρόβαλλεν ὅτι ἀνέμενον ὁδηγίας τῆς Πύλης, ὅτε δ' ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχομεν ὑπομονήν, διότι ὁ τόπος ἦτο κατάχρεως, καὶ συνετεία πληθῶρας ἀπαιτήσεων ἐκάμφθη. Ὁ ἄμεσος διάδοχός του ἐκ τοῦναντίον ἰσχυρίζετο, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν συνέβη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὄφειλε νὰ ἀναμένῃ τὰς ὁδηγίας τῆς Πύλης, καὶ ἐπρόβαλλεν, ὅπως ὁ προκάτοχός του, ὅτι ὁ τόπος ἠδυνάτει νὰ πληρώσῃ παρόμοια χρέη. Τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν ὁ Batiste Bénéducie, ὅστις τότε ἐκαλεῖτο Imbrahim Nasif, ἀφήκε τὸν τόπον καὶ κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον χωρὶς νὰ πληρώσῃ τὴν δι' ἧς ἐπεβαρύνθη ὑποχρέωσιν, διότι ὑπεχρέωθη νὰ δώσῃ λογαριασμὸν διὰ τὸ Mizani τοῦ βάμβακος εἰς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, ἡ ὁποία δὲν ἀπέδεχθη τὴν ὑπόθηκυσιν του ἐκ μέρους τοῦ Κυπριανοῦ. Ἀργότερον νέα διαβήματα ἐγένοντο εἰς Λευκοσίαν, μείναντα καὶ πάλιν χωρὶς ἀποτέλεσμα ἂν καὶ ἐπρόκειτο περὶ χρέους συναφθέντος διὰ τοῦ τόπου ὅστις ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον νὰ πληρώσῃ, ἂν οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν διαχείρισιν καὶ οἱ διάδοχοι τοῦ Κυπριανοῦ θὰ ἤθελον νὰ εἶναι καλῆς πίστεως, καὶ νὰ μὴ μὲ βλάβῃσιν με ψευδεῖς καὶ ματαίας προφάσεις ὅπως ἔκαμον καὶ δι' ἄλλους δανειστάς, κατόχους ἀποδείξεων νομίμων, τῶν ὁποίων ἐπιμένουσιν ἀρνούμενοι τὴν νομιμότητα διὰ νὰ ὑπεκφύγουν τὴν πληρωμὴν.

Ἐν πλήρει πεποιθήσει διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπεμβάσεώς σας ἀπευθύνομαι πρὸς ὑμᾶς, ἐλπίζων νὰ τελειώσῃ ἐπὶ τέλος ἡ ἀπὸ τόσων ἐτῶν ἐκκρεμῆς αὐτῆ ὑπόθεσις.

Ἔχω τὴν τιμὴν, κ. Πρόξενε, νὰ διατελῶ εὐπειθῆς

καὶ ταπεινὸς δούλος σας

Gabriel Bernard



## Μετάφρασις τῆς ἀποδείξεως

Διὰ τοῦ παρόντος καθίσταται γνωστὸν, ὅτι διὰ μέσου τοῦ ἡμετέρου Batiste Bénéduccie, μᾶς ἀπεστάλη καὶ ἔχομεν παραλάβῃ δάνειον, διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ τόπου, παρὰ τοῦ κ. Gabriel Bernard γάλλου, τάλληρα ἑξακόσια, λέγομεν 600, τὰ ὁποῖα ὑποσχόμεθα νὰ πληρώσωμεν ἐπίσης εἰς τάλληρα μὲ, ἐπιπλέον, τόκον 12 ο)ο ἐντὸς ἑξ μηνῶν, καὶ παραχωροῦμεν ἵνα πληρωθῇ ὁ εἰρημένος Gabriel τὰς εἰσπράξεις ἀπὸ τὸ Mizani τοῦ θαμβακιοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἐνοικιάσῃ εἰς τὸν ὡς ἄνω ρηθέντα Batiste, καὶ πρὸς πίστωσιν ἐδόθη τὸ παρόν.

Ἐν ἀρχιεπισκοπῇ τὴν 1 Ἰουνίου 1821.

Ἵπογραφή: ὁ Κύπρου Κυπριανὸς καὶ κατωτέρω  
Batiste Bénéduccie μάρτυς.

Ἐν Λάρνακι τὴν 18 Μαρτίου 1857.

Κον Κυβερνήτην, Κιάνῃ πασάν.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ διαδιδάσω εἰς τὴν Ἵμ. Ἐξοχότητα αὐτοκρατορικὸν φερμάνι, πρὸς ὑμᾶς ἀπευθυνόμενον, τὸ ὁποῖον ἤδη ἔλαβον ἀπὸ τὸν ἐν Κτόλει πρέσβυν μου.

Τὸ φερμάνι αὐτὸ εἶναι σχετικὸν μὲ ἀπαιτήσιν ἐνεργηθεῖσαν ἀπὸ τοῦ 1853 ὑπὸ τοῦ George Bernard, γάλλου ὑπηκόου, ἐπιζητοῦντος τὴν ἀποπληρωμὴν δανείου ὑπογραφέντος διὰ τὸν πατέρα του ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου τῷ 1821, ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ἦτο προσωρινῶς ἐπιτετραμμένη τὴν διεύθυνσιν τῶν ραγιάδων.

«Ἡ Πύλη ἐπὶ τέλους ἀναγνωρίζει τὸ δάσιμον τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς»,—οὕτως ἐκφράζεται ὁ κ. θαρώνος de Thouvenel εἰς ἐπιστολὴν, ἣν μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ γράψῃ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 τ.μ.—«καὶ δύναμαι σήμερον νὰ σᾶς ἀποστείλω τὸ αὐτοκρατορικὸν φερμάνι, τὸ ὁποῖον ἀναγράφει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα τὸ ἀφειλόμενον εἰς τὸν κ. Bernard ποσὸν, τὸ εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο καθοριζόμενον, τοῦ πληρωθῇ ὀλοκληρωτικῶς ἀνευ ἀναβολῆς».

Δὲν ἀμφιδάλλω ὄθεν, κ. κυβερνήτα, διὰ τὴν ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ φρονῶ πῶς θὰ εἶναι εὐκολον εἰς τὴν Ἵμ. Ἐξοχότητα νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ, οὕτινος ὁ κ. Bernard ἀνεγνωρίσῃ ὁ νόμιμος πιστωτής. Darras.

Ἐν Λάρνακι τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1858.

Κον Darrasse, Πρόξενον τῆς Γαλλίας.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλομεν ἐτι μετὰ διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἐκ τῆς Νήσου ταύτης ὀφειλέτας μας καὶ κατόπιν διαφόρων μεταβιβάσεων γενομένων ὑπ' αὐτῶν ἢ ὑπὸ τῶν δικαιουμένων, εἶμεθα κάτοχοι τῶν ἑξῆς ἀξιών: Γρόσια 222.706 ὀμλόγον ὑπογραφέν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐπισκόπων τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1821.—Γρόσια 25.000 ὀμλόγον ὑπογραφέν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰωακείμ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1823.—Γρόσια 5.000, ὀμλόγον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰωακείμ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1822. Γρόσια 9.702, ὀμλόγον ὑπογραφέν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1826. Ἐν συνόλῳ 4 ὀμλόγα, τὰ ὁποῖα καταθέτομεν παρακαλοῦντες νὰ διενεργήσετε τὴν εἰσπραξίν των τὸ ταχύτερον, κεφάλαια καὶ τόκους. Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ ὀμλόγον τῶν Γρ. 222.706 ὁ τόκος ὠρίσθη εἰς 16 ο)ο τὸ ἔτος. Ὁ τόκος διὰ τὰ τρία ἄλλα ὀμλόγα ὀφείλει νὰ λογισθῇ ἀνάλογος μὲ τὸν νόμιμον τόκον τοῦ τόπου, ἦτοι 12 ο)ο.

Γνωρίζοντες τὸ ζῴηρον ἐνδιαφέρον σας διὰ τοὺς ὁμοειθεῖς σας ὑπολογίζομεν εἰς τὴν ἀγαθὴν σας προαίρεσιν, καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε τὴν διάβεδαίωσιν τῆς θαυσεβέστου ὑπολήψεώς μας.

par procuration de C. Homsy Thomas et Cie  
A. Homsy



### Προγραφαί καὶ δημεύσεις ἀκινήτων

Ἡ τραγωδία τοῦ 1821 παρείχε πλέον τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν, δι' ὅσους θὰ ἐπεθύμουν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς νὰ πλουτίσωσι κερδοσκοποῦντες εἰς ἕαρος τῶν προγεγραμμένων χριστιανῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀκίνητος περιουσία ἐπωλεῖτο διὰ πλειστηριασμοῦ, μετὰ τὴν ταχθεῖσαν προθεσίαν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων οἱ ὁποῖοι ἐπωφελήθησαν τῆς δοθείσης εὐκαιρίας, τῶν ὁποίων ἐπὶ κεφαλῆς ἔρχεται ὁ Lapiere, ἦσαν καὶ δύο πρόξενοι τῆς Γαλλίας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἀκολουθοῦντα ἔγγραφα, ὁ Regnault καὶ ὁ Mechain.

Ὁ πρῶτος, πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Λάρνακι (1802—1815) τοιοῦτος δὲ τῆς Ἀκρῆς κατὰ τὸ 1822, ἠγόρασε δύο κατοικίας, τὴν μίαν διὰ τοῦ Σαλήκ μπέη, ἀρχηγοῦ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ τοῦ ἀποσταλέντος εἰς Κύπρον ὑπὸ τοῦ Μεχμετ Ἀλῆ πασᾶ κατὰ τὸ 1821, καὶ τὴν ἄλλην, διπλὴν κατοικίαν, διὰ τοῦ Ζαπίτη Λάρνακος. Κατὰ πᾶσαν θεδαιότητα ἡ οἰκία αὕτη ἢ ὑπὸ τοῦ Ζαπίτη Λάρνακος διὰ τοῦ Regnault ἀγορασθεῖσα ἦτο ἡ οἰκία τοῦ φυγόντος Ἰω. Μονόχειρος. Τοῦτο δὲ διότι πολλοὶ προτιμῶντες διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον νὰ μὴ φαίνονται ἀγορασταί, ἀλλ' ἐπιμένοντες νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς εὐκαιρίας ἐδανείζοντο τὸ ὄνομα φίλου τῶν τῶ ὁποῖον καὶ ἐγράφετο εἰς τὸν κατάλογον πλειοδοτῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου πλειοδότου καὶ ἡ ἐθνικότης του ἀνεγράφετο εἰς κατάλογον ἀποστελλόμενον εἰς Κπολιν.

Ὁ Regnault θὰ ἦλθεν εἰς Λάρνακα ἐξ Ἀκρῆς, ὅπου ἦτο πρόξενος ἂν μὴ εὐρίσκετο κατὰ τύχην εἰς Κύπρον καθ' ἣν ἐποχὴν ἐδημοπρατοῦντο τὰ κτήματα τῶν προγραφέντων Κυπρίων. Νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Regnault ἐγένετο ἀγοραστὴς τῶν οἰκιῶν δι' ἐπιστολῶν του μᾶλλον πρὸς τὸν Σαλήκ, ἐφόσον εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Mechain ἀναφέρεται ὅτι «κατόπιν ἐπιμόνων ἀλλεπαλλήλων παρακλήσεων τοῦ Regnault» ἐδέχθη ὁ Σαλήκμπεης νὰ δανείσῃ τὸ ὄνομά του;

Ὁ Mechain, πρόξενος τῆς Γαλλίας (1820—9) ὅστις εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν ἐν Κπόλει πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας ἀπευθυνομένην (8 Φεβρ. 1823) χαρακτηρίζει ὡς παρανόμους καὶ ἀναρμόστους κερδοσκοπίας τὴν ἀγορὰν ἀκινήτων ὑπὸ τοῦ Regnault καὶ Lapiere, φαίνεται πωλητὴς οἰκίας, κειμένης παρὰ τὴν μικρὰν ἀποδόθραν, καὶ ἀνήκουσαν σήμερον εἰς τοὺς κληρονόμους Ἀντ. Βοντιτσιάνου, ἐγγόνου τοῦ Δ. Πιερίδου. Ἡ οἰκία αὕτη,

ἠνωμένη μετὰ τῆς συνεχομένης οἰκίας τοῦ ἄλλοτε Τουρμούση, γνωστοῦ ἐκ τοῦ ρόλου ἐν διεδραμάτισε κατὰ τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα πρὸ 30 ἐτῶν, ἀνήκουσα εἰς τὸν φυγόντα τὴν σφαγὴν Νικολάκη, υἱὸν Τσιγκίνη, δημευθεῖσα, ἐπωλήθη εἰς τὸν Μαχμοῦτ ἐφέντην, ἀντιπροσωπεύοντα ἴσως τὸν πρόξενον Mechain, διότι βλέπομεν τοῦτον μεταπωλοῦντα αὐτὴν εἰς τὸν Γρ. Συναίτην, μεταπωλήσαντα αὐτὴν εἰς τὸν Κηπράτλι Χαλίλι («Κυπ. Χρονικὰ» τόμος Α'. σελ. 100—101), πενθερὸν τοῦ Δ. Πιερίδου.

Ἡ οἰκία αὕτη ἐχρησιμοποιήθη, ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ὡς προξενεῖον τῆς Γαλλίας.

Εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ γαλλικοῦ ἐν Λάρνακι προξενείου ὑπῆρχε διδύλον ἐπιγραφόμενον «Lettres Correspondance de Commerce an 1810—1821» ἀσελίδωτον, τὸ ὁποῖον ὁμῶς φαίνεται ὅτι ἀνήκε μᾶλλον εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ἐν Βηρυτῶ. Ἐκ τούτου προέρχονται αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι πέντε ἐπιστολαί, μὴ φέρουσαι ὑπογραφήν καὶ ἀναφερόμεναι εἰς γεγονότα τοῦ 1821.

Διὰ τὸν ἀρνησθήρησκον Γιαννῆ Χριστοδούλου εἶλεπε καὶ «Κ. Χρονικὰ» τόμ. Ζ'. σελ. 102.

### Ν. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Πρωτοκόλλησις ἐγγράφου παρουσιασθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Περισιτιάνη.

Σήμερον 9 Ἰουλίου 1834 τὴν 10ην πρωΐνῃν, ἐνώπιον ἡμῶν Aimé Peretié, chanc. substitué τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Λάρνακι παρουσιάσθη ὁ κ. Μάρκος Περισιτιάνη, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν κάτωθιεν μαρτύρων, ὅστις ἐζήτησεν ἐν ὀνόματι τοῦ πάτερ Γρηγορίου Σινάιτη τὴν πρωτοκόλλησιν τοῦ ἀκολουθούτου ἐγγράφου, ὅπερ ἀντεγράψαμεν κατὰ τὸν τύπον καὶ τὸ περιεχόμενόν του ὡς ἀκολουθῶς:

Καγκελαρία τοῦ γενικοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας εἰς Ταγγέρην. Ἀντίγραφον κώδικος δημοσίων πράξεων. No 7 σελ. 49.

«Σήμερον 12 Ἰουνίου 1833 πρὸ μεσημβρίας ἐνώπιον ἡμῶν Jean Batiste Geoffroy, διερμηνέως καγκελαρίας τοῦ γενικοῦ τῆς Γαλλίας ἐν Ταγγέρη προξενείου, παρουσία τῶν κάτωθεν ὑποφαινομένων μαρτύρων, παρουσιάσθη ὁ κ. Jerome Isaak Mechain ἱππότης τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, γενικὸς πρόξενος ἐπιτετραμμένος τῆς Γαλλίας εἰς Μαρῶκον, κάτοχος οἰκίας κειμένης εἰς τὸν λιμένα τῆς Λάρνακος (νήσου Κύπρου), μεταξὺ τοῦ τελωνείου καὶ τῆς ὁδοῦ ἀγορᾶς, ὅστις ἐξασφαλίζει εἰς τὸν οἶον δῆποτε ἀγορα-



στην τῆς ρηθείσης οἰκίας του (διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπόδοσις θὰ διαταχθῆ ὑπ' ἀνωτέρας ἀρχῆς ἐγκύρου εἰς τοὺς ἀρχικοὺς ἰδιοκτητάς), τὴν πλήρη ἀπόδοσιν τῆς πληρωμῆς ἀγορᾶς, ἧς ἂν θὰ συμφωνηθῆ εἰς τὸ συμβόλαιον πρὸς τὸ πρῶτον ἀποδοθῆναι ἑραδύτερον πρὸς τοῦτο εἰς τὴν καγκελαρίαν τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Κύπρῳ, ἥτοι ὅτι ὁ κ. Mechain ὑποχρεοῦται νὰ ἐπίστρέψῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ αὐτὸ ποσὸν καὶ τὰ αὐτὰ χρήματα καὶ ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας πού θὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸν ἴδιον ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του κ. André Carpany, γάλλον ἔμπορον ἐν Λάρνακι Κύπρου. Πρὸς πίστωσιν τούτου ὑπεγράψαμεν τὸ παρὸν μετὰ τοῦ Mechain καὶ τῶν ὑποσημειουμένων μαρτύρων. Ἐγένετο καὶ ἐκοινοποιήθη εἰς τὴν καγκελαρίαν τοῦ γενικοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Ταγγέρῃ τὴν ἡμέραν καὶ χρονίαν ὡς ἄνωθεν. Ὑπογραφή ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ Mechain=Jh Vautrai=C. Favat et Bte Geoffroy καγκελάριος.

Παραβλήθην πρὸς πιστὸν ἀντίγραφον τῆς πράξεως τῆς καταχωρηθείσης εἰς τὸ πρωτόκολλον δημοσίων πράξεων τῆς καγκελαρίας τοῦ γεν. Προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Ταγγέρῃ. Ὑπογραφή J. Bte Geoffroy, καγκελάριος. Ἐπιθεωρηθὲν πρὸς κύρωσιν καὶ πιστοποίησιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ κ. J. B. Geoffroy διερμηνέως καγκελαρίου τοῦ γενικοῦ προξενείου ὁ γενικὸς πρόξενος ἐπιτετραμμένος τῆς Γαλλίας ἐν Μαρσέλλῃ. Ὑπογραφή Mechain (L. S.)

Ἀντιγραφὴν ἐπὶ λέξει ἐκ τοῦ πρωτύπου εἰς ἡμᾶς ἀποβληθέντος καὶ ἀποδοθέντος ἀμέσως ὑπὸ τοῦ παρουσιασθέντος ὑπογράφαντος μετὰ τῶν κ. Antoine Beraud, Gaspard Carpany, κληθέντων μαρτύρων, μετ' ἀνάγνωσιν, καὶ ἡμῶν chanc. substitué.

André Peretié

Συμβόλαιον πώλησεως οἰκίας τοῦ κ. Mechain εἰς τὸν πατέρα Γρηγόριον Σιναίτην.

Σήμερον 7 Ἰουλίου 1834 τὴν 4 μ.μ. ὥραν, ἐνώπιον ἡμῶν Aimé Peretié, Chan. Substitué τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Λάρνακι, παρόντος καὶ τοῦ κ. ἀναπληρωτοῦ, παρουσιάσθησαν ἀφ' ἑνὸς ὁ Γρηγόριος Σιναίτης, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. André Carpany ἀντιπρόσωπος τοῦ κ. Mechain πρῶτον πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Λάρνακι, ἔχων τὸ ἔγγραφο τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1829, ἀντιγραφὴν εἰς τὸ φύλλον τοῦ παρόντος κώδικος, οἵτινες συμφώνησαν ὡς ἀκολούθως, παρουσίᾳ τῶν κάτωθεν κατονομαζομένων μαρτύρων.

Ὁ κ. André Carpany πωλεῖ καὶ παραχωρεῖ εἰς πλήρη ἰδιοκτησίαν, εἰς τὸν κ. Γρηγόριον Σιναίτην τὴν οἰκίαν καὶ τὰ μαγαζία τὰ κάτωθεν αὐτῆς, τὰ ὅποια ὁ κ. Mechain κατέχει εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως αὐτῆς μεταξὺ τοῦ τελωνείου καὶ τῶν μαγαζιῶν, τῶν ἄλλοτε τῆς οἰκογενείας Callimery καὶ τῆς ἀγορᾶς τὸ σύνολον συμφώνως πρὸς τὸ ἔγγραφο ἰδιοκτησίας ἢ χουτζετι κατατεθειμένον εἰς τὴν καγκελαρίαν ταύτην.

Ὁ κ. André Carpany ἐγγυᾶται τὴν ρηθείσαν οἰκίαν ἐλευθέρην πάσης ὑποθήκης καὶ ἐπιβαρύνσεως, δηλῶν ὅτι θεωρεῖ ὑπεύθυνον τοῦ κ. Mechain γὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὰ 2.000 τάλληρα καθ' ἣν περίπτωσιν διαταχθῆ ἢ εἰς τοὺς πρώτους ἰδιοκτητὰς ἀπόδοσις τῆς οἰκίας ὑπὸ ἐγκύρου ἀνωτέρας ἀρχῆς, ὡς καὶ ὁ ἴδιος κηρύσσεται ὑπεύθυνος διὰ πρακτικοῦ γραφέντος τὴν 12 Ἰουνίου 1833 εἰς τὴν καγκελαρίαν τοῦ Προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Ταγγέρῃ, δοθέντος εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὑπὸ τοῦ κ. Carpany. Ἡ παρούσα πώλησις ἐγένετο καὶ συμφωνήθη ἀντὶ ποσοῦ, ἀποδεκτοῦ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, 2000 ταλλήρων τὸ ἥμισυ προπληρωτέων, καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ μετὰ τρίμηνον. Ἡ πληρωμὴ θὰ γένη ἐξ ἴσου εἰς τάλληρα de la Reine, καὶ à érié. Ὁ κ. ἀγοραστὴς δι' ἀσφάλειαν τοῦ κ. Carpany διὰ τὸ ποσὸν χιλίων ταλλήρων, ὑπολοίπου ὀφειλομένου πρὸς ἐξόφλησιν, τοῦ ἐνυποθηκεύει προνομικῶς ἑλδοκλήρον τὴν οἰκίαν ταύτην, ἧς ἡ ἀπαλλαγὴ θὰ σημειωθῆ ἅμα τῇ ἀποπληρωμῇ τῆς ὀφειλῆς.

Οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνοῦντες καὶ ἀποδεχόμενοι ὑπέγραψαν μετὰ τῶν κ. Jacques Tardieu καὶ Μάρκου Περισιτιάνη, κληθέντων μαρτύρων, καὶ μετὰ τοῦ κ. A. Guillois διευθύνοντος τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ἐν Λάρνακι, καὶ ἡμῶν chanc. substitué, μετ' ἀνάγνωσιν καὶ μετάφρασιν τοῦ ρηθέντος πρακτικοῦ.

A. Peretié

Σήμερον 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1829 πρὸ μεσημβρίας, ἐνώπιον ἡμῶν Jean Francois Alexiano Guillois, δραγομάνου καγκελαρίου τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας ἐν Κύπρῳ, παρουσιάσθη ὁ κ. Jérôme Isaac Mechain, ἑπόπτης τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τῆς λεγεώνας τῆς τιμῆς, πρῶτον πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Κύπρῳ, σήμερον γενικὸς πρόξενος ἐν Ταγγέρῃ, ὅστις ἐζήτησε τὴν πρωτοκόλλησιν καὶ τὴν κατάθεσιν τῶν χουτζετιῶν ἢ τουρκικῶν τίτλων, οἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸν ἰδιοκτήτην τῆς οἰκίας, πού ἦτο πρὶν



ἔδρα τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, καὶ κεῖται εἰς τὴν παραλίαν τῆς Λάρνακος, πλησίον τοῦ τελωνείου καὶ τῆς ἀγορᾶς, εἰς ὃ ἐνδόντες ἀντεγράψαμεν κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ μορφήν αὐτῶν ὡς ἀκολούθως :

(Ἀκολουθοῦσι δύο ἔγγραφα τουρκιστὶ τὰ Khudjets).

Ἐντεγράφη καὶ παρεβλήθη ἐπὶ λέξει πρὸς τὰ πρωτότυπα ἐκδοθέντα ἀπὸ τὸν παρουσιασθέντα, καὶ τὰ ὅποια μένουσι κατατεθειμένα εἰς τὴν κάσαν τῶν παρακαταθηκῶν τῆς καγκελαρίας ταύτης, καὶ δι' ἃ τὸ παρὸν ἀποτελεῖ ἔγγραφον παραλαβῆς. Πρὸς πίστωσιν τούτου υπέγραψε μεθ' ἡμῶν, καγκελαρίου.

A. Guillois Mechain

Διάλυσις ὑποθήκης 1000 ταλλήρων δοθείσης εἰς τὸν κ. Carpany ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ Γρηγορίου Σιναίτη.

Σήμερον τὴν πρωτὴν τῆς 12 Νοεμβρίου 1834, ἐνώπιον ἡμῶν Jne Auguste Rey chanc. substitué τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας εἰς Λάρνακα παρόντος τοῦ κ. Προξένου καὶ τῶν κάτωθεν μαρτύρων, παρουσιάσθη ὁ κ. André Carpany, ἐπίτροπος τοῦ κ. Mechain προξένου ἐν Κύπρῳ, ὅστις ἐδήλωσε ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοδόση Χατζηθασίλη διὰ λησὸν τοῦ αἰδεσιμ. παπᾶ Γρηγορίου Σιναίτη ποσὸν χιλίων ταλλήρων, ὑπόλοιπον ὀφειλόμενον ὑπὸ τούτου πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ τιμήματος τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ὁ κ. André Carpany τοῦ ἐπώλησε δυνάμει ἔγγραφου τῆς 7 Ἰουλίου τοῦ ἔτους τούτου, ἣτις οἰκία δυνάμει τῆς παρούσης δηλώσεως ὀφείλει καὶ εἶνε ἀπηλλαγμένη καὶ ἐλευθέρη ὑποθήκης, δι' ἧς ἐπεβαρύνθη συνεπείᾳ τοῦ ἐκτεθέντος λόγου. Πρὸς πίστωσιν τούτου οἱ συμβαλλόμενοι υπέγραψαν μετὰ τοῦ κ. Antoine Beraud καὶ Μάρκου Περισιτιάνη, κληθέντων μαρτύρων, τοῦ προξένου (St Ouen) καὶ ἡμῶν chanc. substitué.

Συμφώνως πρὸς τὸ φερμάτι, τὸ ὅποιον ἀναφέρει ὅτι τὰ κτήματα τῶν ἐλλήνων τῆς Κύπρου, ὅσοι ἀπεκεφαλίσθησαν ἢ ἀπεδήμησαν θὰ δημευθῶσι πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου ταμείου· ὅτι τὸ ἔνομα καὶ ἡ ἐθνότης τοῦ πλειοδοτοῦντος εἰς τὴν δημοπρασίαν τῶν ὡς ἄνω κτημάτων θὰ ἐγγραφῶσιν εἰς κατάλογον, ὅστις θὰ ἀπεστέλλετο εἰς τὴν Πύλην, καὶ ὅτι ἂν ἐπαρουσιάζετο πλειοδότης, τὸ κτήμα θὰ περεδίδετο εἰς τὸν τελευταῖον αὐτὸν, καὶ διὰ τὰς

στοποιοιῆθαι τὸ κύρος τῆς ἀγορᾶς θὰ ἐδίδετο εἰς αὐτὸν ἕνα ταβίλι (ὁμοιον πρὸς τὸ παρὸν), ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἡ Πύλη θὰ τοῦ παρεῖχε ἕνα barat ἰδιοκτησίας, ἐπειδὴ πλὴν τοῦ πλειοδοτήσαντος διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς κατοικίας τοῦ Nicolas Tchekeni oglou (Τσικκίνη Ν.) Ἕλληνος φυγάδος, οἰκίας τῆς ὁποίας τὰ ὄρια καὶ ἡ ἔκτασις εἶνε γνωστά, κειμένης δὲ εἰς τὴν σκάλαν τῆς Λάρνακος, προσφέροντος 9.900 γρόσια ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸν κατάλογον τὸν ἀποσταλέντα εἰς τὴν Πύλην, ὁ Μαχμοῦτ ἐφένδης, γραμματεὺς τοῦ σημερινοῦ κυβερνήτου, παρουσιάσθη ὡς πλειοδότης καὶ προσέφερε, τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ πλέον τῆς ρηθείσης ποσότητος 7.600 γρόσια, ἅτινα μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ φόρου (censerie) ἀνερχόμενον εἰς 346 γρ. ἀποτελοῦσιν ἐν συνόλῳ ποσὸν 17.446 γρ. δηλοῦμεν ὅτι ἐλάδομεν ἀπὸ τὸν ρηθέντα Μαχμοῦτ ἐφένδην τὸ ἄνω ποσόν, καὶ ὅτι ἐδόσαμεν καὶ ἐπισημοποιήσαμεν τὴν ἐνυπόγραφον παρούσαν μας, ἵνα δυνάμει ταύτης λάβῃ ἀπὸ τὴν Πύλην τὸ φερμάτι ἰδιοκτησίας.

Μεχεμέτ Σαῖδ 8 Reb-ul-evel 1238.

Ἐν Λάρνακι τὴν 5 Ἰανουαρίου 1857

Kiani πασᾶν, κυβερνήτην.

Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ γράψῃ ὡς πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ ἀρχιμανδρίτου κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Lapierre.

Ὡς ἡ Ὑ. Ε. θὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν ἐγκλείστως ὡδε ἀπάντησιν τοῦ γάλλου τούτου, ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὑπόθεσις ἀνεκινήτου ἐπανειλημμένως καὶ πάντοτε ἀνεπιτυχῶς, διότι τὸ διεκδικούμενον κτήμα ἐξεχωρήθη εἰς τὴν μητέρα του διὰ φερμανίου κατὰ τὸ 1821 ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Μαχμοῦτ, ἀφοῦ ἐξέπνευσεν ἡ ὀριθεύσα διὰ τοὺς φυγάδας προθεσμία διὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν δικαιωμάτων των ἐπὶ τῆς κατασχεθείσης περιουσίας των. Τὸ μέγα συμβούλιον τῆς Κπόλεως ἐπιβεβαίωσεν ἀκόμη, ἂν εἶνε δυνατόν, τὴν πώλησιν αὐτὴν, διὰ τῆς ἀπορριψείως, ἣν ἔκαμε, προηγουμένων ἀπαιτήσεων, εἰς δύο βεζυρικὰς ἐπιστολάς ἀπευθυνθείσας πρὸς τὸν Χασσᾶν πασᾶν, κυβερνήτην τῆς Κύπρου, τὴν 5 Reb-ul-evel (21 Φεβρουαρίου) καὶ 15 Chaban 1263 (28 Ἰουλίου 1847), ἡ Α. Ε. ὁ Μουσταφᾶ Ρεσῆτ πασᾶς, ὁμιλεῖ διὰ τὸ τοιφλίκι καὶ τὰ χωράφια τῆς Κοντιάς ὡς περιουσίας τοῦ κ. Lapierre, ποῦ ἐπιβεβαίωσεν ἀκόμη ἐκεῖνο ποῦ εἶχα τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα.



Σε ποίον λοιπόν δίκαιον στηρίζονται σήμερα διὰ τὰ ἐνάγωσι τὸν κ. Lapierre; Φρονῶ ὅτι πρόκειται περὶ δολοπλοκίας καὶ ὅτι ὁ ἀπαιτητὴς δὲν ἐνεργεῖ παρὰ σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας τῶν ἀνωτέρων του. Θὰ παρακαλέσω ἐπομένως τὴν Υ. Ε. νὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἐπανενθυμηθῇ τὰ διάφορα ἔγγραφα τὰ ἀναφερθέντα ἐνταῦθα τὸ Καὶ τοῦ Μεκκεμὲ τῆς Λευκοσίας, καὶ τὰς βεζυρικὰς ἐπιστολάς. Τελειῶνω μὲ τελευταίαν παρατήρησιν. Ἐὰν τὸ ὑπ' ὄψιν μας ζήτημα ἐδικάσθη ἤδη εἰς Κπολιν, δύναται νὰ ἀναθεωρηθῇ ἐνταῦθα; Ἐὰν ἢ Υ. Ε. θελήσῃ νὰ μοῦ γνωρίσῃ τὴν γνώμην της, καὶ ἐὰν κατόπιν ἐξετάσεως φρονεῖ ἀκόμη ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κ. Lapierre εἰς Λευκοσίαν εἶνε ἀναγκαία, θὰ τῆς τὸν στείλω εὐθὺς ὡς μοῦ ἀναγγεῖλει τοῦτο

Gérardy Saintine

Ἐν Λάρνακι τὴν 25 Νοεμβρίου 1822

Ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου, ἀφ' ὅτου τὸ τελευταῖον εἶχον τὴν τιμὴν νὰ γράψω εἰς τὴν Υ. Ε. ἡ τοπικὴ ἀρχὴ προέβη εἰς τὴν πώλησιν τῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς προγεγραμμένους Ἕλληνας. Ἐνα φερμάνι, ποῦ ἐδημοσιεῖθη εἰς Λάρνακα, διατάσσει νὰ πληρωθῶσι ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τὰ εἰς μουσουλμάνους καὶ ραγιαδες ὀφειλόμενα δάνεια. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὀφείλεται εἰς ἀναφορὰν ὑποβληθεῖσιν ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς δανειστὰς, καὶ ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις ποῦ ὑπέβλεον αἱ τοπικαὶ ἀρχαί. Βλέπομεν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι δὲν γίνεται λόγος διὰ τὰς ἀπαιτήσεις ποῦ ἔκαμεν ἡ Υ. Ἐξοχότης, καὶ διὰ τὰ δάνεια τῶν εὐρωπαίων. Τὸ προῖδὸν τῆς πωλήσεως αὐτῆς ἀπερροφήθη ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀπαιτήσεις ποῦ ἐγένοντο, πρὶν νὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη.

Τὰ κινήτὰ καὶ ἀκινήτὰ ἐπωλήθησαν εἰς ὑψηλὰς τιμὰς. Ὁ κ. Regnault, ἠγόρασε μίαν οἰκίαν. Ὁ κ. Lapierre ἠγόρασε πηλὰς οἰκίας, μαγαζία καὶ σημαντικὴν ποσὴν ἐμπορευμάτων. Ὁ κυβερνήτης μοῦ εἶπε τελευταίως, ὅτι εἶνε χρεώστης (ὁ Lapierre) πλέον ἢ 150.000 γροσίων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Οἱ γὰλλοὶ ἐμποροὶ παραπονοῦνται πικρῶς, ὅτι ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἡ ἐπιρροή τοῦ δραγομάνου, τοὺς ἀπέκλεισε τελείως ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ἐμπορευμάτων. Ἐπάρχουσι τοῦρκοι, εἰ ὅποιοι ἠγόρασαν ἐνδύματα καὶ οἰκίας ἀκόμη τὰς ὁποίας ἀπέδωσαν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ τέκνα τῶν καταδικασθέντων ἢ ἐκπατρισθέντων.

Mechain

Ἐν Λάρνακι τὴν 8 Φεβρουαρίου 1823. Πρεσβεῖαν Κπ.

Ὁ κ. Regnault πρόξενος Ἀκρης, καὶ ὁ κ. Lapierre δραγομάνος ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν ἐνοχλήσεις διὰ τὰς οἰκίας τῶν προγεγραμμένων αἱ ὁποῖαι κατεκυρώθησαν εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ δὲν ἐτέθησαν εἰς τὴν κυριότητά των, ἂν καὶ ἐπλήρωσαν ἤδη τὸ ποσὸν τῆς πλειοδοσίας των. Ἐξέθεσα ἤδη εἰς τὴν Υ. Ε. ὅτι δὲν νομίζω πῶς δικαιούμαι νὰ ἐπέμψω εἰς τὰς παρανόμους καὶ ἀναρμόστους αὐτὰς κερδοσκοπίας. Ἐξ ἄλλου ἡ προκύψουσα συζήτησις θὰ μὲ δυσηρεστοῦσε μὲ δλους τοὺς ἀρχηγούς τῶν αἰγυπ. στρατευμάτων, ποῦ εἶνε τοποθετημένοι εἰς τὰς οἰκίας αὐτάς. Ὁ κ. Regnault ἔβαλε νὰ ἀγοράσῃ ἀντ' αὐτοῦ ὁ Salik bey, ἀρχιστράτηγος τῶν στρατευμάτων, μίαν οἰκίαν καὶ ὁ ζαπίτης Λάρνακος μίαν ἄλλην, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κατοικίας. Ὁ κ. Regnault κατόπιν παρητήθη τῆς πρώτης ἀγορᾶς, ὥστε ἔμεινε τοῦ Salikbey, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν χρειάζεται καθόλου, δὲν ἐδάνεισε τὸ ὄνομά του παρὰ κατόπιν ἐπιμόνων ἀλλεπαλλήλων παρακλήσεων τοῦ κ. Regnault, καὶ μοῦ ἔκαμε διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτὴν τοῦ συναδέλφου μου παράπονα, ποῦ φαίνονται θάσιμα, μοῦ εἶνε δὲ δυσάρεστα νὰ τὰ ἀκούω. Δὲν ἠδυνάμην νὰ προλάβω τὰς μηχανορραφίας αὐτάς. Ὁφείλω νὰ σεβαστῶ τὸν συναδέλφόν μου; καὶ ἡ Υ. Ἐξοχότης γνωρίζει: πρὸ πολλοῦ τὴν παράνομον διαγωγὴν καὶ τὴν ἀπειθαρχίαν τοῦ δραγομάνου Lapierre, διὰ τὸν ὅποιον ἐπεζήτησα ἀλλαγὴν θέσεως, διὰ τὴν ὑπόδειξιν τῆς ὁποίας ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀνεφέρθη εἰς τὰ φῶτα τῆς Υμ. Ἐξοχότητος.

Mechain

\* \*

Κον Κυβερνήτην (Ishak πασάν)

Ἐν Λάρνακι τὴν 18 Αὐγούστου 1850

Ὁ καλούμενος Γιαννῆς Χριστοδούλου ἀπὸ τὸ χωριὸν Ἅγιος Σέργιος, γεννηθεὶς καὶ βαπτισθεὶς χριστιανὸς ἐξηναγιάσθη ἔνεκα τῆς κατὰδρομῆς τοῦ 1821 νὰ δηλώσῃ πανηγυρικῶς ὅτι τάχα ἠλλάξε θρησκείαν. Ἀλλὰ διέμεινε πάντοτε χριστιανός. Πράγματι δὲ, ὡς καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ των, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὅλα βαπτισμένα. Σήμερα, ὅποτε χάρις εἰς τὰς ἐλευθερίους διατάξεις τοῦ Χάτι Χουμαγιούν εἶνε πᾶς τις ἐλεύθερος νὰ πρεσβεύῃ φανερὰ τὴν πίστιν ποῦ προτιμᾷ, θέλει, ἂν εἶνε ἀνάγκη, νὰ δηλώσῃ δημοσίως ὅτι παρέμεινε πιστός εἰς τὴν πρώτην του θρησκείαν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Υ. Ε. ἀντάξιος ἐρμη-



νευτής τῶν φιλαγάθων διαθέσεων τῆς Α. Μεγαλειότητος καὶ τῶν διαταγῶν τῆς, θέλει τοῦ ἀφήσῃ κάθε πρὸς τοῦτο ἐλευθερίαν.

Ἐν Λάρνακι τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1859.

Ὁ ὀνομαζόμενος Χατζηχριστόδουλος ἐκ Χούλου, τοῦ καζᾶ τῆς Πάφου γεννηθεὶς χριστιανὸς καὶ βαπτισθεὶς τοιοῦτος, ἐξηναγκάσθη βραδύτερον νὰ ἀφήσῃ τὴν θρησκείαν του, τοῦλάχιστον φαινομενικῶς. Τὸν περασμένον χρόνον, μετὰ ταξίδι εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπὶ ἀνήλθεν εἰς τὴν θρησκείαν του καὶ ἡ Υ. Ε. ἠδύοκῃσε τότε νὰ διὰ τῆς ἑσπῆς μὴ ἐνόχληθῇ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, καὶ πραγματικῶς ἀφέθη ἡσυχὸς δι' ὀλίγους μῆνας. Φαίνεται ὅτι ἤρχισαν νὰ τὸν καταδιώκουν καὶ νὰ τοῦ φονεύουν τὰ πρόβατά του. Εἰς μάτην ἀπηυθύνθη εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἀρχάς. Ἐπὶ τέλους κατέφυγεν εἰς ἐμὲ. Ἡθέλησα νὰ γράψω εἰς τὴν Υ. Ε. ἀρμόδιαν ἐξουσίαν διὰ τὴν ὑπόθεσιν. Ἐλπίζω νὰ θελήσῃτε νὰ ἐπαναλάβητε τὰς διαταγὰς τοῦ ἐδόσατε προηγουμένως, ὅπως ὁ Χατζηχριστόδουλος μὴ παρνοχλεῖται πλέον διὰ τὰς ὑρησκευτικὰς του δοξασίας.

Darrasse

\* \*

Ἐπιστολὴ Α'.

Κον V. Rey et Cie 3 Ἰουνίου 1821. (1)

«..... Ὁ κυβερνήτης μας, διηνεκῶς ἀπησχολημένος μετὰ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἑλλήνων, παρὰ τὴν θέλησιν του δὲν ἠδυνήθη νὰ μοῦ παράσῃ ἀκρόασιν διὰ νὰ τελειώσω τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μακαρίτου Hana Sayda. Ὁ ἀδελφὸς Mika εἶνε ἐδῶ καὶ δὲν θὰ φύγῃ πρὶν τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις.

Ἐν σχέσει μετὰ τοὺς Ἕλληνας, προφυλαχθῆτε καλὰ, ἀποσύρετε τὰ χρήματά σας, ἀπὸ δσους σὰς ὀφείλουν, ἂν δύνασθε, διότι θὰ καταστραφῶσιν ἐν Κύπρῳ ὅπως ἐπαθον οἱ ἐν Συρίᾳ.

Εἰς Ἀκρην ἐπλήρωσαν 350 πουργία, Εἰς Βηρυτὸν 600 πουργία.

1) Ἐκ βιβλίου τῶν ἀρχείων τοῦ γαλλικοῦ ἐν Λάρνακι προξενείου ἐπιγραφομένου «Lettres Correspondance de Commerce an 1810—1821», ἀσελιδῶτου, τὸ ὁποῖον ὁμοίως φαίνεται νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ἐν Βηρυτῷ, προέρχονται αἱ κατωτέρω πέντε ἐπιστολαί, μὴ φέρουσαι ὑπογραφήν.

γία. Εἰς Τρίπολιν 2.000 πουργία. Ἐνας (;) de berber ἐπλήρωσε 10 χιλιάδας ρουπίες. Ἴδου ἡ σωστικὴ γνώμη ποῦ σὰς δίδω.

Β'.

Mr V. Rey et Cie Chypre. 25 Ἰουνίου 1821.

Ὁ ἀνταποκριτὴς σας Mitry Bustros εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. Νομίζω ὅτι θὰ ὑποστῇ ἀβανίαν 800 ἢ 1000 πουργίων. Ἄν τὸ πρᾶγμα ἐτελείωνε μετὰ 600 πουργία δὲν θὰ ἴητο παρὰ μισοκάταστροφὴ δι' αὐτούς. Ἀλλὰ φοβούνται ἄλλο πρᾶγμα, ἂν ἡ δουλειὰ αὐτὴ δὲν ἡσυχάσῃ εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος. Ὡς πρὸς ἡμᾶς, εἴμεθα καλύτερα ἀπὸ σὰς ἐν Κύπρῳ, διότι δὲν ὑπέστημεν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑβριν. Τοῦτο ὁμοίως ἐμποδίζει τὴν δουλειάν μας. Τὰ καταστήματα εἶνε σχεδὸν κάθε ἡμέραν κλειστά.... Ἐχω ἀπόλυτον ἀνάγκην 150 μαρμάρων τῆς Κύπρου διὰ τὸ σπίτι μου. Ἡ ἐντολὴ αὐτὴ θὰ σὰς ἐνοχλήσῃ. Σὰς εὐχαριστῶ ἐκ τῶν προτέρων. Νὰ εἶνε δλα ἴσα μετὰ τὸ μέτρον καὶ παχειά. Εἶνε διὰ μαρμάρωμα ἐνδὸς δωματίου.

Γ'.

Alexandrie. Mr Pulicani. 5 Αὐγούστου 1821.

Εἰσθε ἀνήσυχος διὰ τὴν τύχην τοῦ Pyrée. Θὰ σὰς πληροφωρῶσιν περὶ τούτου. La Pyrée, ὅπως δλη ἡ Ἀνατολὴ ὑπέφερε ἀπὸ τὸ ἀντίθετον πρὸς τὴν εἰρήνην κίνημα.

Οἱ Ἕλληνες ἐπεβαρύνθησαν σκληρὰ μετὰ ἀβανίες καὶ τοῦτο διότι τὸ ἔθνος τοῦτο εἶνε ἐπαναστατημένον κατὰ τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου. Οἱ καθολικοὶ καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἐπίσης ἐπλήρωσαν ἀβανίας, διότι ἡ Πόρτα πρέπει νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς δαπάνας τοῦ πολέμου. Ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς μῆνας ὑπῆρχε ταραχὴ τις εἰς τὸ βουνὸν ἀλλὰ χωρὶς οὔτε σταγόνα αἵματος. Ὁ Ἐμὴρης Beschir κατέθεσε τὰ ὄπλα, ἀλλ' ἀπὸ 5 ἢ 6 ἡμέρας ἀνέλαβεν αὐτά. Ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον δύνασθε νὰ μαντεύσῃτε ὅτι χωλαίνει πολὺ ἐνεκα τῶν ἐλληνικῶν πειρατικῶν, ποῦ δὲν ἀφήνουν καθέλου ἐλευθερίαν τὴν τουρκικὴν σημαίαν. Ἀλλὰ τὰ γαλλικὰ πλοῖα πηγαίνουσι καὶ οἱ γάλλοι ἐργάζονται. Ἐν τούτοις ὅσοι ἐμπλεξάν μετὰ ἐμπόρους Ἕλληνας θὰ ὑποστῶσι ζημίας. Ὁ Κυπριανὸς Θησεὺς ἐφυγεν ἐκ Κύπρου μετὰ πλοῖον ἀγγλικὸν καὶ μετὰ κολοσσιαίαν περιουσίαν. Θὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν του εἶνε παράξενη, μακρὰ καὶ ἐνδιαφέρουσα. Θὰ σὰς πῶ μόνον πῶς ὁ πατὴρ ἀποθηνήσκων ἀφῆκε πολλὰ χρήματα.



Δ'.

Seyde, Mr Brindisy. 31 Ὀκτωβρίου 1821

Τὴν πρωτῶν αὐτῆν κατέφθασεν ἐξ Ἀλεξανδρείας τουρκικὸν πλοῖον μεταφέρον πολὺ εὐχαρίστους εἰδήσεις. Ἐννέα ἐμπορικὰ πλοῖα μετέφερον ἀπὸ τὸ Τούνεζι καὶ τὸ Ἀλγέρι τούρκους εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν. Οἱ ἐνταῦθα δάρδαροι ἔλαβον θεβαίαις εἰδήσεις καθ' ἃς οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ ἔχωσι πλέον σωτηρίαν. Τὸ πειρατικὸν τῆς Κύπρου δὲν εἶνε παρὰ ἓνα ἀπηλπισμένον, καὶ ἂν θέλῃ ὁ θεὸς δλα θὰ πᾶνε καλά.

Ε'.

Marseille. Mr Inoscent Rey. 1 Νοεμβρίου 1821

Ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἔχομεν εἰς τὰ ὕδατά μας ἑλληνικὰ πειρατικά. (2) Ἐνα ὑδραϊτικὸν βρῖκιον τῶν 12 κανονίων ἠχμαλώτισε δύο πλοῖα τουρκικά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓνα ἐξήρχετο τοῦ λιμένος τούτου. Τοῦτο δὲν ἠμπόδισε νὰ ναυλώνουν οἱ μαυριναοὶ ποῦ φέρουν μεταξωτὰ εἰς τὸ Τούνεζι καὶ τὸ Ἀλγέρι. Ἀπὸ τὰ δύο γαλλικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔχω ὑπὸ τὴν φύλαξίν μου, τὸ ἓν ἔκαμε πανιά διὰ τὴν Κύπρον, καὶ τὸ ἄλλο περιμένει τὴν ἐκτύλιξιν τῶν γενομένων.

### ΛΟΙΜΟΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΝ ΛΕΜΕΣΟΥ

Πανευγενέστατε Κύριε,

Κατὰ τὴν εἰς βασιλευούσαν διατριβὴν τῶν υστερων ἀπεσταλμένων τῆς Νήσου ἐλάβομεν τὸ θάρρος νὰ σᾶς γράψωμεν καὶ ἄλλην μας καὶ νὰ ζητῶμεν δι' αὐτῆς τὴν δυνατὴν μεσολάθεισιν Σας ἀναφορικῶς τῆς ἀπροσδοκίτου παύσεως τοῦ λοιμοκαθαρητηρίου τῆς πόλεως μας. Ἄλλ' εἶτε ἐκ τῶν τότε περιστατικῶν, εἶτε ἐξ ἄλλων ἀγνώστων εἰς ἡμᾶς αἰτιῶν, ἐκτὸς ὅτι δὲν ἐλάβομεν σεβαστῆς ἀπαντήσεώς σας, δὲν εἶδομεν ἕως τῆς παρούσης οὐδὲν αἰσιον ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Διὰ τοῦτο καὶ μ' ἔλας τὰς ἀποτυχίας μας, μ' ἔλας τὰς προτεθείσας μας ἐναντιότητας. Θαρροῦντες λοιπὸν εἰς τὸ φύσει προσηγὲς καὶ φιλόανθρωπον τῆς

2) Εἰς τὸ χειρόγραφον Cirilli ἀναγινώσκομεν :

1820 I Pirati Greci invasero i paragi di soria e Cipro.—1826—  
1827 Pirati greci infestano Soria e Cipro.

ψυχῆς σας, ἐπιχειροῦμεν καὶ πάλιν νὰ σᾶς ἐνοχλήσωμεν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μὴν ἀμφιβάλλοντες ὅτι χαριζόμενοι εἰς τὴν δύσφορον θέσιν μας θέλετε εὐμενῶς μᾶς συγχωρήσῃ τὸ τόλμημα, καὶ συγκατανεύσετε νὰ καταγράψῃτε τὸ ὄνομά Σας μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν μας, διὰ τῆς παρὰ τῷ σεβαστῷ ἀνωτάτῳ Συμβουλίῳ τῆς υγείας μεσολαθήσεώς σας, ἧτις πεποισμεθα θέλει λάβῃ ἄμεσον ὑποδοχὴν ἐξασφαλίζουσα τὸ μέλλον καὶ ἡμῶν καὶ πλείστον μέρους τῶν κατοίκων τῆς Νήσου.

Ἡ πόλις μας, Πανευγενέστατε Κύριε, ὡς γνωστὸν σας, εἶναι μία ἐκ τῶν δύο ἐμπορικῶν πόλεων τῆς νήσου. Ὡς τοιαύτη δταν ἡ σεβαστὴ κυβέρνησις διέταξε αὐστηρὰν διατήρησιν τῶν υγειονομικῶν διοργανισμῶν εἰς ὄλους τοὺς λιμένας τῆς αὐτοκρατορίας, αἰσθανθέντες τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς τοιούτου κοινωφελοῦς καταστήματος, ἀνεφέρθημεν εἰς τε τὸ σεβαστὸν Ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ὑγείας καὶ ἀμφοτέρω ἐγκρίναντα τὴν αἰτησίαν μας, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐκδώσῃ ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Μέγας Βεζύρης διαταγὴν καὶ νὰ μᾶς παραχωρῇ τὴν ἄδειαν νὰ κτίσωμεν τὸ κατάλληλον μὲ τὰς χρεῖας τοῦ τόπου λοιμοκαθαρητηρίου.

Σεβομένη ὅθεν ἡ πόλις μας τὰς κηδεμονικὰς διαταγὰς τῆς ἀνωτάτης Ὑψηλῆς Ἀρχῆς, ἀμέσως ἐκ τῶν υστερημάτων τῆς συνέδραμε καὶ ἔκτοτε δι' ἰδίας μας κοινῆς δαπάνης εὐρίσκειται ἐγκαθιδρυμένον τὸ κατάστημα τοῦτο. Κατὰ συνέπειαν δὲ τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Ὑγείας διώρισε εἰς τὴν διεύθυνσίν του τῆς ἐγκρίσεώς του λατρὸν καὶ υγειονόμον ἐνεργούντες τὰ χρεῖα τῶν ἕως πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους, ὁπότε παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν μας ὁ ἐν Λάρνακι Ὑγειονομικὸς Διευθυντῆς Ρεσιδ ἐφένδης ἐλθὼν ἐνταῦθα ἔπαυσε τὸν λατρὸν καὶ μᾶς διεκοίνωσε ὅτι δὲν εἶναι τοῦ λοιποῦ δεκτὰ εἰς τὸν λιμένα μας τὰ ἐκ μολυσμένων ἢ ὑπόπτων μερῶν ἐρχόμενα πλοῖα καὶ εἰς περίστασιν παρομοία νὰ ἀποπέμπονται εἰς Σκάλαν διὰ νὰ ἐνεργούνται ἡ ἀπαιτουμένη καθαίρισις. Μᾶς ἐβεβαίωσεν ὁμοῦς ὅτι δὲν θέλει ἀργήσῃ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν ἄδειαν, ὡς καὶ πρότερον, διότι ἀνέφερον ὅπου ἀνήκει τὴν προξενουμένην εἰς τοὺς πτωχοὺς ζημίαν.

Ἐλπίζοντες εἰς τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐμπορήσαμεν εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν ἄλλο τι νὰ πράξωμεν παρὰ νὰ ἀναφερθῶμεν διὰ τοῦ κεντρικοῦ τῆς Νήσου μας Συμβουλίου εἰς τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Δικαιοσύνης παρασταίνοντες τὴν δυσχερῆ θέσιν μας ὡς καὶ τὸν ἀναπόφευκτον



δλεθρόν μας. Ἄλλ' ἕως τῆς παρουσίας, πανευγενέστατε Κύριε, ἀγνοοῦμεν διὰ τίνων ἐναντίων μεσολαβήσεων δὲν ἠτύχησαμεν νὰ ἴδωμεν καμμίαν καλητέρευσιν οὐδ' αὐτὰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἐν Δάρνακι Ὑγειονόμου πραγματοποιημένας. Οὗτος μάλιστα διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ ἔτι δυστυχεστέραν τὴν θέσιν μας συνετέλεσεν ἐσχάτως ὥστε μᾶς ἀπηγορεύθη ἡ ἐξοδος καὶ αὐτῶν τῶν κενῶν κατατέλλων, κενῶν ζεμπύλων καὶ ἐν γένει παντὸς εἶδους τῶν μὴ ὑποκειμένων εἰς καθαρισμόν.

Ἐννοεῖται πλέον, Πανευγενέστατε Κύριε, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπαγορεύσεως ὅποια μᾶς προκύπτει ζημία. Τὰ κυριώτερα τῶν ἐπαρχιῶν μας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐμπορίου μας εἶναι τὰ ραχία καὶ τὰ κρασία, τὰ ὅποια ἀποκλειστικῶς σχεδὸν δέχονται ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Συρία, αἱ ὁποῖαι διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἀποκλείονται τῆς ἀμέσου μεθ' ἡμῶν σχέσεως. Ἡ μὲν ὑποδοχὴ καὶ τῶν ἐκεῖθεν καὶ ἀλλὰχόθεν εἰς περίστασιν μολυσμοῦ προερχομένων πλοίων, ἡ καθυποβολὴ τῶν εἰς καθαρισμόν ἐν ἐτέρῳ λοιμοκαθαρτηρίῳ διὰ τὴν ἀπόστασιν καὶ διὰ τὰς ἀναποφεύκτους συνεπείας τῶν καιρῶν καὶ τόπων καθιστώσα δυσχερῆ τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν καταντᾶ ἀδύνατον καὶ τὴν ἐνταῦθα ἀφίξιν των. Αἱ δὲ διὰ τὴν πόλιν μας προσδιορισμέναι πραγματεῖαι καθὼς καὶ αἱ ἐξαγόμεναι θέλουν καθυποβάλλεσθαι εἰς προσθήκην ἐξόδων διὰ τὰς δαπάνας τῆς διπλῆς φορτώσεως των, προσθήκη λέγομεν τὴν ὅποιαν δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ διὰ τὴν φυσικὰ ἀσήμαντον ἀξίαν των. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πόλις μας ἐγκαταλείπομένη ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, νεκρομένη κατὰ τὴν βιομηχανίαν σπεύδει καθημέραν πρὸς τὸν παντελῆ δλεθρόν τῆς, συνεπιφέρει καὶ τὰς μετ' αὐτῆς σχετισμένας ἐπαρχίας καὶ τοῦ καιροῦ προχωροῦντος θέλει μεταδῶσιν καὶ εἰς τὸ πλείστον μέρος τῆς νήσου τὴν βαρῦτητα τῆς τρομερᾶς ταύτης δυστυχίας.

Αἱ συνέπειαι αὐταὶ εἶναι τόσοσ βαρεῖαι ὥστε ὅταν εἰλικρινῶς διακοινωθῶσιν εἰς τὸ Ἀνώτατον Σεβαστὸν Συμβούλιον τῆς Ὑγείας ἐφελκῶσμεν τὴν προσοχὴν του καὶ συντόμως νὰ ἴδωμεν τὴν ἐπιθυμητὴν τῆς δεινῆς θέσεώς μας θεραπείαν. Ἐλπίζομεν, Πανευγενέστατε Κύριε, νὰ ἀναδεχθῆτε τὸ βάρος τοῦτο καὶ νὰ συνηγορήσητε ὑπὲρ ἡμῶν εἰς τὰς ἀρμοδίας Σεβαστὰς ἀρχάς, καὶ διὰ τῶν συνετῶν παραστάσεών σας, νὰ προσηλώσητε τὴν προσοχὴν των ἐφ' ἡμῶν. Εἶναι εὐάρεστον νὰ ἐλπίζομεν, εὐάρεστον πρὸς τὴν ὑμετέραν πανευγενίαν νὰ ἐνεργήσητε τὴν εὐεργεσίαν ταύτην εἰς ὀλόκληρον πληθυσμὸν ἐμπόρων καὶ γεωργῶν, οἵτινες ἀποκρινόμενοι εἰς ἄλλα τὰ πρὸς εὐτυχίαν τῆς αἰτήσεώς των ἐξοδα, θέλου-

σιν εὐλογεῖν τὸ ὄνομά Σας, θέλουν διατηρεῖ αὐτὸ ἀνεξάλειπτον ἀπὸ τὴν μνήμην των διὰ νὰ ἀποδίδωσι πρὸς αὐτὸ τὴν μεγάλην των εὐγνωμοσύνην μὲ τὴν ὅποιαν καὶ ἔχουσι τὴν τιμὴν νὰ λέγονται διὰ βίου.

Λεμησὸς Κύπρου τὴν 27 Μαρτίου 1845.

Τῆς ὑμετέρας Σεβαστῆς Πανευγενίας προθυμότητοι δούλοι

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.(1)

Τῶ πανευγεστάτῳ καὶ Εὐμενεστάτῳ Ἀρχοντι Κομίσῳ Κυρίῳ Κυρίῳ Παναγιωτάκῃ Ἀγγελίδῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

### ΔΙΑΘΗΚΑΙ

Ἀντίγραφον διαθήκης τοῦ μακαρίτου Leonardo Palma, ἀποβάντος τὴν 13ην Μαΐου 1781.

Ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ. Ἀμήν

Ἐν Δάρνακι Κύπρου τὴν μεταμεσημβρίαν τῆς 6ης Μαΐου κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1781, ἐγὼ, Leonardo Palma, υἱὸς τοῦ Salvadore Palma καὶ τῆς Rosa Sinna γεννημένος εἰς τὸ Vico τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ἐγκατεστημένος ἐδῶ ἐν Δάρνακι, τοῦ βασιλείου τῆς Κύπρου, σκεπτόμενος καὶ καλῶς γνωρίζων διτι οὐδὲν τὸ βεβαίωτερον ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ τίποτε τὸ μᾶλλον ἀβέβαιον ἀπὸ τὴν ὄραν τοῦ θανάτου, διὰ νὰ μὴ καταληφθῶ ὑπὸ τούτου ἀπροόπτως, ἀπεφάσισα νὰ τακτοποιήσω καὶ διαθέσω ἐγκαίρως τὰ ὑπάρχοντά μου τόσοσ πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς μου, ὅσον καὶ πρὸς τὸ κοινὸν καὶ ἀτομικὸν τῆς οἰκογενείας μου συμφέρον. Διὰ τοῦτο ἀπολαύων ἀκόμη, χάριτι θεῶ, ἀκρας σωματικῆς ὑγείας σώας ἔχων τὰς φρένας, ἰσχυρὰν τὴν μνήμην καὶ ἀρτίως τὰς αἰσθήσεις κατέθεσα ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ αἰδεσιμοτάτου Cristoforo di Tirolo, φραγκισκανοῦ καὶ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας ταύτης ὡς καὶ τῶν ἄλλων ὑπογεγραμμένων μαρτύρων τὴν τελευταίαν μου αὐτὴν ἐπιθυμίαν, ἥτοι τὴν τελευταίαν μου ἀπόφασιν, διαταγγὴν καὶ διαθήκην ὡς ἀκολούθως:

1ον Ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ ἀσυγκρίτως εὐγενέστερον τοῦ

1) Ἀπόκειται εἰς τὴν Μητρόπολιν Λεμεσοῦ.



άνθρώπου μέρος αρχίζω από αυτήν, αφήνων εις τὸν πλάστην της εις τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται. Πρὸς ὄφελός της.

2ον) Κληροδοτῶ 12 γρόσια διὰ τρεῖς ψαλτὲς ἀκολουθίας, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη θὰ ψαλῆ κατὰ τὴν κηδεῖαν μου μετὰ τρεῖς παπάδες, αἱ δὲ ἄλλαι δύο θὰ ψαλῶσι τὴν 3ην καὶ 7ην μετὰ τὸν θάνατόν μου ἡμέραν. Ἀφήνω ἐπὶ πλέον 40 γρόσια διὰ 80 λειτουργίας τελεσθησομένας εἰς Terra—Santa, καὶ 10 γρόσια διὰ 20 λειτουργίας τελεσθησομένας ἀπὸ τοὺς Σεδασμιστάτους Καπουκκίνους.

3ον) Ἀφήνω τὸ σῶμα μου εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθη, διατάττων ὁμως νὰ ταφῆ εὐπρεπῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Terra—Santa, πρὸς τοῦτο δὲ αφήνω 40 γρόσια.

4ον) Ἀφήνω εἰς τὴν σύζυγόν μου Anna d' Eliasi, γενικὴν κληρονόμον μου, ὅλα τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα ὑπάρχοντά μου ὑπὸ τοὺς ἀκολουθούς ὁμως ἄρτους καὶ ὑποχρεώσεις κατωτέρω σημειουμένους.

5ον) Δηλῶ ὅτι τὰ δύο πρὸς δυσμὰς κείμενα δωμάτια τῆς οἰκίας μου ἀνήκουσιν εἰς τὴν σύζυγόν μου, ὡς ἀγορασθέντα ἀπὸ ἐμὲ τοῖς μετρητοῖς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ προικοσύμφωνον τῆς συζύγου μου.

6ον) Ἐπιθυμῶ καὶ διατάσσω ὅπως ἡ κασέττα τῆς συζύγου μου, τὰ φορέματα καὶ κοσμήματά της, νὰ μὴ ἐξετασθῶν κατ' οὐδένα τρόπον, διότι ἀνήκουσιν εἰς αὐτήν.

7) Ἀφήνω εἰς αὐτήν διὰ τὴν πίστιν, φροντίδας καὶ ἀφοσίωσίν της τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδειξε πάντοτε, ἕνα κρεβάτι καλῶς διορθωμένον, 300 γρόσια τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς ἐμπορεύματα, καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε πωληθῆ ὅλον τὸ ἐμπόρευμα τοῦ καταστήματός μου κατὰ τὴν παραλίαν τῆς ἀφήνω πρὸς ὄφελός της τὸ ἐνοικίον του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς της.

8ον) Ἀφήνω εἰς τὴν ἀνεψιάν μου Vittoria 150 γρόσια τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς ἐμπόρευμα, τῆς ὁποίας τὰ φορέματα καὶ ἡ κασέττα νὰ μὴ ἐξετασθῶν ἢ μετρηθῶν κατ' οὐδένα τρόπον.

9ον) Εἰς τὸν υἱόν μου Gaetano, μέχρι τῆς ὥρας πιστῶς μετ' ἐμοῦ ἐργασθέντα ἀφήνω 200 γρόσια, τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς ἐμπόρευμα, καὶ τὸ ἀργυροῦν ὠρολόγιόν μου.

10ον) Ἐπιθυμία μου ἐπίσης εἶναι νὰ μὴ πειραχθῶν κατ' οὐδένα τρόπον ἢ κασέττα καὶ τὰ φορέματα τῆς θυγατρὸς μου Toma-

sina, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφήνω 150 γρόσια τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς ἐμπόρευμα.

11ον) Ἀφήνω εἰς τὴν θυγατέρα μου Rosa, πλὴν τῆς κασέττας καὶ τῶν ἐνδυμάτων, 200 γρόσια τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς ἐμπόρευμα νοουμένου ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ δίδονται ἀπὸ τὴν μητέρα των, ὅταν θὰ τῆς εἶναι εὐκολόν.

12ον) Ἄν ποτὲ καμμία ἐξ αὐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου μου νομφευθῆ, δὲν θὰ δικαιουται μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ ἀπαιτῆ περισσότερα ἀπὸ τὴν κοινήν ἀναλογίαν της.

Τέλος ἐπιθυμῶ καὶ διατάσσω ὅπως ἡ σύζυγός μου, ὡς γενικὴ μου κληρονόμος, τηρήσῃ αὐστηρῶς τοὺς ἀκολουθούς ἄρτους καὶ ὑποχρεώσεις.

α) Νὰ φροντίσῃ μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ ἐκτιμηθῆ ὑπὸ δύο καλῆς πίστεως ἀνθρώπους ἢ περιουσία πού θὰ ἀφήσω, ἡ ὁποία δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ὡς ἄνω σημείωμα καὶ νὰ σημειωθῆ ἀπὸ τὸν τότε καγκελλάριον, ἀφοῦ ἐξαιρηθῆ ὅ,τι ἀφηρέθη διὰ παραχωρήσεων ὡς ἄνω εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος, τὸ σύνολον τοῦ ὑπολοίπου νὰ διαιρηθῆ εἰς 8 ἀκριβῶς μερίδια, ἐκ τῶν ὁποίων ἕνα θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν σύζυγόν μου, πέντε εἰς τὰ πέντε τέκνα μου, ἦτοι Pietro, Gaetano, Tomasina, Rosa καὶ τὸ ἤδη κωφοροῦμενον, καὶ δύο εἰς τοὺς δύο μου ἀνεψιούς πού μοῦ ἀφήκε διὰ συμβολαίου ὁ πατέρας των ὡς πραγματικὰ τέκνα μου, ἦτοι τὸν Leonardo Castellano καὶ τὴν Vittoria.

β) Τὰ δύο μερίδια, πού κατὰ τὴν τελευταίαν διαίρεσιν ἀναλογοῦν εἰς τὸν υἱόν μου Πέτρον καὶ τὸν ἀνεψιόν μου Λεονάρδον ἐπιθυμῶ καὶ διατάσσω νὰ καταθέσῃ ἡ σύζυγός μου τὸ ταχύτερον τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς συναλλαγματικὰς καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς ἀμφοτέρους νὰ παραμένωσιν εἰς τὴν οἰκίαν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ ἀναμιχθῶσιν εἰς τὰς ὑποθέσεις της ἢ τοῦ καταστήματος, ἵνα μὴ τοὺς δοθῆ ἡ ἐλαχίστη εὐκαιρία νὰ παραβλάψωσι τὰ συμφέροντα τῆς μητρὸς των ἢ τῶν τέκνων της ὡς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπραξάν καταστωτεύοντες καὶ καταδαπανῶντες μέγα μέρος τῆς περιουσίας μου, ὅπως δὲν ἄγνοεῖ κανεὶς, καὶ δύναται νὰ διαπιστωθῆ ἀπὸ τὰ συναλλάγματα πού ἐφύλαξα καὶ τὰς ἐξοφλήσεις πού ἀδίκως ἐπλήρωσα διὰ λογαριασμόν των. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, δηλαδὴ διὰ νὰ τιμωρήσω τρόπον τινὰ τὴν ἀσέβειαν τὴν ζημίαν καὶ προσβολὰς πού μᾶς ἔκαμον καὶ διὰ νὰ ἀποζημιώσω κατὰ τινὰ τρόπον πληρέστερον τὰ ἀδίκως ζημιωθέντα ἄλλα μου τέκνα, διέθεσα καὶ ἀφήκα ὡς ἄνω εἰς ἕκαστον κάτι ἐπι-



πλέον, αποκλείσας τούς δύο αναφερθέντας Πέτρον και Λεονάρδον.

γ) Ἐάν ποτε ἡ σύζυγός μου, ἀπὸ καλωσύνης, ἤθελε παραβῆ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἐπιθυμίαν μου καὶ ἀπαγόρευσιν δεχομένη αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν Συντροφίαν, ἐπιθυμῶ καὶ διατάσσω ὅπως μέσον τῆς δικαιοσύνης, δηλαδή διὰ τοῦ κ. Προξένου ἢ παραστάτου, πωληθῶσι τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ὅ,τι ἀναλογεῖ εἰς τὰ ἄλλα μου τέκνα κατατεθῶσιν εἰς χεῖρας κηδεμόνος.

δ) Εἰς ἕκαστον τέκνον μου ἡ σύζυγός μου θὰ δώσῃ τὸ ἀναλογεῖν αὐτῷ μέρος τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς συναλλάγματα, ὅταν μεταβληθῇ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ θέσει του, μέχρι ὅμως τῆς στιγμῆς ἐκείνης θὰ ἀνατρέφῃ καὶ διαπαιδαγωγῇ αὐτὸ εἰς σέβασμόν πρὸς τὸν Κύριον.

ε) Ἐάν ἐν τῶν πέντε τέκνων ποὺ μένουν μετὰ τὴν μητέρα τῶν ἀποθάνῃ πρὶν ἐνηλικιωθῆ, ἡ ἀναλογία του προστίθεται εἰς τὴν τῆς μητρὸς του ὑποχρεουμένης νὰ κάμῃ ἐν καιρῷ τὴν διαθήκην τῆς εὐσυνειδήτως, χωρὶς νὰ μεροληπτήσῃ εἰς ἄραρον τῶν δύο ἀνεψιῶν μου ἂν δὲν τῆς δώσωσι νέαν καὶ δικαίαν ἀφορμὴν.

στ') Ἐπιθυμῶ καὶ διατάσσω ὅπως ἡ σύζυγός μου διορίσῃ διαχειριστὴν διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς ὑβρεῖς καὶ τὰς ἀπάτας ποὺ πιθανὸν νὰ ἀποτολήσῃσιν ἐναντίον τῆς οἰκίας μου μνημονευθέντες Πέτρος, υἱὸς μου καὶ Λεονάρδος ἀνεψιός μου.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀργότερον, δηλαδή τὴν 8ην Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐσκέφθην ὅτι ἡ σύζυγός μου τὴν ὁποῖαν ἀφήκα ἐλευθέραν νὰ ὀνομάσῃ αὐτὴ τὸν διαχειριστὴν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εὐρεθῇ εἰς δύσκολον θέσιν, ἐκλέγω ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ κ. Fornetti καγκελλαρίου τῆς Γαλλίας, τῶν υπογεγραμμένων μαρτύρων, ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας μου, καὶ οἰκειοθελῶς ἐξέλεξα, παρεκάλεσα καὶ ἐδήλωσα ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης μου τὸν κουμπάρον μου ἐκλαμπρότατον κ. Benedetto Astier, πρόξενον τῆς Γαλλίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφήνω τὸ δικαίωμα, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς συζύγου μου νὰ διορίσῃ ἄλλον εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ παράγραφος αὕτη ἐπιθυμῶ νὰ προστεθῇ ὡς κωδὶκελλος εἰς τὴν διαθήκην μου, μετὰ τὴν ρητὴν δηλώσειν καὶ ἐπιθυμίαν ὅπως ὅλον τὸ ἄλλο αὐτῆς τμῆμα ἔχει πλήρη ἀξίαν ὡς ἐάν ἐπανελαμβάνετο ἐκ νέου λέξιν πρὸς λέξιν.

Αὕτη ἡ τελευταία μου ἐπιθυμία, ἀπόφασις καὶ διαταγὴ ἐπιθυμῶ ὅπως ἔχει πλήρη ἀξίαν εἰς κάθε δικαστήριον καὶ δίκην ὅπου δήποτε εἴτε ὡς διαθήκη, εἴτε κωδὶκελλος ἢ ὅπως δήποτε ἄλλως θελήσῃ τις νὰ τὴν ἐκλάβῃ. Καὶ πρὸς πίστωσιν, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ μου διαθήκη, κωδὶκελλος, τελευταία μου ἐπιθυμία,

ἐγὼ αὐτὸς διαπιστώνω καὶ διακηρύττω ἐνώπιον τοῦ σεβασμιωτάτου ἐφημερίου καὶ ἐνώπιον τῶν κάτωθι υπογεγραμμένων μαρτύρων διὰ τῆς ἰδιοχείρου μου ὑπογραφῆς, καὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῆς σφραγίδος μου.

Ἐν Λάρνακι Κύπρου ἡμέραν καὶ χρονίαν ὡς ἄνω.

Leonardo Palma, Διαθέτης

F. Policarpo Wiener, Miss. Μάρτυς

Jean Bta Wieseman »

F. Cristoforo di Tirola, Curato di Larnaca

Joseph Sebe Μάρτυς

F. Deusdedit Wilhelm, Miss. Apostolico Not.

S' accorda di Parola a parola con 1° Originale

Fra Deodato Not.

Ἡμεῖς Girolamo Callimery ἐπιφορτισμένοι τὸ ὑποπροξενεῖον τῶν δύο Σεκλιῶν εἰς τὸ βασίλειον τοῦτο τῆς Κύπρου καὶ τῆς Συρίας, διακηρύττομεν καὶ πιστοποιοῦμεν πανταχοῦ ὅπου δεῖ εἶναι τὸ ὡς ἄνω περιεχόμενον τῆς διαθήκης τοῦ Leonardo Palma εἶναι ἀντίγραφον ἐπὶ λέξει τοῦ πρωτοτύπου, κατατεθέντος εἰς τὴν Καγκελλαρίαν τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας, καθ' ἕνα καιρὸν τὸ ὑποπροξενεῖον τοῦτο ἦτο ἐν χρεῖα, καὶ πίστις ὀφείλει νὰ δοθῇ τὸσον ἐπὶ δικαστηρίου ὅσον καὶ ἄλλαχοῦ, καὶ πρὸς πίστωσιν ὅτι οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια ἕκαμε νὰ ὑπογραφῇ τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν πιστοποιημένον ὑφ' ἡμῶν, υπογεγραμμένου, τὸ ὁποῖον ὑπεγράφη ἀπὸ τὸν ἡμέτερον καγκελλάριον Substituté ἐσφραγισμένον μετὰ τὴν βασικὴν σφραγίδα τοῦ ὑποπροξενείου. Ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου τὴν 22 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1782.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἐκλαμπρότατου κ. Ὑποπροξένου

Lucca Stini pro Cancelliere

Girolamo Callimery, ὑποπρόξενος

(Περὶ τοῦ Leonardo Palma οὐδὲν θὰ ἐγνωρίζομεν ἂν δὲν διεσώζετο ἡ διαθήκη του ἐκ τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ ἦλθεν ἐκ Νεαπόλεως τὸ 1760 ἴσως καὶ ἐγκατεστάθῃ εἰς Κύπρον, νυμφευθεὶς τὴν Anna d' Eliesi, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ὅρου 5 τῆς διαθήκης του. Ὁ L. Palma ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον ἠθροκίμησεν ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι εὐρωπαῖοι. Ἀποκτήσας μεγάλην περιουσίαν ἐγένετο καὶ ὁ ἰδρυτὴς τοῦ οἴκου Palma, οὗτινος ὁ Ἀντώνιος Πάλμα ἐγγονὸς του, ὑπῆρξε (1850—1860) Vcons τῆς Μ. Βρετανίας καὶ ὁ Ernest Palma, πατὴρ τῶν Emilie Chhrian καὶ Louise Λουκαῖδη—Reggente il consolato d' Italia.)



## Ἐκθεσις τοῦ Προξένου τῆς Ἀγγλίας

## Α'. Ὁ Γκιαούρ Ἰμάμης

Ἐκλαμπρότατε,

Καίτοι μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης στεροῦμαι ἐπισήμων ἐπιστολῶν σας, βεβαιωθείς ὅμως ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης ἀφίκετο εἰς τὴν πρωτεύουσάν, σπεύδω γὰρ σᾶς μεταδώσω πληροφορίας τινάς, τὰς ἑποίας θεωρῶ ἀξίας τῆς εὐμενοῦς ὑμῶν προσοχῆς.

Ἀπὸ τῆς 16ης Ἰουλίου κατὰ τὴν τελευταίαν μου πρὸς τὸν κ. Mandeville ἔκθεσιν εἶχον σημειώσῃ τὰς θηριωδίας, τὰς ὁποίας διέπραξεν ὁ κυβερνητικὸς στρατὸς ἐν Πάφῳ, ὅστις ἀντὶ τῆς ἐπιτεθῆ κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν ἐπετέθη κατὰ τοῦ ἀθώου λαοῦ. καὶ διέπραξε παντὸς εἶδους καταστροφάς, μὴ φεισθεὶς μηδὲ τοῦ αὐστριακοῦ πράκτορος, τὸν ὁποῖον ἐκρεοῦργησε καὶ ἐληλάτησε τὴν οἰκίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐναποθηκευμένα διάφορα ἐμπορεύματα καὶ χρήματα διὰ λογαριασμῶν διαφόρων ἐμπόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο ἐκ τῶν Ἰονίων Νήσων, οἱ ὁποῖοι ἐνεπιστεύθησαν εἰς αὐτὸν τὰ ὑπάρχοντά των.

Ὁ ἐπαναστάτης τῆς Πάφου Γκιαούρ Ἰμάμης, μουσουλμάνος, ἠθέλησεν ἐξ ἀρχῆς γὰρ δώσῃ φαινομενικῶς εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημά του ὄψιν συμπαθοῦς κινήματος χαρακτηρίζων ὡς γινόμενον πρὸς τὸ καλὸν τοῦ δημοσίου, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν γὰρ ἀπαλλάξῃ τοὺς συγχωρίους του ἀπὸ τὸ βάρος τῆς λίαν καταθλιπτικῆς φορολογίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐφάνη ὅτι ἐκέρδισε καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ νέου διοικητοῦ, ὅστις ἐστερημένος στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐπαρκοῦς ἠύνοετο φαινομενικῶς τὸ κίνημα μὴ δυνάμενος γὰρ καταπνίξῃ τοῦτο διὰ τῆς δυνάμεως. Οὗτος κολακεύων τὸν ἐπαναστάτην ἐφθάσε μέχρι τοῦ σημείου γὰρ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μετ' αὐτοῦ, ἐπιδραφιλεύων πᾶσαν εὐνοίαν ἵνα μὴ τὸ κακὸν γένηται χειρὸν ἕως ὅτου ἀποκτήσῃ τὰ μέσα δι' ὧν γὰρ δαμάσῃ αὐτόν.

Πράγματι δὲ δὲν ἤργησε γὰρ μεταφέρειν ἐκ Καραμανίας 1500 ἀνδρας τοῦ ἀτάκτου στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐνωθέντες μετὰ χιλίων περίπου συλλεγέντων ἐν Λευκοσίᾳ, ἐβάδισαν ταχέως κατὰ τοῦ ἐπαναστάτου τῆς Πάφου. Οὗτος θέλων γὰρ διατηρήσῃ τὴν εὐνοίαν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε μεταξὺ τῶν χωρικῶν, καὶ γὰρ διασώσῃ ὅσα κατάρθωσε γὰρ συσσωρεύσῃ, ἀντὶ γὰρ ἀντιμετώπισῃ τὸν κυβερνητικὸν στρατὸν προὔτιμησε γὰρ φύγῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας του, τῶν ὀπαδῶν του, καὶ μὲ ὅ,τι ἠδυνήθη γὰρ θησαυρίσῃ, καὶ διεσώθη ἐπι-

βιασθεὶς ἑλληνικῆς γολέττας. Ἦδη ἡ ἐν Πάφῳ κατάστασις φαίνεται ἡρεμὸς, καὶ ὁ κυβερνητικὸς στρατὸς ἐπανέκαμψεν εἰς Λευκοσίαν.

## Β'. Ὁ ἀποστάτης Ἕλλην ἱερεὺς

Γεγονὸς σπουδαιότερον καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρον συνέβη τὰς τελευταίας ἡμέρας. Ἕλλην ἱερεὺς διὰ τὴν κακὴν του διαγωγὴν καθηρέθη τοῦ ἀξιώματός του. Καταφυγὼν εἰς Λάρνακα ἐκρύπτετο ἐπὶ μῆνας σχεδὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Guillois, δραγομάνου τῆς Γαλλίας. Τέλος τὸν ἐκυνήγησαν κακοποιοί, ὃ δὲ ὄχλος τοῦ ἀφήρησε τὰ ἱερατικά του ἐνδύματα, καὶ τὸν ἠνάγκασε γὰρ περιβληθῆ τὴν στολὴν τῶν ἀλβανῶν στρατιωτῶν.

Ἐν Λάρνακι εὗρισκετο σῶμα ἀλβανῶν στρατιωτῶν, αἰχμαλωτισθέντων κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Ἰκόνιον συμπλοκὴν, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰμβρατὴμ πασοῦς ἀπέστειλεν ἐλευθέρους εἰς τὸν τόπον των. Ὁ εἰς στρατιωτὴν μεταταμορφωθείς ἱερεὺς κατάρθωσε παραπεισας γὰρ θέσῃ περὶ τοὺς 40 ἀλβανούς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του, καὶ μὲ τὴν δράκα αὐτῆν τῶν ἀνδρῶν ἀπεβιδάσθη διὰ πλοιαρίου εἰς Καρπασίαν, ἀνατολικὴν ἐπαρχίαν τῆς Νήσου, ἔνθα μόλις ἀφίχθεις ἐζήτησε καὶ κατάρθωσε γὰρ ἀθροίσῃ μερικὸς χωρικούς, οἱ ὁποῖοι καὶ προσήλθον εἰς τὸ στρατὸς πεδόν του. Ὁ ἱερεὺς ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, καὶ μὲ τὸ μάταιον τοῦτο ἐπιβλημα ἐκολακεύετο ὅτι θὰ ἐπετύγχανε τὸ διαβολικὸν τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχε συλλάβῃ, γὰρ προσβάλλῃ δηλ. καὶ κυριεύσῃ τὸ φρούριον τῆς Ἀμμοχώστου, καὶ γὰρ καταστῆ οὕτω κύριος τῶν θησαυρῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν τεθαμμένοι ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν Ἐνετῶν, ὅπως εἶχε βεβαιωθῆ ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του, τῶν ὁποίων τὸ μείζον μέρος ἦσαν εὐρωπαῖοι, οἵτινες καὶ ὄφειλον γὰρ μεταβῶσιν εἰς Ἀμμόχωστον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἀκολούθως μεθ' ὧν τῆς δυνάμεώς του θὰ ἐπήρχετο κατὰ τῆς Λάρνακος διὰ γὰρ κυριεύσῃ αὐτήν, λεηλατήσῃ δὲ καὶ κρεουργήσῃ τοὺς πλουσιωτέρους. Κατόπιν ἐμελλε γὰρ θέσῃ εἰς κατάστασιν πολιτορίας τὴν Λευκοσίαν διὰ γὰρ ἐκφοβίση, ἐκπλήξῃ, καὶ αὐξήσῃ τοὺς ὀπαδούς του, ἐπιτύχῃ δὲ τὸν σκοπὸν του, ὅστις ἦτο μία πλήρης καὶ ἀτακτος ἐπαναστάσις.

Πληροφορηθεὶς ὁ διοικητὴς τὸ κακὸν τοῦτο κίνημα, ἀπέστειλεν ὡς τάχιστα ἕσας δυνάμεις ἠδυνήθη γὰρ ἀθροίσῃ κατὰ τοῦ ἐπαναστάτου ἱερέως ὅστις τόσον ἀπεθαρρύνθη ἐκ τῆς ταχίστης ἀποστολῆς στρατοῦ ὥστε ἐτρέπη εἰς φυγὴν. Συλληφθεὶς μετὰ 14 ἀλβανῶν ὠδηγήθη εἰς Λευκοσίαν, ἔνθα καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν οἱ δὲ ὀπαδοὶ του προσβληθέντες εἰς Καρπασίαν ἐφονεύθησαν πάντες.



Πολλοί χωρικοί ἀθλιῶς ἐνοχοποιηθέντες ἐγένοντο θύματα τόσον ἄφρονος κινήματος, διάφορα δὲ χωρία ἐληλατήθησαν, ἡρημώθησαν, κατεστράφησαν.

\* \*

Οἱ Τοῦρκοι θεωροῦντες τὸ κίνημα τοῦτο ὡς φανεράν ἐπανάστασιν ἐναντίον των, ἀπεράσισαν νὰ ἐπιτεθῶσι καθ' ὅλων τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' ἔ Μουλλάς τῆς Λευκωσίας, ἄνθρωπος πολλῆς φρονήσεως κατώρθωσε νὰ τοὺς συγκρατήσῃ, νὰ καταπαύσῃ τὸν ἀναβρασμόν, καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν δημοσίαν τάξιν.

Ποῖαι εἶναι αἱ συνέπειαι τῶν θλιβερῶν τούτων συμβεβηκότων; Νέοι καὶ πλεόν ἢ ἐπαχθεῖς φόροι ἀναπόφευκτοι πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκτάκτων. Ἄτυχεῖς οἰκογένειαι καταστραφεῖσαι ὑπὸ θαρδάρων καὶ ἀπειθαρχούτων στρατιωτῶν, οἵτινες ἐκαρᾶδόντων τοιαύτας περιστάσεις διὰ νὰ πλουτίσωσιν ἀπογυμνοῦντες τοὺς ἄλλους. Ἐξοχαί γυμνωθεῖσαι, χωρία ἐρημωθέντα, γενικὴ δυστυχία στεροῦσα τὸν λαὸν παντὸς πράγματος, καὶ ἡ ὁποία ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τελείαν ἀθλιότητα. Ἴδου ἡ παρούσα κατάστασις τῆς Κύπρου, ἡ ὁποία, πλουσία καὶ ἔχουσα ποικίλην παραγωγὴν μὲ εὐκραεὺς κλίμα θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι, ὡς εἰς ἄλλην ἐποχὴν, ἐν τῶν καλυτέρων βασιλείων τῆς Ἀσίας, ἰδού ὅμως αὕτη προσβληθεῖσα ἀπὸ κεραυνὸν τύχης τόσον σκληρᾶς καὶ ἐναντίας.

Αἱ ἀσθένειαι λόγῳ τῆς μεγάλης ἐπιδημίας ἡ ὁποία ἐπεκράτει τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὴν Νήσον ἔρριψαν εἰς μεγίστην θλίψιν ἐμὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν μου, τοῦτο δ' ὑπῆρξε καὶ ἡ αἰτία τοῦ νὰ μὴ ἀπευθύνω ἐνωρίτερον εἰς τὴν Υ. Ε. τὴν παρούσαν ἔκθεσίν μου. Ἐντὸς ὀλίγου εἰσερχόμεθα εἰς τὴν φθινοπωρινὴν ἐποχὴν, ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ κλίμα γίνεται γλυκύτερον, ἔτε. ἐλπίζω νὰ παύσῃ τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀφορμὴ καταστροφῆς τόσων οἰκογενειῶν καὶ ἀτόμων ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης θνησιμότητος.

Δὲν θὰ παύσω εἰς τὸ μέλλον μεταδίδων εἰς τὴν Υ. Ε. πᾶσαν πληροφορίαν, τὴν ὁποίαν θὰ θεωρῶ ἐνδιαφέρουσαν, ὡς ἔπραξα πάντοτε ἐν πάσῃ ἀκριβεῖα πρὸς τοὺς προκατόχους καὶ σεβαστοὺς ἀνωτέρους μου.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Υ. Ε. θὰ μοι παράσχῃ τὰς πολυτίμους διατάγας τῆς καὶ ἐκλιπαρῶν Αὐτῆς πᾶσαν τὴν εὐμενῆ συμπάθειαν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ μετ' ἑξαιρέτου ὑπολήψεως.

(Σημείωσις.—Κατὰ τὸ 1832 ἐγένοντο σοβαραῖται ἀρχαὶ ἐν Πάφῳ ἀπὸ τὸν ἐπαναστάτην Γκιαοῦρ Ἰμάμην, τὰς ὁποίας ἐπη-

## Τὸ ἐμπόριον τῆς Κύπρου πρὸ ἐνός αἰῶνος (2)

Ἐπειδὴ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον ἐν Κύπρῳ, προωρισμένον δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν σχετικὴν πρὸς τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς, εἶναι ἐλάχιστον σχεδόν, δὲν θὰ ἀφίστατό τις τῆς ἀληθείας ἀναγράφων ὅτι ἡ ἐπιτόπιος κατανάλωσις εἰς ἐμπορεύματα ἐξ Εὐρώπης συνίσταται ἀπὸ :

30—40 δέματα τσοχῶν, 8300—9000 δωδεκάδας φέσια τουνέζικα, τὸ πλεῖστον εἰσαγόμενα ἐκ Γενοῦς καὶ Τεργέστης.

600—700 ὀκάδ. λουλάκι, 200—300 ὀκάδ. ὑσγίνου, 2.000—3.000 ράβδους σιδηρᾶς ἐκ Σουηδίας καὶ Ρωσσίας, 2.400—2500 μισκάλια 1 1/2 δράμ. ἕκαστον (metical) σειρητίου, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ κροσσῶν ἐκ Λυῶν.

800—900 μέτρα ταφὰ καὶ σατὲν, τὸ πλεῖστον ἐκ Λιδούργου καὶ Γενοῦς εἰσαγομένων.

200—300 ὀκάδ. εἰδῶν παντοπωλείου, κανέλλας, μοσχοκαρφιῦ.

200—300 ὀκ. πιπέρεως Ὀλλανδίας.

4—5000 ζακχάρως πρώτης καὶ δευτέρας ποιότητος, 5—6000 φιαλῶν ἡδυπότων, 4—5,000 φιαλῶν σιροπίου εἰς ἀγγεῖα πῆλινα, ὑέλινα καὶ ἐκ πορσελάνης 15—20 χιλιάδων γροσίων.

κολούθησε μεγάλη βλάβη τῶν συμφερόντων τῶν κατοίκων τῶν πόλεων Πάφου καὶ Λεμεσοῦ («Κ. Χ.» Ζ'. 216) ἰδίᾳ ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ στρατοῦ τοῦ μετακληθέντος διὰ τὸν Ἰμάμην. Ὁ στρατὸς αὐτὸς εἶχε προξενήσῃ καταστροφᾶς ἐπίσης μεγάλας καὶ ἀλαχοῦ τῆς Νήσου ἐπιφορτισθεὶς τὴν καταδίωξιν καὶ τοῦ σώματος τοῦ Ἑλληνος καλογήρου, εἰς τὴν σύστασιν καὶ δρᾶσιν τοῦ ὁποῦ φέρεται σπουδαῖον διαδραματίσας ρόλον ὁ Laperriere δι' ἰδίους λόγους καὶ σκοποῦς. Περὶ τῶν λαβόντων χάραν δυσαρέστησαν περιλαμβάνει ἡ ὡς ἄνω ἔκθεσις τοῦ ἐν Λάρνακι προξένου τῆς Μ. Βρετανίας Ἄντ. Βοντιτζιάνου (1779—1840) ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν ἐν Κπόλει Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας, παρὰ τῆ Ὑψηλῆ Πύλῃ, λόρδον Rosomby. Ἡ ἔκθεσις, εἰς ἰταλικὴν γλῶσσαν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, σώζεται μετὰ ἀλλων ἱστορικῶν ἐγγράφων εἰς συλλογὴν τοῦ Α. Ζ. Πιερίδου ἐν Λάρνακι.

2) Εἰς τὰ ἐγγραφα τοῦ ἀρχείου τοῦ Γαλλικοῦ προξενείου ποὺ ἔχουσι δημοσιευθῆ εἰς προηγουμένους τόμους τῶν «Κ. Χρονικῶν» παρέχονται πολλαὶ πληροφορίαι καὶ λεπτομερεῖαι περὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Κύπρου καθόλου. Ἐκθέσεις ἐκτενέστεραι μετὰ περισσότερων πληροφοριῶν καὶ λεπτομερειῶν, ἔχουσι ἐπίσης δημοσιευθῆ, ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ Γαλλικοῦ προξενείου, καὶ μία ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τοιοῦτου, γραφεῖσαι ὑπὸ τῶν προξένων Ratez («Κ. Χ.» Ζ'. 157), τοῦ Στ. Ἐπαινετοῦ («Κ. Χ.» Ζ'. 162), τοῦ Doazan («Κ. Χ.» Η'. 283) καὶ τοῦ Maricourt («Κ. Χ.» Θ'. 146).



Παρατηρήσεις χρησιμεύουσαι ὡς ἀπάντησις εἰς ἐρωτήματα τῆς Α. Ε. τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας καὶ Ἐμπορίου πρὸς τὸν κ. Regnault, πρόξενον τῆς Γαλλίας ἐν Κύπρῳ:

Ἡ ἔνωσις τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς τευτονικῆς συμπολιτείας (viles anseatiques) δὲν δύναται νὰ εἶναι εὐνοϊκὴ διὰ τὴν Νῆσον διότι αὕτη οὐδέποτε εἶχεν ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ χῶρας οὕτω μακρυσμένας. Μόνον ἡ κατὰ θάλασσαν εἰρήνη εἶτε καὶ πλοῖα οὐδέτερα ἐγκεκριμένα ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας δύναται νὰ συντείνωσιν εἰς τὴν εὐρυτέραν κατανάλωσιν τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας μας, τὰ ἑποῖα θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ λαμβάνωμεν κατ' εὐθείαν παρὰ διὰ ξηρὰς, διότι οὕτω ἐκτιθενται εἰς κινδύνους καὶ συνεπάγονται δαπάνας καὶ βραδύτητα, ἐναντία τῶν ὧν ἀπαιτεῖ ἡ ἀσφάλεια τοῦ ἐμπορίου καὶ τὸ συμφέρον τῶν ἐμπορευομένων.

Τὰ πλέον περιζήτητα εἰς τὴν Νῆσον γαλλικὰ ἐμπορεύματα εἶναι αἱ τοῦχαί τῆς Καρκασῶν, τὰ φέσια τὰ Τουνέζικα, τὰ μεταξωτά, τὰ μετὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ὑφάσματα τῆς Λυών, τὰ τῆς αὐτῆς πόλεως μετὰ χρυσοῦ σειρήτια. Διὰ νὰ ἀμυνθῶμεν δὲ κατὰ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν ἄλλων χωρῶν πρέπει νὰ ὀρισθῇ ἡ τιμὴ τῆς τοῦχα εἰς 7—8 γρόσιχ ὁ πῆχυς, ἡ τῶν φεσίων εἰς 18—20 γρ. ἡ δωδεκάς, ἡ τῶν μεταξωτῶν εἰς 5—6 γρ. ὁ πῆχυς, ἡ τῶν μετὰ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ὑφασμάτων εἰς 10—12 γρ. ὁ πῆχυς. καὶ ἡ τῶν σειρητίων εἰς 60—70 παράδες τὸ μισκάλι.

Τὸ μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐμπόριον τῆς Νήσου εἶναι πολὺ εὐρὺ καὶ ὁ νυκτικὸς πόλεμος, ἐφόσον διαρκεῖ, δὲν δύναται ἢ νὰ ἀυξήσῃ αὐτό. Οἱ Ἀγγλοὶ εἰσάγουσι πάντα τὰ ἀποικιακὰ εἶδη τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἐξάγουσι δὲ ποσότητας σημαντικὰς προϊόντων, οἷα ὁ σίτος, κριθή, χορταρικά, οἶνος, κλπ. ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλοίων των φορτίον.

Ἡ Νῆσος παράγει σίτον, κριθὴν καὶ οἶνον ἐν ἀφθονίᾳ, ἐπίσης δάμβακα, μέταξαν, ἔρια καὶ ἐρυθρόδανον. Ὁ σίτος πωλεῖται πρὸς 30 γρόσια τὸ μῶδιον, ἡ κριθὴ πρὸς 10 γρ., ὁ οἶνος 3 γρ. ἡ κούζα, ὁ δάμβαξ 230 γρ. τὸ καντάρι, ἡ λευκὴ μέταξα 20 γρ. ἡ ὀκιά, ἡ κιτρινή 30 γρ., τὰ ἔρια 6 γρ. τὸ καντάρι καὶ τὸ ἐρυθρόδανον 29 γρ. Τὸ γρόσιον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 25 ἑκκτοστά τῆς

Ἡ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔκθεσις ὀφείλεται εἰς τὸν πρόξενον τῆς Γαλλίας Regnault, ἀπευθύνεται δὲ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τοῦ Ἐμπορίου τῆς Γαλλίας. Ὁ Regnault ἦτο πρόξενος κατὰ τὰ ἔτη 1802—1815 ἐν Λάρνακι.

Γαλλίας. Ἐπειδὴ ἐν Κύπρῳ δὲν ὑπάρχει χρηματιστικὸν ἴδρυμα πρὸς συναλλαγὴν μὲ τὴν Εὐρώπην, οἱ ἔμποροι οἱ ἔχοντες ἐμβάσματα δι' Εὐρώπην ἀναγκάζονται νὰ ἀποταμιεύωσι χρήματα εἰς Κων)πολιν καὶ νὰ δίδωσιν ἐκάστοτε διαταγὰς εἰς τοὺς ἀνταποκριτὰς αὐτῶν ὅπως ἐμβάξωσι δι' αὐτοὺς χρήματα εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πόλιν, ἐπὶ τὸ συμφερότερον δι' ἑαυτοῦς. Τὰ εἰς Κ)πολιν ἐμβάσματα ποικίλλουσιν εἰς ἕκαστον ταξίδι, δηλαδὴ ἀπὸ 15 εἰς 15 ἡμέρας, ἡ ἀυξομείωσις δ' ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πλέον ἢ ἔλαττον τῆς ἐκ Κύπρου ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων.

Ὡς θάρος γνωστὸν εἶναι τὸ καντάρι τῶν 180 ὀκάδων. Ἐκάστη ὀκά ἰσοδυναμεῖ πρὸς τρεῖς λίβρας καὶ δύο οὐγγίας παλαιοῦ ἐν Γαλλίᾳ θάρους ἢ 13 ἐκτόγραμμα νεωτέρου, ὁ σίτος καὶ ἡ κριθὴ μετροῦνται διὰ τοῦ μωδίου ἰσοδυναμοῦντος μὲ ἐν καὶ τέταρτον τοῦ παλαιοῦ ἢ μὲ δέκα διπλᾶ δεκάλιτρα νεωτέρου θάρους, ὁ οἶνος μετρεῖται μὲ τὴν κούζαν ζυγίζουσαν 8 ὀκάδας. Τὰ ἔλαια διὰ τῆς λίτρας, ἴσης πρὸς 2 1)2 ὀκ. καὶ τὰ ὑφάσματα μὲ τὸν πῆχυν ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 2)2)3 τοῦ ποδὸς παλαιοῦ γαλλικοῦ μέτρου.

Τὰ πρωτεύοντα ἀντικείμενα τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Κύπρου εἶναι αἱ τοῦχες, τὰ φέσια, ἡ ζάκχαρις, ὁ καφῆς, τὸ λουλάκι, τὸ ὕσγιον, ὁ παντοίας ποιότητος χάρτης, ὁ σίδηρος εἰς ράβδους, ὁ κασσίτερος, ὁ χάλυψ, τὰ ὑφάσματα καὶ τὰ σειρήτια. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦχα εἰς 20—25 χιλ. γροσ., ἡ τῆς ζακχαρέως εἰς 10—12 χιλ. γρ., ἡ τοῦ καφῆ εἰς 15—20 χιλ. γρ., ἡ τοῦ λουλακιοῦ εἰς 7—8 χιλ. γρ., ἡ τοῦ ὕσγιου εἰς 12—15 χιλ. γρ., ἡ τοῦ χάρτου εἰς 4—5 χιλ. γρ., ἡ τοῦ σιδήρου εἰς 9—10 χιλ. γρ., ἡ τοῦ κασσιτέρου εἰς 3—4 χιλ. γρ., ἡ τοῦ χάλυδος εἰς 2—3 χιλ. γρ., ἡ τῶν ὑφασμάτων εἰς 4—5 χιλ. γρ., ἡ τῶν σειρητίων εἰς 2—3 χιλ. γρ. Τεσσαράκοντα πλοῖα διαφόρων ἔθνῶν διεξάγουσι συνήθως τὸ ἐμπόριον τῆς Κύπρου, ἔχοντα σχεδὸν πάντοτε πλήρες φορτίον ἀναμένον ἐτοιμον διὰ τὴν ἐπιστροφήν των.

Ἡ Κύπρος δὲν ἐξήγαγέ τι ἄλλο μέχρι σήμερον ἀπὸ δάμβακα, μέταξαν, ἔρια, ἐρυθρόδανον καὶ οἶνον. Μόνον μετὰ τὴν τελευταίαν εἰρήνην μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἀγγλίας, ἡ Ὀθωμ. Κυβέρνησις παρέβλεψε τὴν ἐξαγωγὴν προϊόντων τινῶν, ὧν μεγάλα φορτία ἐξάγονται ἤδη διὰ τὰ χριστιανικὰ ἔθνη. Τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα ἐξάγουσι τὸ μείζον τούτου μέρος.

Ἡ ἐξαγωγὴ δάμβακος ἀνέρχεται συνήθως εἰς 300—350 χιλ. γρ., ἡ τῆς μέταξης εἰς 120—130 χιλ. γρ., ἡ τῶν ἐρίων εἰς 30—35 χιλ. γρ., ἡ τοῦ ἐρυθροδάνου εἰς 20—25 χιλ. γρ., ἡ τῶν οἶνων



εις 60—80 χιλ. γρ. Ἄδύνατον εἶναι νὰ ἐκτιμήσῃ τις δεόντως τὴν ἐξαγωγήν· διότι ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐξαγωγήν κυβέρνησις ἔχει συμφέρον νὰ τηρῇ ταύτην μυστικὴν, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν ἢ κατὰ προσέγγισιν νὰ γνωρίζῃ τις ποῖα πλοῖα φορτῶνουν καὶ ποῖαν ἀξίαν ἀντιπροσωπεύουσι τὰ φορτία αὐτῶν.

Οὐδεμίᾳ ἀπαγόρευσις ἰσχύει διὰ τὴν εἰσαγωγήν. Τῶν πρὸς ζω-ἀρκειαν μόνον ἡ ἐξαγωγή ἄλλοτε ἀπηγορεύετο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους 1809 τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα εὐκέλως ἐπετύγχανον τὴν ἐξαγωγήν ἀντὶ πρὸς τοῦτο δικαιοῦματος τοσούτου ὅση σχεδὸν καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἐμπορεύματος. Ἄπαντα τὰ ἐμπορεύματα εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πληρώνουσι ἐν Κύπρῳ 3 ο)ο δασμὸν, ὅταν εἰσάγονται ἢ καὶ ἐξάγονται δι' Εὐρώπην, μόνον δὲ τὰ διὰ τὴν Τουρκίαν προωρισμένα πληρώνουσι ἐξαγωγικὸν δασμὸν 2 ο)ο ἐπὶ πλέον, δηλαδὴ 5 ο)ο.

Τὸ σύνολον τῆς εἰσαγωγῆς ἐν Κύπρῳ δὲν ἐκάλυψε τὴν ἐξαγωγήν. Διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν τῆς ἐμπορίου καὶ τὸν πλοῦτον τῆς παραγωγῆς αὐτῆς ἡ Νῆσος αὕτη θεωρεῖται εὐτυχῆς. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ κατορθώσῃ τις νὰ ἐκτιμήσῃ ἐπακριβῶς τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν τῆς ἐξαγωγῆς, ἥτις εἶναι ἐπὶ τὴν εἰσαγωγήν λίαν σημαντικὴ, ἀξιάει δὲ μᾶλλον ἕκαστον ἔτος. Ἄρκει νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντα τὰ ἔθνη συμβάλλουσι εἰς τὴν ἐπαύξησιν ταύτην ἀναλόγως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀναγκῶν των. Δὲν ὑφίσταται ἢ ἐν μόνον δασμολόγιον δι' ὅλα τὰ συναλλαττόμενα μὲ τὴν Κύπρον ἔθνη. Ἡ Ρωσσία εἶχεν ἐπιτύχη δασμολόγιον εὐνοϊκώτερον τῶν ἄλλων, τοῦτο δὲ ἦδη ἀπὸ τῆς τελευταίας μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας εἰρήνης ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὰ ἄλλα ἔθνη.

#### ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

**Βάμβαξ.**—Ἀφθονώτερα δάμνηκος παραγωγή 4—5 χιλ. καντάρια (180 ὀκάδων ἕκαστον) μετρία παραγωγή 150—200 καντάρια, συνήθης 3 χιλ. καντάρια. Τούτων 1000 περίπου καταναλίσκονται ἐπιτοπίως διὰ ἐνδύματα τῶν χωρικῶν καὶ διὰ τὰ ἐντόπια σταμπάτα ὑφάσματα. Ἡ τιμὴ των κατὰ τὸ 1816 ἀνῆρχετο εἰς 600—700—750 γρόσια τὸ καντάρι, πρὶν ἐπωλοῦντο ἀντὶ 240—250 γρ. Τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο κατὰ μέγα μέρος ἐξάγεται εἰς Γαλίαν ἢ ἴσον δὲ ἀλλάχου τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐλάχιστον εἰς Τουρκίαν.

**Λευκὴ μέταξα.**—Ἡ ἀφθονώτερα συγκομιδὴ 12 χιλ. ὀκ., 400 δραμίων ἕκαστη, ἡ χείρων 3 χιλ. ὀκ., καὶ ἡ συνήθης 10 χιλ. ὀκ. Τιμᾶται 32—35 γρ. ἡ ὀκά, καὶ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ἐξάγεται εἰς Αἴγυπτον, καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς Εὐρώπην καὶ Τουρκίαν.

**Μέταξα κίτρινη Πάφου.**—Ἡ ἀφθονώτερα συγκομιδὴ 5

χιλ. ὀκ., ἡ χείρων 3.000, καὶ ἡ συνήθης 4 χιλ. ὀκ. Τιμὴ 40—46 γρ. ἡ ὀκά, ἐξάγεται δὲ τὸ πλεῖστον εἰς Αἴγυπτον.

**Ἐριὰ.**—Ἀφθονος συγκομιδὴ 800 καντάρια, χειροτέρα 500 καντ. καὶ συνήθης 600 καντ. Τιμὴ 230—255 γρ. τὸ καντάριον. Τὸ πλεῖστον ἐξάγεται εἰς Εὐρώπην. Ἡ νῆσος δύναται νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ ἐξωτερικὸν μὲ 8—10 χιλ. προβάτων καὶ αἰγῶν.

**Ἐρυθρόδανον.**—Ἀφθονον 800 καντάρια, χειροτέρα συγκομιδὴ 500 καντ. καὶ συνήθης 600. Τὸ πλεῖστον ἐξάγεται εἰς Εὐρώπην ἀντὶ 300 γρ.

**Σίτος.**—Ἀφθονος συγκομιδὴ 400 χιλ. κοιλὰ Κ)πόλεως, ἡ χειροτέρα συγκομιδὴ ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Νήσου. Ἐνίοτε ἐξάγεται ποσότης τις. Ἡδὴ ἡ συγκομιδὴ εἶναι κακὴ. Πέρυσιν ὁ σίτος ἐπωλεῖτο 5—6 γρ. τὸ κοιλὸν ἀνευ τοῦ πρὸς ἐξαγωγήν δασμοῦ, ὅστις εἶναι 3—6 ο)ο κατὰ κοιλὸν. Συνήθως ἀγοράζεται δι' Εὐρώπην, ἐνίοτε δὲ διὰ τὴν Τουρκίαν.

**Κριθή.**—Ἡ συγκομιδὴ τῆς εἶναι διπλασία τῆς τοῦ σίτου, χρησιμεύει δ' ἐπίσης διὰ τροφήν ἐνίων χωρικῶν. Τὸ πλεῖστον μέρος ἐξάγεται εἰς Εὐρώπην καὶ Τουρκίαν, πωλεῖται δὲ ἀντὶ 3—3 1)2 γρ. τὸ κοιλὸν ἀνευ τοῦ δασμοῦ, ὅστις εἶναι περίπου 2—2 1)2 τὸ κοιλὸν.

**Ἐλαῖον.**—Μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν. Ὑπάρχουσι ἔτη καθ' ἃ ἐξάγεται καὶ ἄλλα καθ' ἃ εἰσάγεται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τιμὴ 2—2 1)2 γρ. ἡ ὀκά.

**Χαρούπια.**—Ἀφθονος συγκομιδὴ 10,000 καντάρια, χειροτέρα 4 χιλ., συνήθης 6,000 πρὸς 20—25 γρ. τὸ καντάριον. Ἄλλοτε ἐξήγετο εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐλάχιστα εἰς Κ)πολιν ἢ ἀλλάχου τῆς Τουρκίας. Ἡδὴ ἐξάγεται εἰς Εὐρώπην καὶ Ρωσίαν.

**Κουμυνδάρια.**—Ἀφθονος συγκομιδὴ 80—100 χιλ. κοῦζες, ὅτις ὀκάδων ἕκαστη. Μετρία 50 χιλ. κοῦζες, καὶ συνήθης 65,000. Ἐξάγεται εἰς Βενετίαν, Τεργέστην, καὶ ἐλαχίστη ἀλλάχου.

**Οἶνοι κοινοί.**—Ἡ συγκομιδὴ εἶναι διπλασία. Προμηθεύονται τὰ πλοῖα, ἐξάγεται καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν. Τιμὴ 60—80 παράδες ἡ κοῦζα.

**Οἶνόπνευμα.**—150—200 χιλ. ὀκάδ. πρὸς 35 παρῶ. ἡ ὀκά. Ἐξ αὐτοῦ ἐπίσης προμηθεύονται τὰ πλοῖα.

**Υφάσματα ἀπλὰ καὶ σταμπάτα κατασκευάζονται** περίπου ἀξίας 200—250 χιλ. γρῶσ. Προορίζονται διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ τοὺς διαβατικὸς προσκυνητάς.

**Πικράγουρα.**—Περίπου 30—40 χιλ. καντ. πρὸς 300—400 γρῶσ. τὸ καντάρι.

**Φαίχωμα.**—Ὑπάρχει τοσαύτη ποσότης ὥστε δύναται νὰ ἐ-



ξαχθῆ κατά βούλησιν ὄση δῆποτε ποσότης. Πωλεῖται πρὸ 3 παράδεις ἢ ὀκά. Ὑπάρχει εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν γῆ πρασίνη, κιτρίνη καὶ ἐρυθρά. Ἡ χώρα παράγει κάρναβιν, λινάρι, σήσαμον ἐξ ὧν ἐξάγεται ἔλαιον.

\*Α λ υ κ α ί.—Μία παρὰ τὴν Λάρνακα, ἐξ ἧς καθ' ἕκαστον ἔτος ἐξάγονται 50 χιλ. ἀραπάδες τῶν 1000 ὀκάδων πρὸς 20—25 γρ. ἕκαστος. Ἐφέτος μάλιστα ἐγένετο μικρὰ ἐξαγωγή δι' Εὐρώπην. Ἐξάγει δέ τις ὄσην θέλει ἐκ τῆς ἀλυκῆς ποσότητα. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀλυκὴ παρὰ τὴν Λεμεσόν, ἣτις δὲν ἐξάγει ἢ τὸ ἡμισυ τῆς πρώτης. Τὸ ἄλλας αὐτῆς δὲν εἶναι ὄσην καὶ τὸ τῆς Λάρνακος καλόν.

## ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

### Ιον) Ὁ πελλὸς πού τὴμ πόρταν

Ἦταμ μιάφ φορὰν ἕνας ἄθθρωπος τζαί μιά γεναίκα τζ' εἶχαδ δυο γιοῦδες, ἕναμ πελλὸν τζ' ἕναφ φρένιμον. Ὁ φρένιμος ἐπαντρεύτηκεν, ἐδούλευκεν τὸ μάλιν τοῦ τζυροῦ του, τζ' εἶδεν τζαί τὸμ πελλὸν ἔσω του τζ' ἐτάιζέν τον, τζ' ἐπότιζέν τον τζ' ἐκεντῶεντίζασιν (1). Ὑστερης πού πέρασεν κάμποσος τζαιρὸς ὁ πελλὸς λαλεῖ τοῦ φρένιμου. Ἄκου νὰ σοῦ πῶ. Ποῦν τὸ μάλιμ μου ἐμένα; Θέλω νὰ μοιράσωμεν τὸ μάλιν τοῦ τζυροῦ μας. Καλάθ, βρὲ, νὰ τὸ μοιράσωμεν. Ἐγώ, λαλεῖ ὁ πελλὸς, -θέλω τὸ σπίτιν τὸ τζηνοῦρκον. Καλὸμ πιάσ' το, λαλεῖ του ὁ φρένιμος. Τζαί νὰ πάροουμεν νὰ ξαπολύσομεν τὰ χτηνὰ οὔλλα, τὰ πρόβατα, τὰ βουδκια τζ' ὄσα ἔρτουσ στο παλιὸ σπίτι δικά μου, τζ' ὄσα ἔρτουσ στο τζηνοῦρκος σπίτιδ δικά σου. Ὁ πελλὸς ἐδέχτηκεν. Ἐπῆαν τζ' ἐξαπολύσαν τὰ χτηνὰ τζαί τὰ ζᾶ μέσ' τὸν κάμπον. Τότες οὔλα ἐπήασιν εἰς τὸ παλιὸ σπίτι πού ἦταμ μαθημένα, τζ' εἰς τὸ τζηνοῦρκομ μοναχὰ ἕνας γέρος βοῦς ἐπῆεν. Ὁ πελλὸς εὐκαριστήθηκεν. Κάθε ἡμέραν ἐπήκινέν τομ μέσ' στοὺς κάμπους, μέσ' στα χωράφκια, τζ' ἔβοσκεν τὸβ βοῦν του, τζαί τὴν νύχταν ἐστρέφετον τζ' ἐτζοιμάτου. Ἐπῆαινε τζ' ἔτρωεν στὸν ἀρφόγ του τζ' ἐπλυνίσκαν τζαί τὰ ροῦχα του. Μιὰν ἡμέραν λαλεῖ τοῦ βοῦ του ὁ πελλὸς. Κάθε ἡμέραν ἔν νὰ σὲ πέρνω ἐγίω νὰ σὲ βόσκω; Καλύτερα νὰ σὲ σφάξω, νὰ σὲ πουλήσω νὰ γλυτώσω. Τζ' ἔσφαξέν τον. Τὴν ὥραμ πού τὸν ἔσφαζεν οὔλλ' οἱ ὄσῦλλοι (2) ἔσυναχτήκαν τζεῖ χαμαί. Τότες ὁ πελλὸς ἔκοθκε κομμάδκια κομμάδκια τζ' ἐδίαν

τα τοὺς ὄσῦλλους τζ' ἐλάλεν τους. Ἦρτετε ν' ἀγοράσετε τὸ κρέας τοῦ βοῦ μου, ἀμμά ποῦν τοὺς παράες; Τότες οἱ ὄσῦλλοι ἐλάσασιν, τζ' ἐτζεῖνος ἐλάλεν τους. Ἐγ κρατεῖτε τορὰ; Ἐμ πειράζει. Τὴμ Παραῶεβκὴν νὰ μοῦ τοὺς φέρετε δίχως ἄλλο, εἶδεμῆ ἔν νὰ σᾶς ἀγκαλέσω. (3) Τζ' ἔτσι γιᾶλι-ᾶλι ἐτάισέν τους τὸβ βοῦν οὔλον. Ἐμεινεν τὸ φλαντζίν του (4) τζ' ἔθεν νὰ τὸ πάρη τῆς νύφφης του νὰ τὸ τηανίση νὰ φᾶσιν, ἀμμά στο ἔμπα τοῦ χωρκοῦ ἦθρεν ἕνας ὄσῦλλον στραδόν, πού ἔλασεν. Λαλεῖ του ὁ πελλὸς θέλεις τὸ φλαντζίν; Ἐθελά το νὰ τὸ τηανίσω, μὰ ἀφοῦ θέλεις το νὰ τὸ ἀγοράσης, πάρ' το, ἀμμά τοὺς παράες θέλω τους δίχως ἄλλο τὴμ Παραῶεβκὴν. Ὁ ὄσῦλλος ἔσουζεν τὴν νουράν του τζ' ἔτρωεν. Ἄς ἔνι τζ' ἐσένα τὴμ Παραῶεβκὴν, μὰ ἐξερέ το πῶς ἄμ μὲν τοὺς φέρης τοὺς παράες ἔν νὰ σ' ἀγκζλέσω. Τζ' ἐπῆεσ στοῦ ἀρφοῦ του. Ἄμα τὸν εἶδεν ἔτσι ὀλογαίματον, εἰντα τρέξει, βρὲ, λαλεῖ του τζ' εἶσαι ὀλομάτζελλος; (5) Ἐσφαξα τὸβ βοῦμ μου τζ' ἐπούλησά τον.—Τζαί τίνος τὸν ἐπούλησες γιὰ βρέ;—Τοὺς ὄσῦλλους ἀδέρφιμ μου.—Τοὺς ὄσῦλλους βρὲ ἀσυγχώρητε; Τζ' ἔν τὸν ἀφησὲς νὰ κάμνοουμεν νάκκοζ ζευκάριν νὰ περνοῦμεν!—Νὰ δῆς πῶς ἔν νὰ μὲ πκερώσουν τὴμ Παραῶεβκὴν. Ἐκαρτέραν τὴμ Παραῶεβκὴν, τζ' ἄμα ἐξημέρωσελ λαλεῖ τοῦ ἀδερφοῦ του ὁ πελλὸς. Νὰ μοῦ δώσης παράες, βρὲ τ' ἀδέρφιν, ν' ἀγοράσω ἕναχ χοντρὸσ ὄσοιγὶν νὰ δῆσω τοὺς ὄσῦλλους νὰ τοὺς πάρω στο δικαστήριον τζαί στοζ ζαπίτην (6) νὰ μὲ πκερώση. Ἐδωκέν του παράες τζ' ἐπῆεν στο κασαπκιὸν ἦθρεσ συνάμενοους τοὺς ὄσῦλλους, ἐπιασέν τους, τζ' ἔναν ἕναν ἕναν ἐδηγγέν τους τζ' ἔκαμέν τους καττάριν, (7) τζ' ἔτσι τραβηχτοὺς ἐδάσταν τους τζ' ἐπήαινε. Σὰν ἐπερπάταν ἦθρεν τζαί τὸσ στραδὸν ὄσῦλλον. Ἄ βρὲ στραβὲ, τζ' ἐσο γυρεῦκεις νὰ μοῦ γελάσης; Τζ' ἔδησέν τον τζ' ἐτζεῖνον τζ' ἐπήαινε. Ἐτσι σὰν ἐπήαινε, ἐπέρασεμ πού τὸ Παλάτιν τοῦ βασιλέα. Τζεῖνος ὁ βασιλέας, εἶδεμ μιὰμ μονοκόρην δεκαοχτώ—εἴκοσι χρονῶν, πού ἔν ἐγέλασεμ ποτὲ στήζ ζωὴν τῆς, τζ' ὁ βασιλέας ἐτάχτηκεν ὄποιος κάμη τὴν κόρην του νὰ γελάση νὰ τὸν κάμη βασιλέαν τζαί νὰ τοῦ δώση τὴν κόρην του γεναίκαν. Ἐτσι σὰν ἐπήαινε ὁ πελλὸς μὲ τοὺς ὄσῦλλους τζ' ἐλάσασιν οἱ ὄσῦλλοι, τζ' ἐτζεῖνος ἔτρά-



βαν τους ἔτσι κατάριν ἢ κόρη τοῦ βασιλέα εἶδεν τον τζῶ ἐγέλα-  
 σεν πολλά. Ἐτρέξαν εὐτίς οἱ ἀξιωματικτοῖ τζῶ οἱ δοῦλοι τζῶ  
 ἐφωνάξασιν, ἀφέντη βασιλέα, δός μας τὸ μαντήλι τζῶ ἢ πολυ-  
 χρονημένη ἢ βασιλοπούλλα μας ἐγέλασεν. Τζαῖ ποιὸς τὴν ἔκαμεν  
 τζῶ ἐγέλασεν; Ἐνας ἄθθρωπος πὸ κρατεῖ καμμιὰν ἐξηνταρκὰν  
 ὄσῦλλους δημένους κατάριν τζαῖ τραβᾶ τους τζαῖ πὰ νὰ τοὺς  
 ἀγκαλέση.—Βουρᾶτε, λαλεῖ τους ὁ βασιλέας, φέρτε τον ὀμπρο-  
 στά μου νὰ τοῦ δώσω τὸ βασίλειόμ μου τζαῖ νὰ τὸγ κάμω γαμ-  
 πρόμ μου. Ἐφωνάξαν του, ἔλα πάνω τζαῖ θέλει σε ὁ βασιλέας,  
 τζῶ ἔν νὰ σοῦ δώση τζαῖ τὴγ κόρηγ του.—Δάμνετε, βρὲ στήδ  
 δουλειάσ σας. Μὲ τὴν κόρηγ τοῦ βασιλέα θέλω, μὲ τὸθ θρόνον του.  
 Ἐγὼ ἔχω τὴδ δουλειάμ μου. Ἐν νὰ πάω νὰ πιττιρίσω (8) τὰ ρηά-  
 λια μου. Τότες ἐκαταλάβασιν οὔλλοι, τζῶ ὁ βασιλέας, πὼς ἦτομ  
 πελλὸς, τζῶ ἐπεφεῖρ διαταὴν σὶτὸδ δικαστὴν τζῶ ἐπεφεν τζαῖ δέκα  
 σατζιά χρυσᾶ φορτωμένα πὰ στὲς μοῦλες, ἄμα ἔρτη ὁ πελλὸς  
 πὸ τοὺς ὄσῦλλους νὰ πιάση τοὺς ὄσῦλλους ὁ δικαστὴς πὼς ἔν  
 νὰ τοὺς θάλη φυλακὴν, νὰ δώση τὰ δέκα σατσιὰ τοῦ πελλοῦ, τὰ-  
 χατες πὼς ἐπκερῶσαν οἱ ὄσῦλλοι, τζαῖ νὰ τοῦ πάρουν τὰ ρηάλια  
 ἔσω του μὲ τὲς μοῦλες. Ἐτσι ἐγίνηνκεν. Ὀμπρὸς ὁ πελλὸς τζαῖ  
 πίσω του οἱ ζαπιτιέδες τζαῖ οἱ μισταρκοὶ τοῦ βασιλέα ἐπῆραν τὰ  
 δέκα σατζιά τζῶ ἐβάλαν τα ἔσω τοῦ πελλοῦ. Ὁ φρένιμος ἄμα  
 εἶδεν τοὺς ζαπιτιέδες ἐφοήθηκεμ πολλά, τζῶ ἐχώστηκεν νὰ δῆ  
 εἶντα τρέσει. Εἶδες τα βρὲ, πὼς μ' ἐπκερῶσαν οἱ ὄσῦλλοι, τζαῖ  
 χέμα (9) ἐφέραν μὸν τζαῖ τὰ σατζιά γεμάτα χρυσᾶ ἔσω μου. Ἐθε-  
 λεν τζῶ ὁ βασιλέας νὰ μὲ κάτση βασιλέαν τζαῖ νὰ μοῦ δώση τὴν  
 κόρηγ του μὰ ἐγὼ ἔν τὴν ἐπῆρα. Τότες ἐκάτσαν τζῶ οἱ δικυὸ τζῶ  
 ἐτρῶαν τζῶ ἐπίνναν ἦσουχοι.

Μιὰν ἡμέραν ὁ πελλὸς ἐθέλησεν νὰ παντρευτῆ. Λαλεῖ τοῦ ἀδερ-  
 φοῦ του, βρὲ τ' ἀδέρφιν, ἔσοῦ ἐπαντρευτῆς. Θέλω τζῶ ἐγὼ νὰ  
 παντρευτῶ. Ὅσον γιὰ παρᾶες πολλοὺς. Καλὰ, λαλεῖ του ὁ φρένι-  
 μος, μὰ νὰ πάμεν πὸν ξένοχ χωρκὸν νὰ γυρέψουμεν, πέρκιμον (10)  
 γελαστεῖ κανένας τζαῖ δώση μας νύμφην πὸ ἐμ μᾶς ξέρουγ,  
 γιὰτὶ δὰ μέσα ξέρουν το πὼς εἶσαι πελλὸς τζῶ ἐμ μᾶς διοῦν  
 νύμφην. Ἐσηκωθῆκαν τὸ λοιπὸν τζῶ ἐπῆαν ἄλλοχ χωρκὸν. Ἄμα

ἐμπῆκαν τοῦ χωρκοῦ ἦβρασιν ἔναμ παπάν. Ὁρα καλή.—Καλῶς  
 τους.—Δάσκαλέ μου, ἐν ἠξέρεις κανέναν τόπον νὰ μείνουμεν πόψε  
 τζῶ εἶμασθηξ ἔνοι; Ἐρταμεσ' στὸν τόπος σας νάβρουμεν καμ-  
 μιὰν κοπέλλαν τοῦ ἀρφοῦ μου. Ὁ παπὰς πὸ εἶδεν ἐξη κόρες,  
 ἄμα τζῶ ἄκουσεμ πὼς γυρεύκουον νύμφην, εἶπεν τους. Ἐχομεν  
 τζῶ ἐμεῖς τόπογ γιέ μου. Κοπιᾶστε νὰ μείνετε. Τζῶ ἐπῆρεν τους,  
 τζαῖ λαλεῖ τῆς παπαδικᾶς, οὔσταρε νάκκο, μαεῖρεψε καλά, τζῶ  
 ἦρτασιν γιὰ νύμφην. Πέρκιμον τοὺς ἀρέση καμμιά πὸ τὲς κό-  
 ρες μας. Εὐτὺς ἢ παπαδικιά ἐμαεῖρεψεν τζῶ ἐκάτσαν νὰ φᾶσιν.  
 Ὁ φρένιμος παραντζέλλει του, βρὲ, μὲ τὰ δικυὸ σου δαχτύλια νὰ  
 τρώεις, τζῶ ἄμα σὲ πατήσω πὰ σὶτὸ πόιν νὰ πατταλέψης. (11)—Κα-  
 λὸν τ' ἀέρφμ μου. Ἄμα ἀρκινῆσαν νὰ τρώσιν ἔνας κάττος ἐπά-  
 τησεν τὸμ πελλὸν πᾶσ σὶτὸ πόδιν τζῶ εὐτὺς ἐπαράιτησεν. Ἐλάλεν  
 του ὁ παπὰς, φάε γιέ μου. Ἐλάλεν του ἢ παπαδικιά τζῶ ὁ ἀρφός  
 του μὰ τζεῖνος τίποτε. Ἐθ θέλω, ἐλάλεν τους. Ἐφαα. Ἐφάκσιν  
 τζεῖνοι τζῶ ἐσηκωθῆκασιν, τζῶ ἦρτεν ἢ ὦρα νὰ τζοιμηθοῦσιν.  
 Ἐπῆεν τζῶ ὁ παπὰς τζῶ ἢ παπαδικιά νὰ πέσουσιν. Ἐπῆαν τζαῖ  
 τοῦτοι νὰ πέσουν. Ὁ πελλὸς, βρὲ τ' ἀδέρφιλ λαλεῖ του, ἐπεῖνα-  
 σα.—Τζαῖ γιὰτὶ ἐν ἔφαες, βρὲ, λαλεῖ του; Ἐπαρκαλοῦσαμὸς  
 σε τζῶ ἐν ἔτρωες.—Εἶντα ἐπάτησές με, τζῶ εἶντα λοῆς ἔθεν νὰ  
 φᾶω.—Ἐσ σ' ἐπάτησα. Ἐν ἔχω χαπάρι. Πέρκιμον ἐν κανένας  
 κάττος. Στὴγ γωνιὰν τῆς τσάμπρας (12) ἔδει μχειρίσσαμ μὲ πουρ-  
 κούριν τζαῖ φάε νὰ χορτάσης. Ἐφκεν ὁ πελλὸς, ἐχόρτασεν τζῶ  
 ἐπεσεν. Ἰστερης πὸ νάκκον ὦραβ, βρὲ τ' ἀδέρφιλ λαλεῖ του,  
 ἐδίψασα.—Ἄνου ἐ τὴν κούζαν τζαῖ πκέ Ἐπκεν τζαῖ νερόν τζῶ  
 ἐπεσεν. Ἐμ περνᾶ λίγη ὦρα, βρὲ τ' ἀδέρφιν, ἔν νὰ δέσω.—Πῆχινε  
 εὔρε ἔναν τόπον τζαῖ κάτσε δέσε. Ἐσηκώθηγ ὁ πελλὸς, ἦβρεν τὲς  
 ποῖνες τοῦ παπὰ τζαῖ τὸ καμυλάφκιν του τζῶ ἔσεσεν τζῶ ἐγέμω-  
 σέν τα. Ἐπῆες, βρὲ, λαλεῖ του ὁ φρένιμος, τζῶ ἔσεσες ὄξω;

—Ὅι, ἦβρα τὲς ποῖνες τοῦ παπὰ τζῶ ἐγιόμωσά τες.

—Βρὲ ἀσυχώρητε εἶντα πῶκαμες; Σήκου, βρὲ, νὰ φύουμεν.  
 Πὸν νὰ σηκοστῆ ὁ παπὰς νὰ τὰ φορήση ἔν νὰ μᾶς σκοτώση. Ἐ-  
 σηκωθῆκην νὰ φύουν. Βρὲ λαλεῖ τοῦ πελλοῦ, παρπάτα γιαιαλί,  
 τζαῖ σὰδ θκαίνεις τράβα τζαῖ τὴμ πόρταμ μαζί σου. Ὁ πελλὸς



ἔβκαλεν τὴμ πόρταν, ἔβαλεν τῆσ στόν νῶμον του τζ' ἐπαρπάτεν.  
 "Ἄμα ἐπῆσαν κάμποσον τόπον, βρέ, τ' ἀδέρφιφ, φωνάζει ἔ πελ-  
 λῶς, ἔλα πιάστην τζ' ἐσοῦ νάκκον τὴμ πόρταν. Εἶντα πόρταγ για  
 βρέ. "Ἐμ μου εἶπες νά τραβῶ τὴμ πόρταν; "Ἐτην ἐφερά την. "Ἄμα  
 τζ'αὶ νά πᾶς ἦθρασιν ἕναδ δεντρὸν τζ' ἐκάτταν πού κάτω νά πνά-  
 σουν. (13) "Ὁ πελλῶς ἐκράτεν τῆμ πόρτασ στόν νῶμον. "Ἐλάλεν του  
 ὁ ἀρφός του νά τῆξ ἑξαπολύση μὰ τζ'εἰνος ἐν τῆξ ἑξαπολοῦσεν. "Ἐτσι  
 τᾶν ἐκάθουσαν θωροῦσιν ἕνα ζαπτιὲν πού, μακρούα τζ' ἔρκετου.  
 Στραδάρα μου, λαλεῖ ὁ φρένιμος, ἀλόπος ὁ παπᾶς ἐπῆεν τζ' ἀγ-  
 κάλεσέμ μας, τζ' ἐπεφεῖ ζαπτιὲν νά μᾶς πκιάση, νά μᾶς φυλα-  
 κώση. "Ἐλα γλήορα νά βκοῦμέν πᾶσ στοῦν τὸ δεντρὸν. "Ὁ πελλῶς  
 ἔβκαινεν πᾶ στὸ δεντρὸν φορτωμένῶς τὴμ πόρταν. Τζ' ἄφησ' τηδ  
 βρέ τὴμ πόρταν.—"Ἐν τὴν ἀφήνω. "Ἐγὼ σκοτώθηκα νά τηφ φέ-  
 ρω ἴσια μὲ δαχαμαί. Τζ' ἔτσι ἔβκαλε τζ'αὶ τὴμ πόρταμ πάνω  
 στὸ δεντρὸν. Εὐτὺς θωροῦμ πέντ' ἔξη ζαπτιέδες τζ'αὶ καμπόσους  
 δούλους, μαείρους, τζ' ὕστερης πούλ λίην ὥραν ἤρτεν τζ' ὁ βασι-  
 λέας μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του πού κάτω στὸ δεντρὸν νά φᾶσιγ,  
 γιατί τὸ δεντρὸν ἦτον μεάλον τζ' ἔκαμνεν ὀσίδιμ πολύν. "Ἡρτεν  
 τὸ μεσομέριν, ἐκάτταν οὔλλοι πού κάτω, ἐσερβίραν τὰ φηγιὰ  
 τζ' ἀρτζέφαν (14) νά τρώσιν. Τότες λαλεῖ ὁ πελλῶς τοῦ ἀρπου του,  
 ἐν νά κατουρήσω, βρέ.—Τζ'αὶ θάστα, βρέ, εἶντα λοῆς ἐν νά κα-  
 τουρήσης, ἐν νά μᾶς δοῦν τζ' ἐν νά μᾶς σκοτώσουν. "Ἐν ἠξέρω  
 τίποτες. "Ἐγὼ θέλω νά κατουρήσω.—Μάγκου (15) μου κατούρα  
 κλωνὶν κλωνὶν τζ'αὶ λλιολ λλιον, πέρκι τζ' ἐν τὸ καταλάβουσιν.  
 "Ἐτσι ἔκαμνε, μὰ ἔτσά τέλεια λλιον ἐπῆεν μέσ' στὸ πιάτον τοῦ βα-  
 σιλέα. Οὐ, Κύριε ἐλέησον, εἶντα μεάλομ πουλλὶν ἐν τοῦτο πού  
 ἐκατοῦρησεν, τζ' ἔσταξεμ μέσ' τὸ πκιάτομ μου. Εὐτὺς οἱ δοῦλοι  
 ἀλλάξαν τὸ πκιάτον τοῦ βασιλέα τζ' ἐθάλαν του τζ' ἄλλοφ φαεῖν.  
 "Ἄμα ἐπέρασελ λίην ὥρα, βρέ τ' ἀδέρφιφ λαλεῖ του ὁ πελλῶς, ἐν  
 νά σέσω. "Ἄβ, βρέ, λαλεῖ του, ἐννὰ μᾶς κρεμμιάσουν σίουρα. Χέσε  
 βρέ, τόπον τόπον, κλωνὶν κλωνὶν, πέρκιμον μεινίσκουμ πᾶ στὰ  
 φύλλα, τζ' ἔμ μᾶς πάρουχ χαπάριν. "Ἐτσι ἔκαμνε, ἀμμά πάλεν  
 ἕνα κομματοδιν ἐπεσεμ μέσ' τὸ πκιάτον τοῦ βασιλέα. Μεγάλομ,  
 πολλὰ μεγάλον ἐν τοῦτο τὸ πουλλίμ πού ἔδεσεμ μέσ' τὸ πκιάτομ

μου. Εὐτὺς ἀλλάξαν του τὸ πκιάτο πάλε τζ'αὶ τὸ φαεῖν. "Ἐστερης  
 πού λίην ὥραβ, βρέ τ' ἀδέρφιφ, ἐν νά ἑξαπολύσω τὴμ πόρταν τζ'αὶ  
 πριχοῦ πολοηθῆ ὁ ἀρφός του ἐξαπέλουσεν τὴν τζ' ἐπεσεμ μὲ μεγάλον  
 καρκασιαλικὶν (16) πού τὸ τάκκα τούκου πού ἔκαμνεν ἠ πόρτα.  
 Πού τόφ φόν τους, ἐσηκωθῆκαν οὔλλοι, τζ' ὁ βασιλέας τζ'αὶ τ'  
 ἀσκέριν του, τζ' ἄν τοὺς πκιάσης! "Ἐκαβαλλιτζέφαν τζ' ἐφύασιβ  
 βουρόντα τζ' ἀφήκαν οὔλα τους τὰ πράματα πού κάτω στὸ δεντρὸν.  
 "Ὁ φρένιμος ἔκαττεν τζ' ἐφασελ λλιοφ φαεῖν, ἔπκασε τζ'αὶ καμπό-  
 σα ἀσημικὰ τζ' ἐφουεν. "Ὁ πελλῶς ἔβαλεσ σοῦπαν τζ' ἔκαττεν τζ'  
 ἔτρωεν μὲ τὸ ραχάττιν του.

"Ἄς τὸν ἀφήσουμεν τὸμ πελλὸν νά τρώη, τζ' ἄς πκιάσουμεν τὸβ  
 βασιλέα. Βρέ παιδικιὰ, λαλεῖ στ' ἀσκέριν του ὁ βασιλέας, ἐμετά-  
 νωσα το πολλὰ πού ἐφύαμεν, τζ' ἐν ἀσκοπήσαμεν εἶντα ζῶον για  
 ἀρπετόν ἦταν τζ'εἰνομ πού ἔκαμνε τζ'εἰν τὲς φοερές φατζιές. "Ἐρ-  
 κεταιί μου νά πᾶ νά δῶ.

—"Ὀϊ, βασιλέα μου, για ὄνομα τοῦ θεοῦ. Νά πᾶ νά χάσης τῆς  
 ζωῆ σου ἀδικα.—Ἄϊ, ἄν ἔση πού λόου σας κανέναμ πδση τὴν  
 τόρμην τζ' ἔμ πότορμος, ἄς πᾶη νά δῆ. Κανένας ἐν ἀποκριθηκεν,  
 γιατί ἐφοοῦντο οὔλοι, μὰ ἕνας νέος ζαπτιὲς λαλεῖ του, ἀφέντη  
 βασιλέα ἐν νά πάω ἐγιώ. Τζ' εὐτὺς ἐπῆεν, τζ' εἶντα νά δεῖ:  
 Θωρεῖ τὸμ πελλὸν νά τρώη σοῦπαν μὲ τὸν τανέν του. (17) Εἶντα  
 ἐσοῦ εἶσαι τάχα—βρέ, λαλεῖ του ὁ ζαπτιές.—"Ἐμ πειράζει ἀρεν-  
 τικὸμ πῶς ἔβαλα νάκκος σοῦπαν νά φάω ὁ γέρημος. "Ἐτο ἔδει  
 πᾶ στήφ φουκοῦμ πολλὴν, τζ'αὶ πιάσε φάε τζ' ἐσοῦ. Τζ'αὶ πιά-  
 γει ἕναμ πιάτον ὁ ζαπτιές τζ'αὶ γιομόννει το σοῦπχ χοχλα-  
 στήν τζ' ἔκαττεν νά φᾶη. "Ὁ ἄθθρωπος ἐπέιγαν, ἐπιασεν τὸ κου-  
 τάλιν τζ' ἐμπουκώθη ἀξιππα τζ' ἔκρουσεν. Παναῖα μου ἐκᾶην ἠ  
 γλώσσα μου.—Τζ' ἐμέναν, λαλεῖ του ὁ πελλῶς, τζ' ἔξυσά την  
 τζ' εὐτὺς ἐπέρασέμ μου. Βκάρ' την νά σοῦ τῆξ ξύσω νά γιάνη.  
 Βκάλει την ὁ ζαπτιές, τζ' εὐτὺς πιάννει ἕνα μαδᾶριν τζ'αὶ  
 χράπ! κόβκει του τῆγ γλώσσαν του. Πιάννει τὸν ἀππαρόν του  
 ὁ ζαπτιές τζ' ἄν τὸμ πιάσης. "Ἐδοῦραγ τζ' ἐν ἐσύφταννεν. "Ἄν-  
 τᾶν τὸθ θωρεῖ ὁ βασιλέας τζ'αὶ τ' ἀσκέριν του ὀλομάτζελλον ἐφο-  
 ἠθῆκαμ πολλὰ τζ' ἀρκινῆσαν νά τὸν ἀρωτοῦν. "Ἄμμά τζ'εἰνος,



μπούλλου μπούλου. Πού εμπόρηνε νά τοὺς πολογηθῆ χωρὶς γλῶσσαν. Ὁ πελλὸς ἀμα ἔφρανε καλὰ καλὰ τζῶ ἐχόρτασεν, ἔπεσεμ πού κάτω στὸ δεντρὸν τζῶ ἐποτζοιμήθην. Ἀμα ἐξόπνησεν ἐσηκώθην τζῶ ἀνακάτωννε τὰ πράμματα τοῦ βασιλέα. Σὰν ἀνακάτωννε ἤθρεν ἕναν σακκούλιλ λίθωνον. Ἀφελ λαμπρόν, τζαὶ δὸς τοῦ τζῶ ἐκάπνιζεν τὸθ θεὸν τζῶ ἐλάλεν, τζούριέ μου τζαὶ θεέ μου, τζούριέ μου τζαὶ θεέ μου, τζῶ οὐλὴν τὴν ἡμέραν ἐκάπνιζεν. Ὁ θεὸς ἐβαρέθηκεν τζῶ ἐπέφεν ἕνα ἄγγελον Κυρίου νά τὸν ἀρωτήσῃ εἶντα πὸῦθελε τζαὶ καπνίζει, τζῶ οὐλολ λαλεῖ Τζούριέ μου τζαὶ Θεέ μου τζῶ ἂν ἰ-ζῆτᾶ τίποτε πού τὸθ θεὸν εἶντα πού θέλει. Θέλω νά μοῦ δώσῃ ὁ ἀφέντης ὁ θεὸς ἕναμ πιδικιαῦλιν νά παίζω τζαὶ νά χορεύῃ οὐλος ὁ κόσμος χωρὶς νά τὸ θέλουν. Ἐπέτασεν ὁ ἄγγελος τζαὶ λαλεῖ τοῦ θεοῦ. Κύριέ μου τζαὶ Θεέ μου, τοῦτος ὁ ἄθθρωπος θέλει νά τοῦ στείλῃς ἕναμ πιδικιαῦλιν νά τὸ παίζῃ τζῶ ὁ κόσμος οὐλος νά χορεύῃ. Ἐῶει ἕναμ παλιοπιδικιαῦλον τζεὶ κάτω τζεὶ τζῶ ἔπαρ᾽ τοῦ το νά μ᾽ ἀφήσῃ ἡσυχον. Πιάννει ὁ ἄγγελος τὸ πιδικιαῦλιν τζαὶ πακίνει τζαὶ πέρνει τοῦ το. Ἐπιασεν τὸ ὁ πελλὸς τὸ πιδικιαῦλιν τζῶ ἐπῆσε σὲ μιὰμ πολιτεῖαν. Ἦθρεν ἕναν ὄβραϊον μὲ μιὰμ πνέραχ γυαλλικά. Δὸς μου μιὰγ καντήλαλ, λαλεῖ τοῦ ὁ πελλὸς.—Ἐλα διάλεξε.—Μὰ θέλω τμη μούχτηγ γιατί ἐν ἔχω παράες νά σὲ πιερώσω.—Εἶνταν τοῦτα πού μᾶς λαλεῖς. Σίουρα ἐπέλλαγες.—Δὸς μοῦ τηλ, λαλῶ σου, εἰδεμῆ ἐν νά τὸ μετανώσῃς. Ἐσ σοῦ τῆδ διῶ.—Καλὸλ, λαλεῖ τοῦ ὁ πελλὸς, τζαὶ δκάλλει τὸ πιδικιαῦλιν πού. τῆμ μέσῃν τοῦ τζαὶ παίζει. Ἐχόρευκεν τζῶ ὁ ὄβραϊος τζῶ ἡ πινέρα του, ἐσπάσῃν οὐλα του τὰ γυαλλικά τζῶ ὁ ὄβραϊος χαζίρι νά πεθάνῃ πού τὸμ πολὺχ χορὸν τότες ἀφήκεν τὸν ὄβραϊον τζῶ ἐπῆσε σ᾽ ἕναν καφετζῆν τζῶ εἶπεν του νά τοῦ κάμῃ ἕνα καφέν νά πιῆ μούχτιν τζῶ ἔκαμέν τον νά χορεύῃ γιατί ἐν τοῦ ἔδωσε, τζῶ ὕστερης ἔκαμε τὸ ἴδιον σ᾽ ἕνα μᾶειρον. Τότες ἐτρέξαν οἱ ζαφτιέδες τζῶ ἐπῆραν τον εἰς τὸν Ζαπίτην τζαὶ τὸγ Καδῆν τζῶ ἀγκαλέσαν τον. Εὐτὺς διατάσσουν νά τὸμ πάρουν εἰς τὴν φυλακὴν μὰ ὁ πελλὸς δκάλλει τὸ πιδικιαῦλιν τοῦ τζαὶ δὸς τοῦ χορὸν ὁ ζαπίτης, ὁ καδῆς τζῶ οἱ ζαφτιέδες χαζίρι νά σπάσουν.

Τότες ἀφήκαν τον τζῶ ἔφρανε. Ἐπῆμε πάλε εἰς τὸν ἀρφὸν τοῦ τζῶ ἐπεράσασιν καλὰ.

## 2ον) Ἐχω νοῦν μὰ παράες ἐν ἔχω

Μιὰφ φορὰν εἶδεν ἕναν ἄθθρωπον. Ἐπαντρεύτην τζῶ ἐπῆμε μιὰγ καλὴν γεναίκαν. Εἶδεν ὁ παίδκιος τὸ ἔδειν (1) τοῦ καλὰ, τζῶ ἡ κοπέλλα τῆμ προίκαν της κατὰ πού πρέπει. Ἀμὰ ὁ μαυρογεννημένος ὁ ἄθθρωπος ἔπεσεν ὄσω του πολυδογκιά. Ἐναδ δκυὸ χρόνια ἐγινεν ἀστοσιὰ, ἡ δουλιές ἦταν πόκνιφες (2). Ἐτρωεμ πού τὰ χαζίρικα τζαὶ λλιολ λλιον ἔχασεν τὰ πόδκια τοῦ ὁ ἄθθρωπος τζῶ ἐφτώσῃνεν. Ἐκαταντήθηκεν νά μὲν ἔσῃ δοῦκκον ψουμιν νά ταῖσῃ τὰ μωρὰ του, τζῶ ἔκλαιεν ὁ γέρημος τζῶ ἐν ἤξευρεν εἶντα νά κάμῃ. Μιὰ μέρα ξυπνᾶ πού τὸ πωρὸν, μὲ φτύνει μὲ καταπίνει, (3) πάει προυεῖ τὸ παλιοσπιτούδιν του, δάλλει τὰ παιδικιά τοῦ τζαὶ τῆγ γεναίκαν τοῦ μέσ᾽ τὸ κάράβι τζαὶ πᾶσις σὲ μιὰμ πολιτεῖαν πολλὰ μακρυνῆν. Οὐλλῃσ στράταν ἡ γεναίκα τοῦ κλάμματα, σιωτώματα. Ἐλαμνέν τομ πὼς τοὺς ἀφήκε χριστοὺς γυμνοὺς τζῶ ἦταγ κρυάδα μέσ᾽ τὸγ γιαλόν, τζαὶ τὰ μωρὰ ἐτουρτουροῦσαν τὰ κακοροζικα. Μὲλ λάμνεις, γεναίκα, ἐλάλεγ της, τζῶ ἔδει ὁ θεὸς. Ἀμα τζῶ ἐφάσασιν εἰς τζεῖν τὸν τόπον πούθεν νά πᾶσιν, ἐπῆσαν τζῶ ἐκονέψασιν σ᾽ ἕνα χάνιν. Ὁ ἄθθρωπος ἐβκηκεν εἰς τὸ παζάριν τζῶ ἔβαλεφ φωνῆν τελλάλην, «ἔχω νοῦμ, μὰ παράες ἐν ἔχω», τρεῖς φορές. Ἐνας ἄρχοντας μεγαλάνος ἐκάθετομ μὲ τὸ τσιπούκιν τοῦ στὸ παραθύριν. Ἀκουσεν τὲς φωνές τζῶ ἐπέφεν τοὺς μι-

1) Ἐκετεσεντζασι. Κερδίζω, καλοπερνῶ. Τουρκ. gecenirim.

2) σιύλλοι=σκούλλοι. 3) Ἀγκαλιῶ,=ἐνάγω. 4) φλαντζίν, τὸ =σηκότι. 5) ὀλομάτζιελλος, ἐπιρ. καταιματωμένος. Λατιν. Maccellum. 6) Ζαπίτιν=ἀστυνόμος τουρκ. Zabit. 7) Καττάριν=κατὰ γραμμὴν. Τουρκ. Katar. 8) Πιτιριζῶ ἀποτελειώνω, ξεκαθαρίζω τουρκ. Bitiririm. 9) Χέμα=ἐπὶ πλέον. 10) Πέρκιμον=ἰσως, τουρκ. Belki. 11) Πατταλεύκω=καταπαύω, τουρκ. Battal Olmak. 12) Τσάμπρα=δωμάτιον. 13) Πνάζω=ξεκουράζομαι. 14) Ἀρτζεψαν=ἤρχισαν. 15) Μάγκου=τοῦλάχιστον. 16) Καρκασαλίκιν=θόρυβον, τουρκ. Karkasalik. 17) Τανέν=ξένοιαστα.



σταρκούς του ν' ἀκούσουν εἶντα λαλεῖ τζεῖνος ὁ ἄθθρωπος. Ἐστρα-  
φῆκαν οἱ μισταρκοὶ τζ' εἶπαν του, ἔν ἕνας τζαὶ φωνάζει, «ἔχω  
νοῦν, ἀμμά παράες ἔν ἔχω». Φωνάζετε του, ὄρε, νάρτη πάνω.  
Ἐφωνάζαν του τζ' ἤρτεν. Λέει του ὁ ἄρκοντας, γὰ μου πῆς εἶν-  
τᾶν τοῦν τὰ λόγια πού φωνάζεις τζαὶ τελλαλίξεις.—Φωνάζω,  
ἀφέντη μου, πῶς ἔχω νοῦν ἀμμά παράες ἔν ἔχω.—Τζ' ἄς σοῦ  
δώσω ἐγιῶ παράδες εἶντα ἔν γὰ κάμης; Ἄθ θέλεις τζαὶ δώσης  
μου παράες, μέσα σὲ ἑπτὰ μέρες ἔν γὰ σοῦ δώσω τὰ διπλά, τζ'  
ἔν γὰ κάμης τζ' ἕναμ μεγάλομ μισθόν, πόν γὰ γλυτώσης πού τῆδ  
δυστυχίαν τῆγ γεναίκαμ μου τζαὶ τὰ παιδικιά μου. Ἐχω μιὰμ  
μάντραμ παιδικιά.—Τζαὶ πόσα χρειάζεσαι;—Πεντακόσια ρηάλια.  
Σήμερα ἔν Τζερκατζή, τὸ Σάββαταν ἔν γὰ σοῦ φέρω ὄιλια ριά-  
λια. Ἐδωκέν του ὁ ἄρκος, τας, μόνον τζαὶ μόνον γὰ γὰ δῆ εἶν-  
τᾶν πόν γὰ κάμη.

Ἐπῆεν ὁ ἄθθρωπος. Ὁ ἄρκοντας ἔπεφεν κρυφὰ ἕναμ μισταρ-  
κόν γὰ τὸν κλουθᾶ μέραν νύχτιαν. Πάει ὁ φτωχὸς μονομιάς γορά-  
ζει ψουμιά, καττίτζιν (4), μαεῖρκᾶν τῶμ παιδικιῶν του, βάλλει  
τζ' ἐτζεῖνος δυκὸ ψουμιά τζαὶ νάκκον καττίτζιμ μέσ' τὴν δούρ-  
κᾶν του τζαὶ πάει σὶτὸ παζάριν τζαὶ γοράζει ψαθκια οὐλλους  
τοὺς παράες του, τζαὶ φορτώνει τα πὰ στάμάξια. Τζεῖνος μπρο-  
στὰ τζαὶ τ' ἀμάξια φορτωμένα ταπισόν τζ' ἄμε τζαὶ γὰ πᾶς. Ἐ-  
πεξέψαν σ' ἕναν κάμπον. Ἄμα ἐσουρούπωσεν ἄψεν μιὰμ μεάληλ  
λαμπρατζιάν τζ' ἔβαλεν τζεῖνα οὐλλα τὰ ψαθκια τζ' ἐγίνηκαν  
στακτός. Ἄμα τζ' ἐποσδύσαν τέλεια ἐπκισεμ μιὰσ σαρκᾶν τζ'  
ἐσάρισεν τζεῖνον οὐλλον τὸσ στακτὸν τζ' ἔκαμέν τοδ βουνάριν τζ'  
ἔβαλεν τὸσ σταυρόν του τζ' ἔπεσεν τζ' ἐτζεῖνος τζεῖχαμαι κοντὰ  
τζ' ἐγλεπέν. Ὁ μισταρκὸς τοῦ ἀρκόντου πὸ μακρυὰ ἐθῶρεν τζ'  
ἐποθαμάζετον. Ἄμα εἶδεν τζαὶ τοῦτος πῶς ἐσθυσεν ἡ λαμπρα-  
τζιά ἐφυλίχτημ πού τζεφαλῆς με τὸγ καπότον του τζ' ἐτζοιμή-  
θη. Τότες ὁ φτωχὸς ἀκούει κάτι κατῶαρισμοὺς, κάτι τζίκκι—  
τζίκκι μέσ' τὸσ στακτὸν, τζ' ἐθῶρεν κάτι πράμματα τζ' ἐγιάλ-  
λιζαν τζ' ἐδαίρετον. Τζεῖνοι οἱ κατῶαρισμοὶ ἦταν οἱ λιμποῦροι  
οἱ μεγάλοι, με τὰ φτερά, μεγάλοι χαζίριν σᾶν τὰ στρουθια, τζ'  
ἐτζεῖνα πού γυάλλιζαν ἦταν λογιῶν τῶλ λογιῶμ πέτρες ἀτίμητες,

πού κουβαλοῦσαν οὐλλην τὴν νύχταν οἱ λιμποῦροι. Ἄμα ἀρκίνη-  
σεν γὰ ζημερώνη σηκώνεται τζαὶ κουαλεῖ νερόν τζαὶ γύρνει πᾶ  
σὶτὸσ στακτὸν τζαὶ κάμνει πηλόν, τζ' ἀρκίνησεν τζ' ἔκοδκεν  
πλιθάρακα. (5) Ἐβαλέν τα στὸν ἥλιον τζ' ἐστεγῶναν. Ἄμα  
ἐξεράναν καλά ἔβαλέν τα μέσ' σὲ μιὰσ σακούλαν, ἔβαλέν τὰ  
στὸν νῶμον τοῦ τζ' ἐπῆεν ὄσω του.

Κατὰ αὐὸσ τὸν εἶδεν ἡ γεναίκα του τζαὶ τὰ παιδικιά του ἐβου-  
ρῆσαν τζ' ἀρπάξαν τον τζ' ἐφιλοῦσαν τον τζ' ἐκλαίασιγ γιὰτὶ  
ἐθαρέδκουνταν πῶς ἐπέθανεν.

Ὁ μισταρκὸς, ἄμα ἐφτάσαν, ἐπῆεν εἰς τὸν ἀφέντην του, τζ'  
εἶπεν τοῦ τα οὐλλα. Τὸ πῶς ἀγόρασεψ ψαθκια τζ' ἄψεν τα λαμ-  
πρατζιά. Τότες ὁ ἄρκοντας λέει του. Βούρα τορὰ εὐτὺς γὰ τοῦ  
πῆς νάρτη τζαὶ θέλω τον. Φοοῦμαι ἐπῆαν οἱ παράες μου χαμένοι.  
Πάει τζ' ὁ μισταρκὸς, τάκκα—τάκκα τῆμ πόρταν τοῦ φτωχοῦ.  
Ἄτε, λαλεῖ του, γὰ πάης τορὰ, τζαὶ θέλει σὲ ὁ ἀφέντης μου.—  
Καλὸμ μετὰ χαράς. Πέ του ἔν ν' ἀλλάξω ἐτσᾶς τὰ ρούχα μου  
τζ' ἐρκουμαι. Ἐν ἐπέρασελ λλίη πολλῆ ὥρα τζ' ἐντύθην ἡ ἄθθρω-  
πος, ἐνίφτην, ἔβαλεν τζ' ἕνα πλιθάριν εἰς τὸν νῶμον του τζ' ἐπῆεν  
εἰς τὸν ἄρκονταν. Καλὴ σπέρα τῆς ἀφεγκιάς σου. Ἐβιάστηκες  
ἀφεντικὸ. Ἐσεβαστήκαμεσ στὲς ἑπτὰ μέρες γὰ σοῦ φέρω τὰ ρη-  
άλια σου, τζ' ἐγιῶ ἔν γὰ σοῦ τὰ δώκω τορὰ, τζ' ἀπὸ ὄιλια ἔν  
γὰ σοῦ δώκω δυκὸ τζαὶ τρεῖς ὄιλιαες πρώτα ἡ θεός. Πρόσταξε γὰ  
μου κάμουν ἕνα καφέγ, γιὰτὶ εἶμαι νηστικὸς τζαὶ γὰ μᾶς φέρουδ  
δαχαμαὶ ἕνα χαρτζίγ γιομάτον νερόν τζ' ἔσεις ἐννοϊαν. Ὁ ἄρ-  
κοντας εἶπεμ πού μέσα του ἄς δαστάξω γὰ δῶ πού ἔν γὰ φτάση  
ἡ πελλάρα του τζαὶ ἔτσι ἀπορπισμένος πού ἦταγ γὰ τὰ ρηάλια  
του ἐπρόσταξεν τοὺς δούλους του γὰ κάμουν ἔ,τι θέλει ἡ ξένος.  
Ἄμα τοῦ ἐφέραν τὸ χαρτζίγ γιομάτον νερόγ καθαρὸν, ἔρριξεν τὸ  
πλιθάριμ μέσα τζ' ἔκατσεμ με τὴν ἡσυχίαν του γὰ πκιῆ τὸγ κα-  
φέν του, τζ' ἄψεν τζαὶ τὸ τῶιπούκκιν του ὥστι γὰ λύση τὸ πλι-  
θάριν. Ὁ ἄρκοντας ἐθῶρεν τζ' ἐποφύσαν. Τότες ἐσηκώθημ πάνω,  
τζ' ἔλυσεν τὸ πλιθάριν, τζ' ἀνακάτωσε καλά τὸ νερόν τοῦ χαρ-  
τζιου τζαὶ γιάλι-γιάλι ἐσένωσεν τὸ νερόν, τζ' ἐκάτσαμ πού κάτω  
ἡ πέτρες ἡ ἀτίμητες ἴσικα με τρεῖς δράτζες. (6) Ζητᾶ ἕναμ μαϊτῆλοσ



σπαστρικὸν τζαὶ βάλλει μιὰδ δράκαδ δκιαμάγκια, ζουμπρούθκια, μαρκαριτάρκα τζαὶ πάσα λοῆς πέτρες πού ἐν εἴχασιμ ποκοπήν τζαὶ λέει τοῦ ἀρκόντου. "Ελα, ἀφέντη μου, ὅσα ἐσυμφωνήσαμεν τζαὶ δέκα φοραῖς παραπάνω. Ἐφκαριστῶ τζ' ὁ θεὸς γὰ σοῦ χαρίγη τὰ παιδικιά σου τζ' ὅ,τι ἀγαπᾶς γιὰ τοῦν τὸ καλὸν πού μου ἔκαμες. Τζαὶ πκιάννει τὲς ἄλλες πέτρες πού ἐμείνασιν τζαὶ ἐπῆεν ἔσω του. Ἐπούλησεν καμπόσες, τζ' ἐγόρασεν ρούχα τζαὶ πράμματα τῶν παιδικιῶν του τζαὶ τῆς γεναίτικας του, τζ' ἐναύλωσε τζ' ἓνα μεῖalon καράβι τζ' ἐπῆεν εἰς τὸν τόπον του τζ' ἔχτισεν ἓνα σπίτισ σὰν τὸ παλάτι τζ' ἐπιασεδ δούλους τζαὶ δοῦλες τζαὶ μιστάρκισσες τζ' ἐγένιην ἀρκοντας τοὺς ἀρκόντους τζ' ἔζησεμ με τιμὲς τζαὶ με δόξες πολλές.

## ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ.—Ἐκυκλοφόρησε τὸ 2—3 τεῦχος τοῦ Δ'. ἔτους τοῦ ἀξιολόγου περιοδικοῦ «Ἡ Γνωσις» τῶν μηνῶν Φεβρ.—Μαρτίου 1937.

Ἐπίσης ἐκυκλοφόρησε τὸ μηνιαῖο λογοτεχνικὸ περιοδικὸν «Πάφος» τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου με ὕλην ὡς πάντοτε ἐνδιαφέρουσαν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.—Εἰς τὸ προηγούμενον Τεῦχος Α'. Ἰαν.—Μαρτίου εἰς σελ. 56 καὶ γραμμὴν 25 καὶ 27 ἀντι 1770 καὶ 1744 γράφει 1774.

1) Τὸ ἔσκειν=περιοῦσια. 2) Πόκνιφες=στεῖρες 3) Μὲ φτόννει με καταπίννει=Τὸ ταχύτερον. 4) Καττίτζιν, τὸ, προσφάγι, τουρκ. Katik. 5) Πλιθθάρκα, τὰ=πλίνθοι, 6) δράτζιες, δράκα.